

Mr. J. Rucienius
19235 Boulevard Ave.
Detroit, Mich. 48219
U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montrealis • 1972. III. 29 • Nr. 1290

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

VELYKOS

Šventė čia pat. Visi jau yra pasiruošę vienokių ar kitokių būdu šią šventę sutikti.

Dabartiniu metu lietuvių tarpe jaučiasi susirūpinimas surasti atitinkamą žodį ir pakeisti "Velykų" vardą. Mat šis vardas yra slaviškas ir per slavus atėjęs. Viskas, kas susiję su slavais, lietuviuose sukelia nepasitenkinimą. (Čias mes nepasisakom už arba prieš tokį dalyką, bet tik suminim patį faktą).

Ar pavyks mūsų kalbininkams surasti atitinkamą "Velykoms" pakaitalą, parodys netolima ateitis. Mums stebėtojams šia proga pravartu prisiminti kelius dalykus.

Pirmiausia mes neturime per daug ko nusiminti, kad lietuvių kalboje Velykų šventei pavadinti turime svetimą žodį. Atrodo, kad daugumoje kalbų Velykų šventės vardas yra kokiu nors būdu skolintas iš kitur. Lotynų kilmės kalbose šventės vardas yra atėjęs per graikus iš hebrajų ar aramajų kalbų. Germaniškų tautų vartojamas terminas greičiausiai bus kilęs iš nesusipratimo. (Kai kurie mano, kad "Ostern" ir "Easter" buvęs kažkokios pavasario deivės vardas, bet paskiausi tyrimai veda į tai, kad tai bus klaidingas vieno lotyniško žodžio interpretavimas). Slavų vartojamas šventės vardas, nors ir pilnai neišsako šventės prasmės, vis dėl to yra gana vykęs terminas. Atseit, tai būtų DIDŽIOJI ŠVENTĖ arba DIDYSIS SEKMA-DIENIS.

Kitas nepamirštamas dalykas būtų tas, kad juo toliau, tuo sunkiau mes rasime atitinkamą šventės vardą. Visose srityse pažinimas gilėja ir darosi sąmoningesnis. Teologija ir liturgija taip pat neatsilieka. Kuo daugiau gilinamės į Velykų šventės prasmę, tuo sunkiau tą šventę išsakyti vienu vardu. Žinoma, visuomet galima bandyti sukurti vardą iš kelių žodžių. Bet toks dvižodis arba daugiažodis vardas bus nepraktiškas ir prieštaras gyvosios kalbos tendencijai.

Kalėdos visuomet švenčiamos gruodžio 25 d., taigi tą patį mėnesį ir tą pačią dieną, nors ne tą pačią savaitės dieną. Velykos visuomet būna sekmadienį, bet ne tą patį mėnesį.

Kodėl? Žinoma, galėtų būti nustatyta pastovi, nekintama diena. Apie tai specialistų yra galvojama ir planuojama. Jei kada nors įvyks viso kalendoriaus naujoji reforma, greičiausiai bus paliestas ir Velykų šventės datos klausimas. Iki šiolei krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

Visos krikščionių šventės yra daugiau negu tik istorinio įvykio prisiminimas. Ši taisyklė geriausia tinka Velykoms. Krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

Visos krikščionių šventės yra daugiau negu tik istorinio įvykio prisiminimas. Ši taisyklė geriausia tinka Velykoms. Krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

čioniškose šventėse įeina trys bruožai. Pirmasis, kaip jau suminėjome, tai yra istorinio įvykio paminėjimas. Tai yra natūralus pradinis punktas. Bet tai tik pradžia. Krikščionims šventės šventimas yra taip pat minimo istorinio įvykio sudabartinimas. Dievas yra didesnis už erdvę ir laiką. Todėl ir Dievo veiksmai tam tikru būdu turi būti sudabartinami ir (pavartosime labai gramzdišką žodį), sučiabūvinami. Tai logiška, nors ir apdengta paslaptimi. Šiuo būdu krikščio-

Nukelta į 2 psl.

TYLĖJIMO KAINA

Kada tik pažvelgiu į NL puslapius iš įprastimo ieškau anų vedamųjų, kuriuos parašydavo šviesios atminties velionis J. Kardelis, o vėliau tradiciniai tęsė ir dr. H. Nagys.

Laikraščio vedamuose, tartum, gyvenimo veidrodyje atsispindėdavo bėgamojo laiko įvykiai formuodami mūsų pažiūras vienokia ar kitokia linkme.

Šiuo metu, kada pergyvename įvairių krizių metą, kada netaip jau gausi mūsų grupė stengiasi visomis išgalėmis palaikyti ryšius su pavergėju, kada sutinkama mokėti kad ir brangiausią kainą – TYLĖTIDĖL LIE-TUVOS PAVERGIMO.

Laikraštyje atviro ir aiškaus pasisaky-mo būtinai reikalinga. Už prekę, kurią oku-pantas mums siūlo, reikalauja ne tik tylėti, bet dar privalome smerkti išeivijoje egzis-tuojančius centrinius laisvinimo organus, įtraukdami jaunimą į bendruomenę turime nuslėpti tautinio nepriklausomumo rūpestį, tuo padarydami jaunimą priešui patraukles-niu. Osmerkiant vyresniąją kartą atsipalai-duojame nuo gyvųjų liudininkų, kurie savo jaunystėje patys matė ir pergyveno didžiąją tautos tragediją – pavergimo procesą.

Nusikalstume, jei kas iš mūsų pradėtume propaguoti mintį, kad jaunimas mūsų eilė-se nepageidaujamas. Idealistiniai sąmonin-gas jaunimas jau dabar turėtų būti pasiruo-šęs pradėti ateiti pakeisti natūraliai išeinan-čiąją generaciją. Mūsų puslapiuose turėtų būti nagrinėjamos jaunimo idealistinės bei tautinės savybės. Juk jie siekia to paties ide-alo: teisingumo, tautų laisvės, kilnių demo-kratinių principų įgyvendinimo. Neturėtume ateiti į talką savuose puslapiuose popula-rindami mūsų tautoje niekad neprigijusias prieš skelbiamas idėjas. Jaunimas jų už-tektinai prisiklauso universitetų ir kitų aukš-tųjų mokyklų suoluose.

NL iš seno eina pasirinktuoju atviro žo-džio keliu. Tautinė demokratinė mintis jun-giant ją prie laikraščio šūkio "Už Lietuvos išlaisvinimą" niekuomet neturėtų būti pa-žeista. Šis pažeidimas būtų lygus didelės daugumos NL bičiulių pažeidimui.

Ir vidurinioji karta neturėtų nurimti, prarasti orientaciją, pavargti ir trauktis nuo degančių problemų svarstymo. Neturėtų leisti savąjį laikraštį nutolti nuo visuomenės, nežiūrint kokios generacijos ji bebūtų. Ly-giai NL neturėtų pasinešti į destruktivią kritiką, kuri tik pagreitintų mūsų skaldyma-sį ir paskubintų mūsų išeivijos nutautėjimo procesą.

Lietuvių tautos ir Lietuvos laisvės klau-simas mūsų laikraščio puslapiuose turės sto-vėti pirmose eilėse. Naujoji NL b-vės val-dyba privalės stengtis, veikti, rūpintis, sie-lotis, atlikti akcininkų-šėrininkų uždėtą pa-reigą, nors ir nepigi kaina tai būtų. Didelės moralinės ir materialinės talkos būsimę rei-kalingi. Bet istorijoje dar nebuvo tautos, kuri tylėjimo kaina laimėjo tikslą. Nepriva-lome tylėti ir mes. Visų pastangomis ir talka darysime taip, kad NL dar daug metų pri-mintų ateinančioms generacijoms apie pir-pirmųjų kūrėjų įdėtą rūpestį ir tikslą.

L. Girinis-Norvaiša

N. Lietuvos B-vės Pirmininkas

L. J. Girinis-Norvaiša

Atkelta iš 1 psl.

nys pasidaro ne tik tolimų praeities dalykų stebėtojai, bet tarsi čia ir dabar vykstančių paslapčių liudytojai.

Yra dar vienas krikščioniškos šventės bruožas. Tai faktas, kad krikščionys tampa ne tik stebėtojai ir liudininkai, bet ir tokie dalyviai, kurie patys įsijungia į Dievo veiksmą. Krikščionys yra paslaptingo Viešpaties Kūno dalys, sąnariai. Tam tikru būdu ir tam tikra proporcija pas kiekvieną tikintįjį turi gautis visumos vaizdas. Gyvas narelis turi tam tikru būdu atspindėti Galvos paveikslą. Lyg spindinčioj mozaikojsaulės vaizdas ma-tomas ir visame paveiksle ir kiekviename mažiausiame stiklėlyje. Tartum druskos kristalėlis nuostabiame didžiuliame krista-le. Tarsi saulės sistemos atvaizdas mažiau-siame atome.

SVEIKINIMAI SUVAŽIAVIMUI

Nuoširdžiai sveikinu NL spaudos b-vės akci-ninkų suvažiavimą ir lin-kiu, kad bendrovė, išlai-kydama lietuvišką laik-raštį, rastų paramos lietuvių tarpe.

Kada tik galėsiu, mie-lai paremsiu Tamstų darbus, tegu tik lietuviš-ka spauda gyvuoja.

Bal. Brazdžionis

KAD NEBŪTŲ UŽMIRŠTA...

Linkiu redakcijai ir administracijai geriau-sios sėkmės.

Palaikykite lietuviybę tarp jaunųjų Kanadoje, kad nebūtų lietuviybė už-miršta, kai mes, senie-ji, atsiskirsime.

F. Beniush

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00.
Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atski-ras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKČINIS KOLEKTYVAS

VELYKOS...

Jei Velykų šventės prasmę net nusaky-ti nėra jau taip lengva, tai daug sunkiau yra tą prasmę savyje įgyvendinti. Reikia laiko, reikia kantrybės kitiems ir sau, o svarbiau-sia, reikia Dievo malonės. Tačiau Dievas nėra koks šykštuolis ar pavyduolis. Jis kaip tik nori savo malonės turtus ir savo gyveni-mą išlieti į tikinčiuosius. Per maldą ir sa-kramentus Dievas ateina mums pagelbėti. Tik mes turime būti ištikimi.

Kasmetinis Velykų šventimas ir nori mus labiau ir labiau padaryti tikresniais krikščionimis. Tikslas yra mirti viskam, kas yra pikta, ir prisikelti ir gyventi tik tik-rajam GROŽIUI, GĖRIUI ir TIESAI.

L. Z.

JERUZALĖ

ČIKAGOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "GRANDIS"

Foto: Virgilijus Kaulius, S.J.

al. gimanto skiltis

AR BUVO REKALINGA POEZIJOS ANTOLOGIJA?

Pasirodžius knygų rinkoje iš tiesų stambiam ir dailokai išleistam veikalui — antologijai "Lietuvių poezija išeivijoje 1945–1971", pasigirdo keistokos pastabos ir dar keistesni klausimai.

Kritikai, aišku, tars savo žodį ir duos literatūrinį rinkinio įvertinimą. Mus testebina visos tos savotiškos intencijos pačių mūsiškių tarpe, lyg ir siekiančios antologijos nuvertinimo.

Štai, tautietis prieš įsigydamas knygą atšąla, nes, girdi, ji ateitininkų išleista. Kodėl, esą, tokio veikalo išleidimu nepasirūpino Bendruomenė (sic). Kitas pažįstamas išsitarė, kad mielai būtų antologiją įsigijęs, jei ji būtų buvus parūpinta šviesiečių — santariečių pastangomis, bet tik jau ne katalikų... Dar vienas įžiūrėjo knygoje beveik komunistines tendencijas, pataikavimą sovietijai, nes antologija paženklinta III skaitline, o tai jau aiškinama leidinio įrikiavimu į panašių sovietinamos Lietuvos leidinių tarpą.

Žodžiu, priekaištų daug... įvairių, jau nekalbant apie tokius, kaip "ne nepirksiu, nes nėra x ar y poeto joje". Rasi, bus ir tokių, kurie nepa-

sitenkins žalios spalvos aplanku, o priekaištaus, kodėl nepasinaudota lietuviškos vėliavos spalvų kombinacija. Vienas toks balsas tiesiog norėjo dviejų sukryžiuotų vėliavų (tautinės ir valstybinės) pačiame viršelio vidury...

Netenka abejoti, kad tos pastabos, pageidavimai ir priekaištai yra labai jau patriotiškų nusiteikimų ir gerų norų paskatinti, bet ką jie turi bendro su literatūrinio veikalo vertinimu ar svoriu? Knygas dažniausiai įsigijame ne dėl jų plonumo ar storumo, ne dėl vienokių ar kitokių leidėjų, bet tik dėl jos vertingumo, turinio.

Naujoji antologija iš prityrusių vertintojų juk susilauks vienokių ar kitokių pastabų, bet aplamai kalbant, galime drąsiai teigti, kad ji bus pripažinta vertingu ir išliekančiu, o tuo pačiu ir neeiliniu leidiniu.

Knygų leidyba išeivijoje niekad niekam neatnešė pelno. Dar blogiau, kad toks darbas visada yra susijęs su finansine rizika. Tad ir poezijos antologijos išleidimas tegalėjo būti įvykdytas su pinigine parama iš šalutinių, bet lietuviškąją kultūrą besisielojančių

Lietuvių literatūrinis prieauglis svetur mažas, ir tai visiškai suprantama. Kalta dėl to ne ta viena aplinkybė, kad mūsų svetur iš viso nėra daug, nes ir kuklios apimtys bendruomenėje gali būti talentų ir jie gali pražysti. Mūsų atveju didžiausia kliūtis tiems galimiems talentams tarp lietuvių reikštis yra nebepajėgumas apvaldyti lietuvių kalbą. Dar galima būtų suprasti, kad štai į literatūrą ateina jauni žmonės, kurie nėra įsisavinę lietu-

vių kultūrinio palikimo. Tokiems gali būti sava kitos tautos kultūra. Bet kaip tu rašysi, jei tavo lietuvių kalbos žodynas yra skurdutis iki kraštutinumo, jei gramatika ir sintaksė šluba, jei akcentologija nepažįstama? Tačiau rašančio jaunimo dar vis šiek tiek yra. Prozininkų, tiesa, turėtume, tur būt, ieškoti su dideliu žiburiu. Jaunimas daugiausia reiškiasi eilėraščiais, ir tiesa, kad tik retas iš tokių pajėgia pasirodyti su savais rinkiniais. Kitokie yra reta išimtis.

Prie tokių išimčių pri-

skirta Marija Jurgita Saulaitytė. Reiškusi kurį laiką su savo eilėraščiais periodikoje, 1967 m., ji prisistatė su rinkiniu "Kai mes nutylam", o dabar štai Akademinės skautijos leidykla Gaiva išleido naują jos poezijos rinkinį — "Viena saulė danguje". Išleista, turint galvoje mūsų sąlygas, gražiai (ir parinktas popierius, ir kieti viršeliai, ir aplankas, ir Z. Sodeikienės iliustracijos). To naujo rinkinio pasirodymas įtaigotų, kad M. Saulaitytė nepadėjo plunksnos. Rinkinys, be kita ko, yra 96 puslapių, ne poros lankų brošiūrėlė, tai Saulaitytė turėjo jame ką pasakyti, buvo jai kur išsiitiesti. Žinoma, svarbiausia, ką ji sako ir kaip sako.

Biografiniai duomenys rodo, kad poetė gimė jau ne Lietuvoje. Vadinasi, gimtasis kraštas jai nepažįstamas tiesioginiai. Tačiau rinkinio vienas skyrius mums pristato ją su jos susikurtąja poetine Lietuva.

Visa kita — gyvenimas, jo išpūdžiai, išsakomi ne tiesiogiai, bet daugiau simboliais, vaizdais, kurių sudėstymas atliepia ne mūsų, paprastų mirtingųjų, matomąjį pasaulį, bet pačios poetės susikurtąjį. Tai jau daugiau ar mažiau bendras moderniosios poezijos bruožas, taip pat ir lietuviškosios šiapus ir anapus. Štai eilėraštyje "Kai broliai iškeliavo" M. J. Saulaitytė kuria tokius vais-

dus: "Kraujas kartus, kraujas — ruduo, žiemkenčiai, praskilęs ledas per ankstyvame atlyžy. "Kai broliai iškeliavo, jų rankos buvo tvirtos, ramios — beržų kamienai, balta saule apvesti ir įsitempę. "Midus saldus, midus vasara, dangus ir gėlės, žiedadulkės ir tęstinumo paslaptis. "Kai jie negrižo, moterų akyse išsiskėlė neužkurtos ugnys, žiemos, sušalęs vanduo". Iš tų pacituotųjų eilėraščių posmų, tur būt, lengviausiai iššifruojamas bus paskutinis — apie neužkurtas ugnis kaip sako.

Nukelta į 10 psl.

.psl. 3

Žvirbliu į Lietuvą

ISPŪDŽIAI, LIETUVOJE APSILANKIUS

(Tęsinys iš praėjusios savaitės numerio)

Pirmąjį vakarą Maskvoje labai norėjau pamatyti Čaikovskio "Gulbių ežero" baletą Didžiajame teatre. Daug lanksčiau, klausinėjau, bet bilieto negavau. Sako, kad bilietą reikėjo užsisakyti Amerikoje, nes čia, Maskvoje, jau trys mėnesiai visi bilietai išparduoti. Tačiau kasininkė manęs pasigailėjo ir pardavė bilietus rytdienai į to paties teatro baletą "Žizel" ir dar kitai dienai į "Gulbių ererą", bet kitame Stanislavskio muzikiniame teatre.

Pavargusi grįžau į viešbutį ir ėjau vakarieniauti. Viešbutis turi keturis restoranus ir naktinį klubą. Patekau į antrojo aukšto restoraną. Nelaimė, mane pasodino prieš pat orkestrą. Po kelionės nuovargio, rūpesčių su teatro bilietais, tikėjausi kiek galima greičiau pavalgyti ir eiti poilsio, bet, pasirodo, Maskvoj tai nėra taip paprasta...

Padavėjo tenka ilgai laukti — laimingu atveju jis pasirodo po pusvalandžio, bet dažnai jo lauki ir valandą. Priėjęs prie stalo jis įteikia valgių sąrašą ir... ilgam dingsta. Po 20–30 minučių vėl pasirodo, priima

užsakymą ir... vėl dingsta, kol pagaliau po pusvalandžio atneša jau... ataususį patiekalą. Jei tuojau nesumokėsi, tai vėl teks ilgai laukti.

O čia pat orkestras sklinda trankaus džiaso, rok-rol ar tvisto garsais ir taip garsiai, kad net ausys apkursta. Šoka įvairaus amžiaus žmonės ir neprasčiau, kaip ir Amerikoje. Sumokėjusi už vakarienę tris rublius, dūmiau į savo kambarį poilsio. Man atrodė, kad toks ilgas valgyimo vyksmas gero viešbučio restorane yra dėl to, kad Rusijoje nemadot arbatpinigiai ir padavėjams visai nerūpi aptarnauti kuo daugiau svečių. Jei jiems pasakysi, kad skubi, kad norėtum greičiau gauti užsakytus patiekalus, tai padavėjas tau atrėž: jei skubate, tai kodėl čia atėjote?

Sekmadienio saulėtą rytą nubudusi 8 val., bėgau prie lango (gyvenau 17-me aukšte) pasižiūrėti, kaip gi sekmadienio rytas atrodo Maskvoj. Mano viešbutis yra miesto centre, labai plačioj gatvėj, kurią tegalima pereiti požemiu. Gatvė buvo tuštoka, keli senesnio amžiaus žmonės neskubėdami kažin kur

ėjo. Šonuose stovi seni medžiai, rodos, tik ką lietaus nuplauti ir jau pradeda geltonuoti. Pro langą daug nepamatysi, reikia vykti į miestą.

Rengiantis išeiti, nutariau išmėginti radijo priimtuvą. Pranešė rytines žinias ir štai išgirstu: a tieper budit pjet solist Virgilijus Noreika (o dabar dainuos solistas Virgilijus Noreika). Tai buvo iš tikrųjų maloni staigmena. Oras buvo labai malonus, šildė saulė ir mano nuotaika buvo gera.

Po pusryčių, išėjusi iš viešbučio, pastebėjau didelius plakatus — Maskovskij Chudožestvenij Akademičeskij Teatr. Žinojau, kad toks teatras yra Maskvoje, bet man buvo įdomu, ką apie teatrą pasakys vietos pilietis. Ir paklausiau šalia stovinčios senutės. Ji man atsakė: galubčik, etot adin tokioj teatr v mirie (balandėle, tai vienintelis toks teatras pasauly. Dienos metu, tą sekmadienį, teatras statė Šilerio dramą "Mariją Stuart". Niekuomet rusų kalbos nesimokiau, bet šiaip taip galiu susikalbėti ir net vargais negalais paskaityti. Turiu nys — žinomas, iš dalies

suprasiu kas scenoje kalbama. Nutariau žūt būt pamatyti tą dramą.

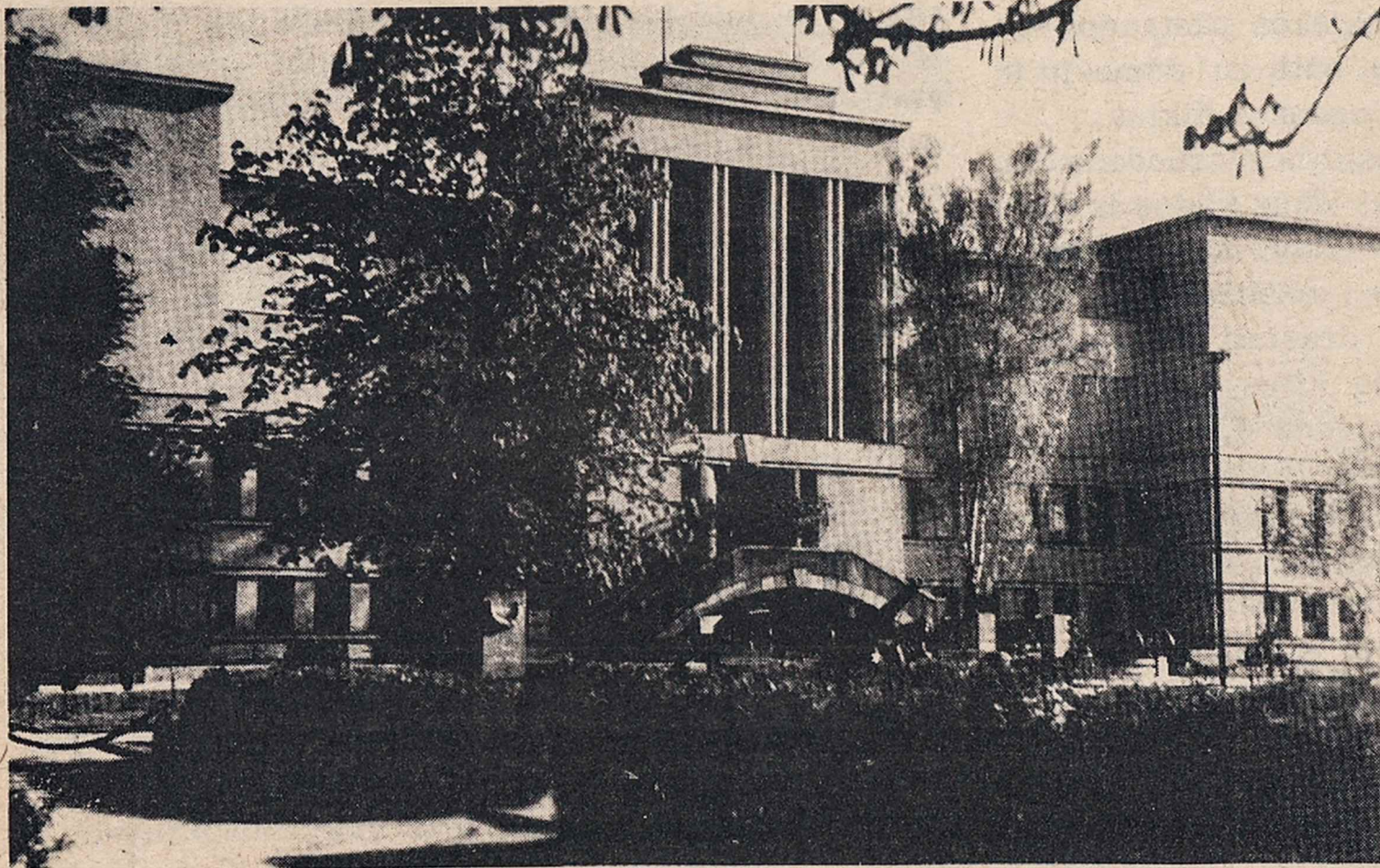
Kasoje, aišku, vėl susidūriau su tuo pačiu atsakymu: bilietų jau seniai nėra. Nuskubėjau pas teatro administratore ir juokais pasisakiau esanti... New Yorko Broadwayaus artistė ir kad man begalo rūpi pamatyti šį spektaklį... Paprašė parodyti teatro liudijimą, atidariau savo rankinuką, pasirašiau ir liūdnu balsu pasakiau: pasirodo palikau viešbuty, o spektaklis prasideda po dešimties minučių... Ji nusišypsojo, išrašė nemokamą bilietą, durininkė pastatė kėdę take, ketvirtoje eilėje ir patenkinta sėdėjau. Spektaklis buvo labai geras. Teatras turi gerų aktorų, puikios dekoracijos, kostiumai bei labai gera režisūra. Publika ašarojo, kai Marija atsisveikino su savo tarnais ir buvo vedama mirti. Tai buvo meistriškai atlikta scena.

Tą patį vakarą skubėjau į Didįjį teatrą ir mačiau Adano "Žizel" baletą. Šį kartą sėdėjau trečiame aukšte. Teatras turi penkis aukštus, jis su aukso papuošimais, o antrame aukšte yra buv. caro ložė. Žizel partiją šoko Maksimova, tai viena iš geriausių rusų balerinų. Publika labai mėgiama — tai buvo galima pastebėti iš jai sukelty nepaprastų ovacijų. Atrodo, kad Maskovs Didžiojo teatro baletą, vargiai nukonkuruotų kitas baletas. Tai liečia vaidybą, techniką, dekoracijas ir kostiumų puošnumą. Ir dėl to spektaklis

palieka tikrai neužmirštamą išpūdį. Sakyčiau, kad pusė publikos buvo amerikiečiai, nes visur girdėjau angliškai kalbantis...

Kitos dienos rytą, su amerikiečių turistų grupe sėdau į autobusą. Palydovas aiškino apie pastatus, muziejus, Kremlių ir kita. Štai, Tretjakovo galerija — ten gera kolekcija rusų meno, Kremliaus muziejus, Rubliovo meno muziejus, Novodeviči, buvusio vienuolyno muziejus su deimantų kolekcija ir visa eilė kitų. Mane domino 14 amžiuje pastatytos su auksinėm kupolom cerkvės. Rusai su pasididžiumu rodo ne tik Kremliaus rūmus, bet ir 6.000 vietų Kongreso rūmus, užbaigtus statyti 1961 m. Tuose rūmuose vyksta ne tik vadinamos tarybos (atseit, "parlamento") sesijos, bet ir įvairūs koncertai, baletų spektakliai. Rodė ir įvairias statybas bei valdžios įstaigų pastatus.

Na, pabaigai nuvežė ir prie pat Kremliaus, į Raudonąją aikštę, kur yra Lenino mauzoliejus. Čia vis stovi, tarytum styga išsitempę, du karieiviai ir matyti daug gėlių. Vienoje aikštės pusėje matyti šv. Bazilijaus ornamentuota katedra, kitam gi gale GUM — universali krautuvė, buvę žinomų didikų rūmai. Taip pat mums parodė, autobusu važiuojant, įvairių garsių žmonių, kaip Romanovo, Jušupovo, Tolstojaus, Čechovo ir kitų gyventus namus bei daugybę istorinių paminklų.

Karo muziejus Kaune. Komunistai nugriovė prie jo buvusią Lietuvos nepriklausomybės laikais Laisvės statulą ir Nežinomojo kareivio paminklą bei kapą

Canadians...

BĖVEIK 60.000 VYRU IR MOTERŲ IŠ VISŲ PASAULIO ŠALIŲ KAS METAI TAMPA KANADOS PILIEČIAIS. GAL JUS JAU GYGENATE KANADOJE DAUGELĮ METŲ IR GALVOJATE ĮSIGYTI KANADOS PILIETYBĘ? JEI ESATE KVALIFIKUOTAS, KANADA JUS MIELAI PRIIMS.

APSILANKĘ VIENAME IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ PILIETYBĖS TEISMŲ (CITIZENSHIP COURT), JŪS GALITE SUŽINOTI, AR TURITE REIKALINGAS KVALIFIKACIJAS. JŪS BŪSIT MALONIAI PRIIMTAS, Į JŪSŲ KLAUSIMUS BUS ATSAKYTA IR PAGALBA SUTEIKTA UŽPILDANT PRAŠYMĄ.

JEI NEGALITE APSILANKYTI ASMENIŠKAI, RAŠYKITE JUMS ARTIMIAUSIAI ĮSTAIGAI IR VISI REIKALINGI DUOMENYS JUMS BUS PASIŪSTI.

CANADIAN CITIZENSHIP OFFICES

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street North
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
St. CATHARINES, Ont.

Federal Building Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building 5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Federal Building 5th Floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, Ont.

Federal Building
1st Floor, 269 Main Street
WINNIPEG, Man.

150 Kent Street 9 Floor
OTTAWA, Ont.

Canadian Imperial Bank of Commerce Bldg.
10th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building Suite 300
309 - 7th Avenue S.W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B. C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building 6th Floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, N.S.

McLean - Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd.
P.O. Box 828
MONCTON, N.B.

Commerce House
1080 Beaver Hall Hill Room 2100
MONTREAL, Que.

TAIP PAT GALITE RAŠYTI: CITIZENSHIP REGISTRATION BRANCH, NATIONAL BUILDING, 130 SLATER ST., OTTAWA 4, ONTARIO

Government of Canada
Gouvernement du Canada

TOLIMESNIS AIŠKINIMASIS

Jeigu jaunojo skautų vadovo Rimo rimtas pasikalbėjimas su Rytu Tamuliu pastarojo visai neįtikino, tai bent sukėlė norą aiškintis rūpimus klausimus. Jei anksčiau jis savo samprotavimais ir pažiūromis buvo tikras be jokių abejonių, tai dabar, kai Rimas tuos pačius dalykus jam išdėstė visai kitoje šviesoje, jis pamatė, kad kai kurios jo samprotos tėra viensališkos, kad jis dažnais atvejais, kaip dabar neretai sakoma, težiūrėdavo tik į vieną medalio pusę, visai nematydamas ar ignoruodamas antrąją pusę. Rimas kaip tik jam atvertė tą antrąją medalio pusę ir paskatino rūpimus klausimus aiškintis ir pažinti objektyviai. Kažką panašaus jam sakydavęs ir jo tėvas, bet su tėvu Rytas niekad nerasdavo bendros kalbos...

Galvodamas, kad, kaip jį Rimas, taip jis ir Rimą galėtų paveikti, sumanė Rimą pas save pasikviesti ir apgalvojo visas diskutuotinas temas.

Pakviestas Rimas pas Tamulius laiku atvyko. Prie durų jį pasitiko senasis Tamulis ir jo elgsena rodė, kad priima mielą svečią.

Prie stalo Rimą pasodinęs, paprašęs motinos, kad paruoštų po puoduką kavos, nes žinojo, kad Rimas svaigiųjų gėralų nevartoja, Rytas pamatė, kad ir tėvas norėtų su svečiu pabendrauti. Visi trys pradžioje kalbėjos bendrybėmis apie orą, apie krašte kylančias prekių kainas bei bedarbių eiles, apie lietuvių bendruomeninius reikalus ir pagaliau apie šių dienų jaunimo problemas.

Rytas juto, kad jam reikia paimti iniciatyvą ir, lyg reziumuodamas bendrą pokalbį, tarė:

— Visos šios ir panašios negerovės kyla vien tik todėl, kad mes turime establišmentą. Ypač jaunimui dažnai nenorima leisti nė pakrutėti. Kur tik jaunimas susibu-

ria ir pareiškia savo laisvą apsisprendimą protestuoti prieš establišmentą, tuoj prieš juos atsiranda policijos brutalumas. Establišmentas neigia daug dalykų, pvz., narkotikų vartojimą. Daugelis neigėjų draudžiamų dalykų visai nepažįsta ir nėra jų išbandę. Tuo tarpu laisvasis jaunimas tenori pažinti ir priimti tik tai, ką pats yra patyręs. Jei jaunimui draudžiama ir jį baudžiama už narkotikų vartojimą, tai ar kartais nebūna pas draudėjus pavydo... atimti kitiems malonumą. Pagaliau, ką establišmentas daro su oro ir gamtos bei vandens ir gyvūnijos tarša? Nereiks ilgai laukti, kai vis kylanti tarša privės visus prie katastrofos...

Jau atrodė, kad tėvas rengės prabilti, bet Rytas, tai pastebėjęs, tęsė toliau:

— Tėve, būk tik klausytoju. Tu vėl pradėsi išvedžioti, mus tik kaltindamas, smerkdamas ir net nuteisdamas jaunimą.

Tėvas neprabilo, bet buvo matyti, kaip sunkiai jis pakėlė sūnaus užmetimą.

— Jei leisite, tai aš norėčiau kai ką pasakyti, tik norėčiau iš karto parbrėžti, kad visokiose diskusijose ar svarstybose būtinai reikia didelės pakantos ir oponento nuomonės respekto.

— Kas gi tas establišmentas? Man atrodo, visuomeniniame, socialiniame gyvenime, tai turėtų būti tam tikra, išbandyta, priimta ir reikalinga tvarka, nuostatai, dėsni, nurodymai, kurių prisilaikant visiems tik visokiariopos naudos galima sulaukti.

Žinoma, aš nesutinku su jokia diktatūriniu establišmentu. Tu, mielas Rytai, sakai, kad tavo tėvelis smerkia kai kurių jaunuolių pasireiškimus, bet ir tu pats smerki ir nepripažįsti civilizuoto ir laisvo pasaulio priimtą gyvenimo tvarkos. Niekas tikrai nepavydi jums narkotikų

Kuo galime Jums padėti?

Kas tai yra Information Canada, kuomet ši įstaiga Jums gali padėti?

Trumpai kalbant, Information Canada yra federalinės vyriausybės informacijos valdyba. Mūsų įstaigos Ottavoje ir kituose penkiuose Kanados miestuose parduvinėja ir platina visa tai, ką vyriausybės departamentai išleidžia ir Karališkoji spaustuvė išspausdina.

Jeigu Jums reikia federalinės vyriausybės leidinių, kreipkitės į Information Canada.

Kai kurie leidiniai yra nemokami. Jeigu gyvenate Halifaxe, Montrealy, Otavoje, Toronte, Winnipege arba Vancouveryje, paprasčiausiai galite į mūsų įstaigą užteiti. Arba rašykite šiuo adresu:

Information Canada, Documentation,
Ottawa, K1A 0S9

INFORMATION CANADA ĮSTAIGŲ ADRESAI:

HALIFAX:
1735 BARRINGTON STREET

TORONTO:
221 YONGE STREET

MONTREAL:
1182 ST. CATHERINE STREET WEST

WINNIPEG:
393 PORTAGE AVENUE

OTTAWA:
171 SLATER STREET

VANCOUVER:
714 WEST HASTINGS ST.

**Information
Canada**

"malonumo", bet juk tvarkos dabotojus neišsaulkia. Pagaliau dėl tos taip dažnai dabar minimos taršos. Ir čia yra ištirta ir nustatyta, kad taršos klausimas visuomeninio gyvenimo ardytojų daug kur išpūstas ir perdėtas. Toli gražu nėra tai jau beviltiška ir nepataisoma padėtis. Žinoma, turime mes supantį orą, gamtą ir vandenį švarinti. Bet tikėk manim, Rytai, kad viskas, kas įmanoma, daroma. Plačiai žinomas Amerikos ekologikas dr. D. Spencer, kuris daugiau kaip 30 metų su dideliu štabu sėkmingai dirba ir tyrinėja čia mūsų minimą problemą, sako, kad daugeliu atvejų vandens gyvūnija yra daug gausesnė dabar, negu prieš kelias dešimtis

metų. Ūdros, bebrai, ruoniai šio šimtmečio pradžioje buvo arti išnykimo. Dabar mes galime būti tikri, kad šie gyvūnai bus su žmonija visą laiką. Didžiuose Amerikos - Kanados ežeruose žuvų veisimasis dabar geresnis, kaip seniau yra buvęs. Maistui žuvys daugumoje tinka. Michigane universiteto medicinos fakulteto laboratorijose daromi tyrimai tarp 1913-1970 metų parodė, kad gyvojo sidabro priemaiša vandenyje ir gyvūnijoje reguliariai kasmet mažėja. Taigi tarša yra buvusi ir seniau ir jos reiškiniai tyrinėjami bei šalinami ne nuo dabar. Žinoma, padėtis yra taisytina, bet ne alarmuojanti. Valdžių

metų. Ūdros, bebrai, ruoniai šio šimtmečio pradžioje buvo arti išnykimo. Dabar mes galime būti tikri, kad šie gyvūnai bus su žmonija visą laiką. Didžiuose Amerikos - Kanados ežeruose žuvų veisimasis dabar geresnis, kaip seniau yra buvęs. Maistui žuvys daugumoje tinka.

Michigane universiteto medicinos fakulteto laboratorijose daromi tyrimai tarp 1913-1970 metų parodė, kad gyvojo sidabro priemaiša vandenyje ir gyvūnijoje reguliariai kasmet mažėja. Taigi tarša yra buvusi ir seniau ir jos reiškiniai tyrinėjami bei šalinami ne nuo dabar. Žinoma, padėtis yra taisytina, bet ne alarmuojanti. Valdžių

Nukelta į 8 psl.

Iš Detroito rašo **Alf. Nakas**

ALF. NAKAS

ŠILAINĖ — TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ PAŽIBA

Tai kas, kad vieną dieną žemė garuoja, o kitą dreba sustingusi? Tai kas, kad drungnus pietvakarių vėjus vėl ir vėl keičia šaltas šiaurys? Pavasaris artėja, artėja, nes saulė vis didesniu ratu, vis aukščiau ir drąsiau į padanges ritasi. O kai jis, pavasaris, bus čia, tai žinosime, jog iki Ketvirtosios tautinių šokių šventės beliko tik vienas paskutinis šuolis.

Va, šalia mašinėlės pasidėjau dr. Leono Kriaučeliūno pranešimą, padarytą spaudos reporteriams sausio 12 d. Ten, tarp kita ko, pasakyta, jog tautinių šokių šventes organizuoja bendrai JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės, kad pirmosiose dvejose šventėse tik JAV ir Kanados lietuvių jaunimas tešoko, o trečiojoje mažą išimtį sudarė vienos P. Amerikos grupės iš Urugvajaus dalyvavimas. O šioje, ketvirtosioje, kuri įvyks 1972 m. liepos 2 d. Chicagoje, jau dalyvausiančios net dvi grupės iš Vokietijos ir po vieną iš Anglijos, Brazilijos, Argentinos bei Urugvajaus. Tai ir nutarta būsimą įvykį nebe JAV ir Kanados tautinių šokių švente vadinti, o "Laisvojo Pasaulio lietuvių IV-ja tautinių šokių švente". Vis dėlto Kanadai teko ypatinga garbė: Genovaitė Breichmanienė, hamiltoniško Gyvataro vadovė, buvo pakviesta aukščiausiam šios tautinių šokių šventės postui — meninei dalei vadovauti.

Trapus mūsų kultūrinis gyvenimas išeivijoje. Kuriasi šen ir ten mėgėjų teatrai ir miršta po kelių spektaklių. Pragysta šimtabalsiai chorai, bet po vieno kito koncerto nutyla. Kaip drugeliai atplasnėja tautinių šokių grupės (ypač jų gausu prieš tautinių šokių šventes), bet kaip druge-

liai ir baigia savo amžių (dažniausiai tuoj po tautinių šokių šventės svaininančios dienos). Ar jaunimo neužtenka? Ar toks jau pasyvus jisai? Ne, ne...

Jaunimo yra daug. Net per daug, kaip matysime vėliau. Tik nėra kas jaunimą patrauktų vaidybon, dainon ir šokin. Nėra vadovų. Tiksliau: nėra patvarių, ilgalaikių, nepaisančių nepalankios kritikos ir ignoracijos vadovų. Ai, nereikia pykti nė ant tų, kurie ateina padėties gelbėti, kai jau būtiniausia (teatro festivalių, dainų ir tautinių šokių švenčių metu). Bet didžiausia pagarba priklauso tiems negausiems vadovams, kurie mūsų kultūrinį gyvenimą palaiko visada, be jokių pertraukų, per šventes ir po švenčių, kurie, užsiangažavę (atsiprašau: savanoriškai išsipareigoję) prieš daugiau kaip du dešimtmečius, ir šiandien nėra atlyžę. Viena iš nedaugelio tokių yra Detroito tautinių šokių grupės Šilainės vadovė Galina Šakėnaitė-Gobienė.

Kai mes kalbame apie Šilainę, tai kalbame apie Galiną Gobienę. Tai ne tušti žodžiai, a la Liudviko Keturioliktojo "valstybė — tai aš", nes valstybė buvo ir po Liudviko, bet Šilainės, tokios, kokia ji dabar yra, po Gobienės tikrai nebus. Šilainė gimė 1949 m. liepos 25 d., tad IV-sios tautinių šokių šventės metu bus bebaigianti 23 metus. Kai Galina Gobienė tuometinė, iš DP stovyklų suvažiavusį jaunimą pradėjo šokinti, tai didžiuma šokėjų už vadovę buvo amžiumi vyresni. Bet ir tuomet šokėjai jos autoritetui pakluso. Keletą kartų pasišvaisčiusi tarp savųjų, Šilainė greit buvo kitataučių pastebėta. Prasidėjo Šilainės spektakliukai universitetų salėse, Tarp-

tautinio instituto baliuose, gubernatorių inauguracijose, Michigano universiteto tradicinėse tarptautinėse mugėse. Prasidėjo gastrolės į didžiuosius Kanados miestus, į aplinkinius JAV didmiesčius, įskaitant ir New Yorką pasaulinės mugės metu 1964 m.

Šilainė nesibrangino, jeigu publikos ir kelios dešimtys žmonių tebuvo; nesibaimino šokdama, jeigu ir kelios dešimtys tūkstančių ją stebėjo, jeigu ir milijonai, kai buvo šokama TV studijoje. Kur tik Šilainė šoko ne viena, o tarpe kelių ar keliolikos kitų grupių, beveik visada buvo apšaukta Number One, arba The Star of the Programme.

Šių eilučių autoriui ne kartą teko Šilainės dalyvavimą Michigano universiteto mugės programoje stebėti. Plojimų audra lydėdavo kiekvieną šokį, o jau po Malūno tai ir švilpimai, ir visoki kitoki pritarimo kauksmai iš studentų gerklių. O ir seni profesorai plodavo, iki rankos pavargę nustėrdavo. Kartą JAV mokytojų bei profesorų suvažiavime Šilainei pašokus tris šokius, vadovę pakvietus prie mikrofono kelius žodžius pasakyti, vienas profesorius sušuko: "Lietuviai, prieš jus visa Amerika atsistoja"... Ir tikrai atsistojo "visa Amerika", ir ilgai, ilgai plojo.

Ai, buvo ir liūdny da-

lykų Šilainės istorijoje: keletas svarbių gastrolių, jų tarpe kelionės į Expo '67 Montrealyje bei kelionės į Vašingtoną, kai Tarptautinis institutas Šilainę išrinko Detroito reprezentante, teko atsisakyti... dėl lėšų neturėjimo.

Šilainė dalyvavo visose trijose tautinių šokių šventėse. Visose trijose buvo viena iš pačių disciplinučiausių grupių, sudariusių švenčių branduolį. Aš nebeatsimenu, kurią amfiteatro arenos dalį šilainiškai užėmė Trečiojoje tautinių šokių šventėje, bet aš nepamiršiu dar ir šiandien, kai netoli sėdinti nepažįstama moteris, į atliekamo šokio judesius išžiūrėjusi, pusbalsiai šūktelėjo savo kaimynei: "Kas tie baltieji angelai? Kaip puikiai jie lygiuoja..." "Baltieji angelai" — Šilainės vyrai ne tik anos žiūrovės ten buvo pastebėti.

Daug, vai daug ko turėčiau apie Šilainę pasakyti. Nes ji gyva šiandien, kaip gyva buvo 1949 m., kaip gyva prieš penkiolika, dešimtį, penkerius metus, pernai. Jau po 1972 Naujųjų Metų Šilainė atšoko tūkstančiams amerikiečių ir savųjų, namie ir už kelių šimtų mylių. (Kaip kartas, va, rašau, o Lietuviškų Melodijų radijo pranešėjas šaukia: "... šį šeštadienį, kovo 18 d., Šilainė ir vėl šoks Ann Arbore, Michigano universiteto studentų mugėje... kas turite laiko, vauti publikos kėdėse.

nuvažiuokite... pasižiūrėkite"...).

O tarp pasirodymų publikai Šilainė repetuoja. Kiekvieną trečiadienį — jaunieji, prieauglis; kiekvieną penktadienį — vyresnieji, kurie šoka ir šypsosi. Pradžioje klausiau, ar jaunimo neužtenka, ar jis pasyvus toks? Ir atsakiau, kad jo yra net per daug. Į Šilainę Detroito veržte veržiasi visi studentai, visi gimnazistai. Šilainėje šokti — neišpasakyta garbė. Gobienės nukirpti ir nuskusti jie (nes su barzda gali tik repetuoti, bet kai jau scenoje, tai su barzda nešoksi), vadovės — "seržanto" aprėkti, kartais visam vakarui "poilsui" pasodinti, bet jaunimas prašyte prašosi būti priimtas. Užtat paskutinius trejetą metų Šilainė išsiplėtė iš normalios grupės ribų į beveik trigubą. Yra reprezentaciniai šokėjai ir yra prieauglis. Jeigu Detroito būtų penkios Galinos Gobienės, tai gal šoktų visas lietuviškasis jaunimas iki paskutinio. Bet ir dabar į Šilainę jau sutelpa kelios dešimtys ir ko ne ko, bet kandidatų į kaip nors iškritusio vietą tai jau netrūksta.

Šilainė rengiasi Ketvirtajai tautinių šokių šventei. Atsiprašau: Laisvojo pasaulio lietuvių IV-ja tautinių šokių šventei. Žinau, kad Šilainė ten suvaidins labai svarbią rolę. Mes, skaitytojai, irgi turėsime savo rolę atlikti — daly-

V E L Y K Ų R Y T A S PRIE GEDIMINO KALNO
Dail. Jurgis JUODIS

kompetentingos institucijos ir privačios bendrovės darbą tęsia. Visi kas gali ir sugeba turėtų prie to darbo prisidėti, o ne taršos problemą pristatyti visuomenei kaip baubą, keliantį paniką. Matyti, kad kai kam rūpi daryti šiuo klausimu kaltinimus valdžios ar visuomenės sluoksniams ir varyti bendrai ir reikalingai rimčiai žalingą propagandą.

Kai Rimas sustojo kalbėjęs, Rytas atrodė susimąstęs ir tylėjo. Jis jau neprieštaravo, kai tėvas pasinaudojo susidariusia nuotaika ir tarė:

— Aš nieko nesirengiu įrodinėti. Svečias Rimas tai puikiai atliko. Aš tikrai norėčiau pasidžiaugti jo blaiviu galvojimu. Daug kam iš jaunimo kaip tik tokio galvojimo labai reikėtų. Rytai, manau, ir tu galėtum į skautų vyčių eiles įsijungti. Tu ten galėtum... pozityviai subręsti.

Kai Rimas atsistojo atsisveikinti ir šeiminiškai padėkojo už skanią kavą, Rytas vis tylėjo. Prie durų tik Rimui jis paspaudė stipriai rankas ir pasakė: Ačiū. Matysimės. L. Eimantas

Čikagos tautinių šokių grupė "Grandis", šokių sukūryje

VYR. SKAUTININKO VIEŠNAGĖ

Vykdamas vienetų lankyti į Clevelandą, vyriausias skautininkas Petras Molis kovo 10 d. buvo sustojęs Londone, Ont., kur aplankė Simano Daukanto mišrią vietininkiją.

Sueigoje mielą svečią londoniškiai labai maloniai sutiko. Vyriausias skautininkas pasidžiaugė gražiomis skaučių-skautų gretomis, visus nuoširdžiais žodžiais sveikino ir daug kam įteikė prisiminimui ženklelių, skautiškų albumų bei leidinių.

Londoniškiai atsidėdami vyriausiam skautininkui įdavė Londono lietuvių leidinį, išleistą 16 Kanados lietuvių dienos proga. Mat, tą dieną suruošė londoniškiai ir vyriausias skautininkas turės pilną vaizdą apie Londono lietuvių koloniją.

Sueigai pasibaigus ir vyr. skautininkui vis dar besišnekučiuojant su vadovais, prie jo pribėgo mažasis vilkiukas A. Petrašiūnas ir paprašė leisti paspausti kairiąją. Vyr. skautininkas ilgai spaudė mažojo skautuko rankutę ir pasakė: "Ateityje ir tu galėsi būti vyriausiu skautininku. Tikaugkir budėk!"

L. E-tas

Čikagos tautinių šokių grupė "Grandis" šoka "Aštuonytį"

GALUTINIS TIKSLAS...

L. Lašas Europos Lietuvyje nagrinėja neseniai JAV užsienių reikalų ministerijos pareigūno D. V. Martin pasakytuosius žodžius, kad "JAV nepasako už visišką Lietuvos nepriklausomybę, bet už teisę Lietuvos gyventojams pasisakyti, ar jie nori laisvės". Tame straipsnyje, be kita ko, rašoma:

"1965 m. viduryje ar pabaigoje Amerikos lietuvių tarpe garsiai nuskambėjo viešos dr. A. Greimo paskaitos, kuriose jis siūlė gen. De Gau-

jėgų ir nedidinti diferenciacijos, bet ribotis tautinio-kultūrinio išsivie-

"Nė viena šių minčių nebuvo pasekta: mūsų politiniai veiksniai, užuot rūpinęsi Lietuvos vadavimu, paskendo dviejų Brazinskių gelbėjime, o Lietuvių Bendruomenės dėmesys pastaruoju laiku nukrypo į kovą su veiksniais dėl teisės užsiimti politiniu darbu. Lietuvių Bendruomenės studijų dienų metu išgirstieji D. V. Martin žodžiai todėl gal ir tinkamai vainikuojami mūsų politikų pastangas..."

Ile pavyzdžiu blaiviai ir nesentimentaliai įvertinti Lietuvos politinę padėtį. Konstruktyvių išvadų ir veiksmingo sprendimo, deja, ir šios paskaitos neišvystė.

"Vėl 1970 metais kitoje studijų dienoje buvo pasiūlyta mūsų politiniams veiksniams vietoje pripuolamų propagandinių užsiėmimų ir šalia galutinio tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo — paieškoti darbo plano su mažesniais tarpiniais ir realiais tikslais. O Lietuvių Bendruomenei tuo pačiu buvo patarta neskaldyti

NIDOS DARBAI

Ilgesnį laiką dėl prityrusių spaustuvininkų stokos didesnės veiklos nerodžiusi Londono, Didž. Britanijos, lietuvių spaustytvė Nida, atrodo, vėl atsitiesia ir pasaulin išleidžia visą eilę lietuviškų leidinių.

Šiaurinę Ameriką jau pasiekė Nidos spausdinta buv. Lietuvos ministro Vlodo Požėlos atsiminimų knyga "Jaunystės atsiminimai", kurią išleido Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos literatūros fondas.

Šiuo metu Nidoje baigiamas spausdinti stambus J. Glemžos redaguotas kolektyvinis veikalas "Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940".

Europos Lietuvyje anksčiau spausdintieji P. Gudelio straipsniai dabar surinkti į knygą, pavadintą "Bolševikų valdžios atsiradimas Lietuvoje 1918-1919 m. jų pačių dokumentų šviesoje". Šiai Nidos baigiamai spausdinti knygai įvadą parašė velionis istorikas Z. Ivinskis. Knygos santauka ir įvadas taip pat bus spausdinti anglų bei vokiečių kalbomis.

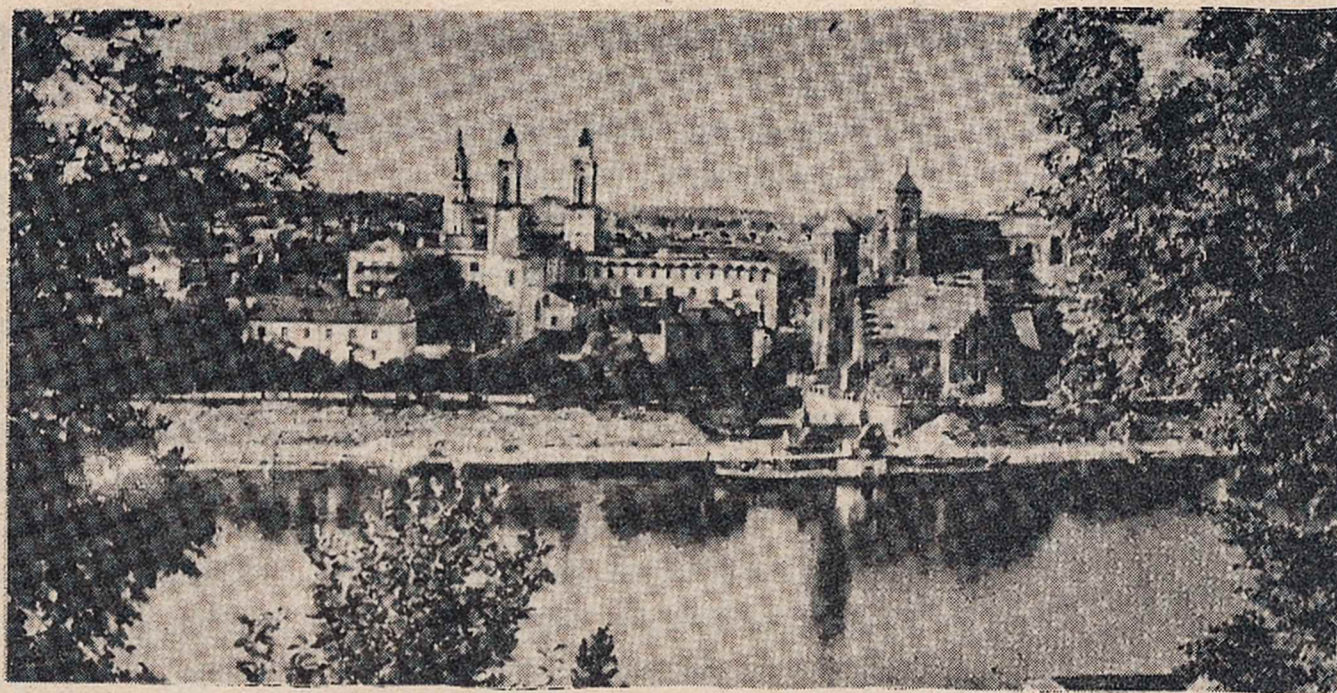
Be to, Nidoje spausdinamas antrasis lietuvių socialdemokratų žurnalo Minties numeris.

Baigiamas spausdinti ir Vyt. Alanto stambus romanas "Amžinasis lietuvis", kurį leidžia Nidos knygų klubas. Kitas šios leidyklos leidinys jau išspausdintas ir dabar yra rišykloje. Tai Mykolo Vaitkaus memuarų tomas iš okupacijos meto "Milžinų rungtynėse".

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Pavasaris Kauno senamiesty.

Statybos buvo vykdomos savivaldybių lėšomis, bet jose įdėta daug inžinierių proto, darbo ir rūpesčių. Karas ir okupacijos daugelį lietuvių inžinierių išbloškė iš tėvynės, daugelis jau mirė. 1925-1940 m. laikotarpy apskričių ir miestų inžinierių pareigas ėjo šie inžinieriai: Alytaus apskr. – Taškūnas, Trečiokas, Biržų aps. – Paškevičius, Viliūnas, Kauno aps. – Vizbaras, Helcermanas, Mačiūnas, Kėdainių aps. – Rimkus, Dačinskas, Kondrotas, Kretingos aps. – Bucevičius, Karuža, Rimgaila, Marijampolės aps. – Dragašius, Lukošaitis, Kuodis, Mažeikių aps. – Helcermanas, Lelis, Sidabras, Panevėžio aps. – Germanas, Lelis, Raseinių aps. – Ezerskis, Lelis, Adomonis, Rokiškio aps. – Keraitis, Litas, Lelis, Seinų aps. – Abramavičius, Šakių aps. – Manekas, Šiaulių aps. – Liorentas, Gergelis, Tauragės aps. – Rimgaila, Karuža, Lelis, Kondratas, Telšių aps. – Sidabras, Stulginskis, Trakų aps. – Drevinskas, Rudys, Ukmergės aps. – Jovarauskas, Paškevičius, Utenos aps. – Litas, Kadžys, Lvo vas, Vilkaviškio aps. – Maželis, Juozaitis, Zarasų aps. – Kadžys, Nagevičius, Kauno miesto – Vizbaras, Reisonas, Civinskas, Dragašius, Šiaulių miesto – Reisonas, Guminiukas, Bitė, Gargasas, Panevėžio miesto – Stanevičius, Gargasas, Reisonas.

Mažesnių pirmaeilių miestų inžinieriai vėliau buvo paskirti, bet jų pavardžių neprisimenu. Nevisų vardus atsimenu, tai parašiau tik pavardes.

KARO PRADŽIA IR VILNIUS

Besiartinančią karo pradžią pajutome po Čekoslovakijos okupacijos 1939.III.15 ir Klaipėdos atplėšimo nuo Lietuvos 1939.III.22. 1939 metų vasara praėjo vis didėjančio vokiečių-

lenkų įtempimo ženkle. Rugsėjo 1 d. atėjęs tarnybon radau visus valdybos tarnautojus ir dr. Mačiulį bediskutuojant Lietuvos padėtį. Tą rytą vokiečiai pradėjo karą prieš Lenkiją.

Su Butkum ir mokyklų inspektorium Skuču (min. broliu) turėjom važiuoti į apskritį tarnybos reikalais. Įjungę automobilio radiją, visą laiką girdim "Uwaga, uwaga, nachodzi" ir po to pora slaptažodžių. Tai perspėjimas gyventojams ir kariniams daliniams apie prisiartinančius, mirtį nešančius vokiečių lėktuvus. Nors Lietuvos vyriausybė tuoj paskelbė neutralumą, bet visi jautėme didelį neramumą ir baimę dėl Lietuvos likimo. Butkus ūkininko protu taip galvojo: jei jau Lietuvai tektų nustoti nepriklausomybės, tai geriau jau likti po rusu, negu po vokiečiu, nes rusai žemesnės kultūros ir jie tautos neišnaikins....

Visą savaitę girdėjom Lenkijos agonijos šauksmą "Uwaga, uwaga", kuris ėjo vis silpnyn. Kai Hitlerio armijos per dešimtį dienų užėmė beveik pusę Lenkijos ir prie Kutno apsupo lenkų armijos likučius, tada ir Lietuva paskelbė dalinę mobilizaciją.

Per radiją pranešė, kad kalbės min. pirm. gen. Černius. Jaunimas ir šauliai, užgulę radijo aparatus, susikaupe, laukė vyriausybės ženklo žygiui į Vilnių. Per dvidešimt metų buvo šaukta "mes be Vilniaus nenu-rinsim", dabar atėjo valanda atsiminti Vilnių. Taip tada visi galvojom.. bet Černiaus kalba visus perpylė, kaip šaltu vandeniu....

Jis pasakė, kad "Lietuva yra neutrali, bet neutralumui apsaugoti paskelbta dalinė mobilizacija – turime budėti ir laikytis ramiai. Taip praleidome dar vieną progą. Plk. Grinius, tuo laiku buvęs karo atašė Berlyne, rašo ką tuo metu jautė ir gal-

Nukelta į 10 psl.

tui labiau būdingos prie medinio kotelio pritvirtintos stambios popierinės gėlės. Tokių gėlių – verbų, papuoštų spalvotais popieriniais kaspalais, nešiojamų po kelias dešimt sukištų viename stovė – lentelėje su skylutėmis, galima pamatyti ir Vilniuje. Tačiau ne šios, bet iš gėlyčių pintos verbos savo meniškumu žavėjo žmonių akis – ir dabar mūsų skautų-čių ruošiamose Kaziuko mugėse.

Vilniaus apylinkėse, ypač Kriaučiūnų, Vilkeliškių ir kiti artimieji kaimai, iš seno yra savotiški meni-nių verbų gamybos centrai. Priešvėlykiniam laikui atėjus, jų meistrai padaro šintus verbų, kurios parduodamos jomarkuose – mugėse, gatvėse ir prie bažnyčių.

Vilniaus verbų raštai ir spalviniai deriniai, joms daryti medžiaga ir būdai labai įvairūs. Pagrindinė medžiaga – tai smulkiažiedės pievų sausutės, ypač geltonosios, taip pat baltos ir sausvos katpėdėlės, kurių gausu Vilniaus apylinkių šiluose, smilgos, motiejukų varpos, diršės, darželiuose auginamos braskutės ir kiti pievų augalai.

Žaliava renkama vasarą ir rudenį, kruopščiai išdžiovinama, išskleidus pastogėje, kad neperdžiūtų ir nesulūžtų koteliai. Išdžiovinotos smilgos dažomos žaliai, katpėdėlės raudonai arba žaliai. Motiejukai vienu meistru dažomi, kitų – paliekami natūralios pilkos spalvos. Geltonosios katpėdėlės taip pat dažnai paliekamos natūralios spalvos.

Vilniaus lietuvaitė su verbomis.

KANKINTAS DĖL KRISTAUS

Milan Haimovici

Liuteronų kunigas Milan Haimovici išbuvo as-tuonerius metus Rumunijos kalėjimuose, pakeldamas neaprašomus kankinimus. Komunistai jį basą buvo užmetę ant degančių anglių. Jis buvo žiauriai mušamas į jautriausias vietas ir buvo verčiamas plikomis savo rankomis valyti tūkstančių kalinių išmatas. Jo tikėjimas išlaikė visus bandymus. Net komunistų pareigūnai buvo apimti tokios pagarbos, kad vėliau, kalbėdami apie tai, nusiimdavo kepurę, tokiu būdu pareiškdami pagarbą šiam gyvam šventajam. Tūkstančiai krikščionių kalinių mirė Rumunijos komunistų kalėjimuose. Didvyriška jų laikysena ir tikėjimas Viešpačiu pilniausiai aprašyti kun. Richard Wurmbrand knygoje "Kankintas dėl Kristaus", išverstoje į 25 kalbas ir esančioje labiausiai perkamų knygų sąrašuose.

Susidomėkite geležinės ir bambuko uždangų pamerktų brolių likimu.

Pasiųskite kuponą kun. Richard Wurmbrand knygai "Tortured for Christ", išverstai į 27 kalbas.

Iškirpk ir pasiųsk:

VOICE OF THE MARTYRS

NAU 1548 IL

P. O. Box 11, Glendale, CA 91209

U.S.A.

"PRISIMINK PAVERGTUOSIUS"

Vardas

Adresas

Miestas

Valstija Zip

Atsiuntęs kuponą, gausi knygą "Kankintas dėl Kristaus" veltui. Ačiū.

VILNIAUS VERBOS

Tradicinės Vilniaus verbos – tai ant sausos žilvičio ar karklo šakutės iš visu pusių įvairiais ornamentais supinti paspalvinti smulkūs pievų augalai ir žiedai. Jos netinka paplakti vaikams Verbu sekmadienio rytą, kaip kadagio ir žydinio žilvi-

čio šakelės, prašant Velykų kiaušinio – jos meno kūriniai ir puosmėnos Verbu sekmadienio procesijoms, pašventinus jas prieš tai bažnyčioje.

Nėra aišku, kada ir iš kur atsirado Vilniaus verbos. Idomu, kad jos paplitusios tikrai 30-50 km. spinduliu apie Vilnių. Negalima sakyti, kad jos būtų lenkiškos, nes jų kraš-

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBD 14S, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJE MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMU, EILERASČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PĀTARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Atkelta iš 3 psl. VIENA SAULĖ DANGUJE...

moterų akyse, apie visiškai aiškų vaizdą ir stingdantį šaltį.

Savitame M. J. Saulaitės pasaulyje ne visur reikalingas gidas, kaip pacituotuose posmuose ar štai miniatiūroje "Rudenį" —

"Miškams užsidegus, glaudžiuosi prie tamsaus kamieno ir tapusi jo žieve, laukiu perkeitimo, kad išdrįsčiau ir aš splavomis savo pradžia kurti".

Pavyzdžiui, miniatiūra "Laukdavau tavęs" kuria

"Aš laukdavau tavęs, nes be tavęs man gatvės tuščios ir tūkstančiai praeivių svetimi.

"Tavo žingsnis gatvėje skambus, ir visas miestas aidi".

Didžioji dalis jos eilėraščių yra tokios miniatiūros, ir jose glūdi visa poetės stiprybė. Bet miniatiūra, jei ji ir gerai apvaldyta, norėtume sakyti, per maža tegali išreikšti poeto stiprybę, jo

balsą, tegu ir koks savitas jis būtų. Poetui būtina reikia drąsos veržtis ir išsiveržti. O jau minėjome, kad M. J. Saulaitės poetinis pasaulis nėra siauras. Ji rašo Lietuvos motyvais, rašo religiniais, rašo kasdieniniais ir herojiniais. Neturėdami po ranka jos pirmojo rinkinio, negalime palyginti jos kelio į savitumą. Bet ir iš to vieno rinkinio galėtume darytis išvadą, kad tuose miniatiūriniuose eilėraščiuose kalba M. J. Saulaitė. Tai jau daug.

K. Abr. (EL)

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
 - Išorės taisymas ir dažymas
 - Dunlop padangos ir baterijos
- (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakytus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

LIETUVOJE MIRĖ

KUN. J. STAKAUSKAS

Kovo 6 d. Vilniuje mirė kun. J. Stakauskas, sulaukęs 71 m. amžiaus.

Vienos universitete gavęs daktaro laipsnį, velionis buvo parašęs eilę straipsnių ir knygų apie Lietuvos istoriją.

— Kalifornijoje gyvenančiai 10 m. amžiaus negrei Clorettai Robertson kraujuoja abu delnai, kojos ir kairysis šonas, nors ji nėra sužeista. Tokie reiškiniai medicinai žinomi, bet negali būti mokslškai paaiškinti. Kraujavimo vietos atitinka nukryžiuotojo Kristaus žaizdom. Reiškinyms paprastai vadina mas stigmata.

ATKELTA IŠ 9 psl.

PRIEŠ 50 METŲ...

vojo Kaunas (Naujienos 1971. VIII. 31): "Paskutinėmis rugpiūčio dienomis kaip tik buvau Kaune, kalbėjau su visa eile atsakingų pareigūnų. Bendras valdančiųjų sferų tonas buvo — Lietuva lieka neutrali. Apie besiantinančias nelaimes niekas negalvojo. Ilgainiui sąvoka "neutralus" virto "neveiklus". Kaunas pradėjo šalintis betkokios iniciatyvos. Taip nelaukta ir nepasiruošę priėjome birželio 15..."

Tikvienas plk. Škirpa energingai reikalavo Lietuvai įsikišti ir vokiečių pagalba atsiimti Vilnių, bet jo niekas neklausė. Dabar teisinamės tuo neveiklumu: jei Lietuva tada būtų kariavusi su vokiečiais prieš Lenkiją, tai šiandien jokios Lietuvos nebebūtų ir pan. Kaip matome iš pavyzdžių Slovakijos, Suomijos, Rumunijos, kurios kariavo su vokiečiais prieš sąjungininkus — jokio skirtumo nebūtų buvę. Atsiėmus Vilnių mums patiems, būtų padarytas Lietuvos istorijoj didelis

brūkšny.

Liūdnai prisimenu 1939 m. dalinę mobilizaciją. Pašaukti atsarginiai vaikščiojo gatvėmis, atrodo, be jokio užsiėmimo ir be kareiviškos aprangos. Jie gavo tik kareiviškus diržus ir rudas kepures-ausines. Arkliams nebuvo pašaro, jojo juos ganyti, o vakare atjodavo į Nevėžį prie tilto pagirdyti. Gaila buvo žiūrėti. Kalbėjau su daugeliu pažįstamų pašauktų aspirantų — jie buvo nusivylę, kad nėra tvarkos.

1919 m. mačiau lietuvių kariuomenę, kuri užėmė Panevėžį, — ji buvo geriau sutvarkyta. Bet nežiūrint to, kariuomenei reikėjo tik pajudėti, o žygyje ji būtų susitvarkiusi, kaip tai įvyko 1919 m. Juk dar turėjome apie 30 tūkst. šaulių, kurie laukė šūkio "į Vilnių", bet niekas to šūkio nedavė. Rusai negalėjo sutrukdyti lietuvių kariuomenei užimti 1920 m. su jais nustatytų sienų, nes tuo momentu Lietuva buvo vokiečių įtakos zonoje.

Vokiečiai pamatę, kad lietuviai "neveiklūs", rugsėjo 28 d. perdavė Lietuvą sovietų įtakai, už tai mainais gavę iš sovietų Liub-

Lenkų pajėgumas Vilnijoje ir Suvalkijoje buvo menkas — ten buvo likę tik atsargos batalijonai ir antros rūšies junginiai (plk. Grinius tas žinias gavo iš vokiečių). Vokiečiai net siūlė pagalbą lietuviams žygiuojant į Vilnių, bet mūsų vadai, nesusiorientavę padėtyje, praleido geriausią progą. Visa bėda buvo ta, kad kaip tik tuo lemiamu momentu turėjome silpną ir pasyvų ministrą pirmininką Černių, o ypač jo pavaduotoją Bizauską. (Su Černium kartu lankėm gimnaziją, o Bizauskas buvo ten mokytojas. Abu buvo ateitininkai).

Vėliau Černius užsivilkė raudonosios armijos generolo uniformą — buvo 29 korpo štabo viršininku, dabar gyvena JAV. Bizauskas išvežtas į Sibira mirė. Rugsėjo 17 d. pasijudino raudonoji armija, užimdama beveik be pasipriešinimo rytinę Lenkijos dalį, o po trijų dienų įžygiavo į Vilnių.

Toliau jau visiems gerai žinoma istorija: savitarpės pagalbos sutarties sudarymas, Vilniaus "grąžinimas" Lietuvai, 20 000 sovietų karių įvedimas, o po septynių mėnesių ultimatas ir Lietuvos okupacija.

ALTOS PETICIJA

Amerikos Lietuvių Taryba šiuo metu tvarko visas prisiųstas protesto peticijas, kurios bus įteiktos prez. Niksonui balandžio mėn.

Alta prašo visus dar neprisiuntusius pasirašytas peticijas kuo greičiau jas gražinti Altai, 2606 West 63 Str., Chicago, Ill. 60629, USA.

A. SOLŽENICINO KALTINIMAI

Maskvoje platinami nuorašai laiško, kurį Nobelio literatūros premijos laureatas Aleksandras Solženicinas gavėnijos proga parašė rusų ortodoksų Bažnyčios patriarchui Pimienui.

Rašytojas laiške patriarchą kaltina, kad išdavė tikinčiuosius ir išvirtu ateistinio sovietų režimo įrankiu. Ortodoksų Bažnyčią apkaltinęs paklusnumu valstybinei bažnytinių reikalų tarybai, A. Solženicinas nurodo, kad visa Bažnyčios administracija, kunigų ir vyskupų paskyrimai yra slapta nusprendžiami sovietinių pareigūnų. Jo žodžiais, "dik-tatūriškai ateistų tvarkomos Bažnyčios nėra buvę ištisus 2000 metų".

52 metų amžiaus A. Solženicino knygos Sovietų Sąjungoje yra uždraustos, jo raštai nespausdinami sovietų periodikoje.

Rusai savo laivu "Akademik Kurčatov" kartu su amerikiečiais mokslininkais, Karybų jūroje vykdė tyrinėjimus ir šiuo metu apsistojo Miami, Fl.

Čia juos piketuoja Kubos pabėgėliai ir amerikiečiai žydai.

Kubiečiai protestuoja prieš rusų kariuomenės invaziją Kubon, o žydai – prieš sovietų praktikojamą antisemitizmą.

Nobelio premija (aukso medalis ir pinigai) laureatui rašytojui Solženicinui bus įteikti jo bute, dalyvaujant tik jo artimie-

siems draugams. Premiją įteiks atvykęs iš Švedijos atstovas.

Laureatas prašė, kad premija būtų įteikta Švedijos atstovybėje, Maskvoje, bet švedai nesutiko dėl galimų nesusipratimų su Sovietų valdžia.

Solženicinas dabar gi klausia: "Argi Nobelio premijos pinigai vogti, kad juos reikia man įteikti slapta prie uždarydurių"?

Dakkoje, Bengladešo sostinėje, Kanada pasirašė sutartį, pagal kurią nuo karo nukentėjusiam kraštui bus suteikiama 45 milijonai dol. ir Kanada suteiks techninį personalą atstatymo darbams.

Sovietų valdžia staiga pareiškė, kad ji nori pradėti tartis dėl "primirštos" milijoninės skolos JAV, kai šios karo metu teikė sovietams visokeriopą militarinę pagalbą.

Šiuo reikalu dabar vyksta derybos tarp JAV sekr. W. Rogers ir sovietų atstovo Dobrynin.

Jugoslavijos sostinėje Belgrade staiga pasireiškė raupų epidemija. Skubiai skiepijami visi sostinės gyventojai.

PROFSAJUNGOS PROTESTUOJA

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos politinių egzilų delegacijų sudarytąjį Pavergtųjų Europos tautų seimą, angliškai vadinama Acen, JAV vyriausybė kiekvienais metais finansuškai paremdavo maždaug 200 tūkstančių dol. subsidija, kurią nuo sausio 1 d. nutraukė.

Amerikos profesinių sąjungų AFL-CIO vykdomoji taryba savo nutarime "didžiai apgailestauja tokį ūkinio atžvilgiu dirbtinį ir politikos atžvilgiu klaidingą ėjimą". AFL-CIO vykdo taryba "griežtai reikalauja JAV vyriausybę nedelsiant atšaukti savo potvarkį dėl sulaikymo Aceno veiklai paramos".

Illinois, JAV, valstijos demokratų prezidentinio kandidato pirminiuose rinkimuose didėle balsų persvara laimėjo lenkų kilmės senatorius Edmund Muskie, tačiau fed. prokuroras pareiškė, kad tyrinės, ar rinkimai buvę teisėti.

NIXON'O VIZITAS OTAVOJE

Balandžio 13, 14 ir 15 d. d. tęsdamas savo priešrinkiminę kampaniją, Nixon su žmona svečiuosis Otavoje. Ta proga Nixon susitiks su Kanados min. pirm. P. E. Trudeau ir turės ilgesnes konferencijas aktualiais ekonominiais ir tarptautinės politikos klausimais. Be abejo, bus paliesti opūs tų dviejų artimesnių kaimynų reikalai, kurie šiuo metu jiems atrodo taisytini. Štai, tarp Kanados ir JAV 1965 m. auto sutarties revizijos klausimas patenkinimui abiejų šalių, pasienio susisiekimo klausimas – muštai už pirkinius, didžiųjų ežerų užteršimo klausimas ir tų vandenų išvalymas, prez. Nixon informacija apie kelionę į Kiniją ir ateinančią į Maskvą, tarptautinės situacijos reikalai ir daug kitų klausimų. Vietinės spaudos pranešimu, tiek Nixon, tiek ir Trudeau didelio optimizmo neparodo, nes esą saug sunkumų susitarti.

Turint galvoje, kad Kanadoj rado prieglaudą daug JAV piliečių, kurie čia atbėgo vengdami karinės prievolės, o taip pat patyrimą apie sovietų premjero A. Kosygin "sutikimą", saugumo priemonės, matoma, bus sustiprintos.

LANKĖSI LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE

Europos Lietuvių paskelbta, kad Londono Lietuvių Namuose lankėsi montrealietis ekonomistas Rimantas Keturka.

Leonardas Milne, škotas, bandęs lėktuvu išlaisvinti Simą Kudirką, pokalbyje su Daiva Keziene per Laisvės Žiburio radiją kovo 12.

PASTANGOS KUDIRKAI IŠLAISVINTI

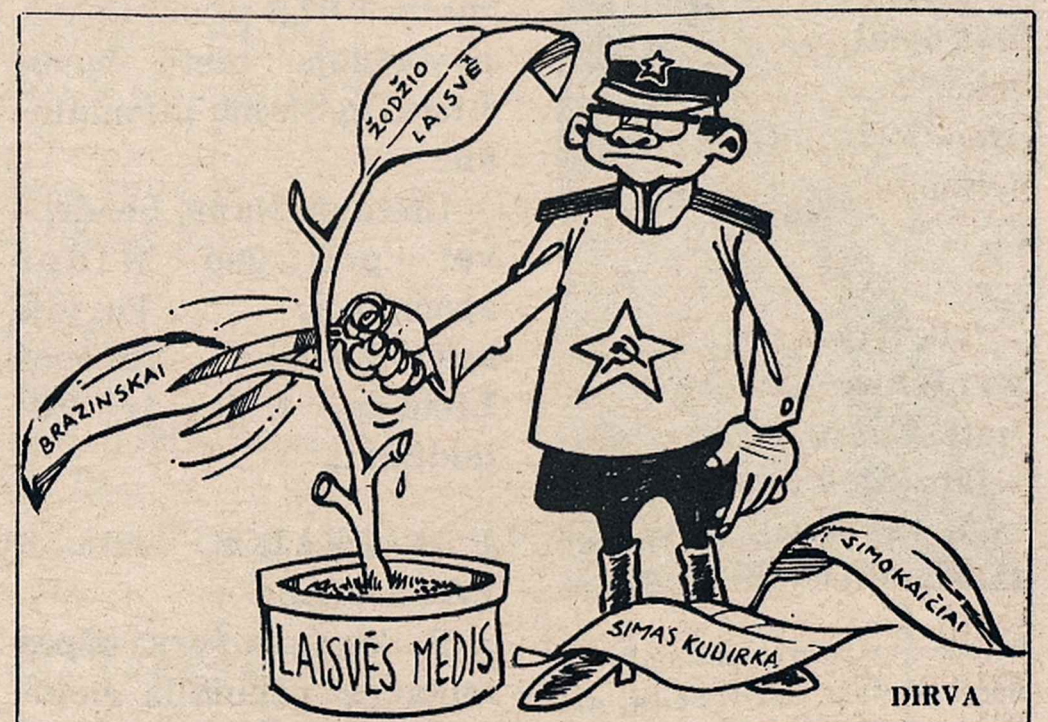
LAISVĖS ŽIBURIO radijas New Yorke kovo 13 d. paskelbė projektą, kuriuo bus siekiama išlaisvinti Kudirką iš sovietinio kalėjimo.

Kaip žinia Prez. Nixonas gegužės mėn. vyks ta į Maskvą. Ta proga norima perteikti Prezidentui kuo didesnę skaičių amerikiečių balsų, kurie reikalauja Kudirką išleisti iš kalėjimo. Pabrėžiama, kad tai nebus vien lietuvių balsas, bet amerikiečių plačiąja to žodžio prasme. Tokį JAV visuomenės nusistatymą Laisvės Žiburyje pramato išreikšti dviem kanalais: 1. Rinkti parašus po peticija, prašančia JAV Prezidentą dėti pastangas Maskvoje išlaisvinti Kudirką; ir 2. Priimti rezolucijas valstijų seimeliuose (Assembly ir Senate), siekiant to paties tikslo. Iki šiol jau surinkta per 4,000 parašų. Tikimasi surinkti apie 250,000. Graži pradžiapadaryta ir su rezolucijomis. Tokia rezolucija jau yra pasiūlyta New Yorko seimelyje asamblejmano Fredrick Schmod to rūpesčiu. Tikimasi, ne trukus ji bus priimta.

Peticijai parašų rinkimas eina "Americans for Simas" organizacijos vardu, kuriai vadovauja Daiva Keziene. Didesnę šio komiteto dalį sudaro nelietuviai. Šalia New Yorko šiuo metu jau yra dedamos pastangos, kad panašios rezolucijos būtų priimtose New Jersey, Rhode Island, Massachusetts, Pennsylvania, Michigan ir Illinois seimeliuose. Užmegstas ryšys su veikėjais ir kitose vietovėse.

Abu šiuos projektus finansuoja ir koordinuoja Laisvės Žiburio radijas. Visuomenė kviečiama ateiti į talką: paremti šį užsimojimą pinigine auka, rinkti parašus po peticija ir rašyti seimelių atstovams prašant jų pasiūlytą rezoluciją Kudirkos reikalu paremti valstijų seimeliuose.

Auką prašome siųsti Lithuanian Radio Club vardu, pažymint, kad jos skiriamos Kudirkos išlaisvinimo pastangoms. Peticijų formų taip pat galima gauti kreipiantis tuo pačiu adresu: 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379.

STALAGU SODININKAS: -- Aš žinau, kaip apkarpyti tą lietuvišką medelį.

Bučkis laimėtojai: Newfoundland'o premjeras Frank Moore bučiuoja jo žmoną Dorothy, konservatorių laimėjimo proga.

NEWFOUNDLAND'E LAIMĖJO KONSERVATORIAI

Kovo 24 d. provincinius parlamentą rinkimus Newfoundland'e užtikrintai laimėjo konservatoriai. Iš 42 parlamento vietų konservatoriai gavo 33 atstovus, surinkę 61% balsų, o liberalai pravedė savo tik 9 atstovus, gavę tik 37% visų balsų. Ir taip Joe Smallwood'o per 23 metus vadovaujama liberalų hegemonija pasibaigė.

Anksčiau įvykę provincinių parlamentų rinkimų

daviniai Manitoboj, Ontario prov. ir dabar Newfoundland'e išėjo liberalams labai nepalankūs. Tai yra vis labai būdingi simptomai.

Gal todėl Kanados ministras pirm. P. E. Trudeau, kuris kartu yra ir liberalų šefas, nesiskubina skelbti Kanados federalinius rinkimus akivaizdoje nekokių liberalams perspektyvų. Kai kuri spauda net spėlioja, kad Kanados federaliniai rinkimai gali būti nukelti į 1973 metus.

PASITRAUKĖ J. VILČINSKAS

Iš Didž. Britanijos lietuvių sąjungos c. valdybos ir Lietuvių Namų akc. bendrovės direktorių atsistatydino Juozas Vilčinskas, buvęs ilgametis BBLS pirmininkas, pastaruoju metu buvęs Lietuvių Namų pirmininku.

Lietuvių Namų bendrovei priklauso Nidos spaustuvė, kurioje spausdinamas Europos Lietuvis, Nidos ir kiti leidiniai.

P. VARKALOS PATENTAS

P. Varkala yra užpatentavęs specialią metalinę apkabą, reikalingą minkštų baldų gamybai.

Nusimėjęs Newfoundland'o liberalų šefas, Ed Roberts, sužinojęs, kad tik aštuoni liberalai išrinkti.

Antroji Baltų Informacijos Konferencija įvyks š.m. balandžio 15 ir 16 dienomis Washingtono priemiestyje, New Carrollton, Md. Sheraton Inn Washington - Northeast viešbutyje.

Rezervacijas galima daryti telefonu (301) 459-6700, arba rašant viešbučiui šiuo adresu: 8500 Annapolis Road, New Carrollton, Md., 20784 (Kambarys -- \$16, didelis kambarys -- \$21.00). Dėl pietų ir dėl baliaus reikia siųsti čekius prieš bal. 5 d. adresu: Dr. T. Šmits, 2811 Crest Ave. Cheverly, Md. 20785 (Registracija, pietūs ir balius -- \$14.00).

Dalyvavimas šioje konferencijoje pasidarys kiekvieno lietuvių pareiga. Prieš prezidentui Nixonui važiuojant į Maskvą turime pademonstruoti, kad rūpinamės savo tėvynės likimu. Ši Konferencija bus paskutinis jungtinis bandymas išpėti prezidentą Nixoną, kad Baltijos tautos kelia triukšmą Washingtono ir tuo pačiu duoti prezidentui pagrindą nesileisti į kenksmingas derybas su Maskva.

Konferencijos motyvu buvo pasirinktas Pat

rick Henry garsus pareiškimas -- "Duokit man laisvę, ar duokit man mirtį". Pagrindinis kalbėtojas balandžio 15-tos dienos rytą bus profesorius dr. F.G. Kraemeris, Washingtono žymiausias autoritetas politinėje strategijoje. Dar neseniai dr. Kraemeris buvo dr. Henry Kissingerio profesorius. Dr. Kraemerio tema "Baltijos tautos šiandieniniame pasaulyje".

Po dr. Kraemerio paskaitos įvyks Amerikos spaudos konferencija, pavadinta "Baltijos Tautų vadai susitinka spaudą". Čia latvių, lietuvių ir estų vadai turės išeiti savo specialius (rašytus) pareiškimus.

Kitos sesijos vadinasis "Dabartinė situacija Baltijos valstybėse", "Baltijos Tautų informacijos paskleidimo metodai", ir "Baltų informacijos šaltiniai". Toms paskaitoms yra kontaktuoti patys geriausi baltų reikalų žinovai.

Antrą dieną įvyks dvi neformalios sesijos, kur bus visikviečiami diskutuoti sekančiomis temomis: "Kaip pagerinti informaciją apie Baltijos tautas" ir "Ko-

kie geriausi veiklos keliai pagerinti Baltijos Kraštų situaciją". Paskutinės sesijos metu bus priimtos svarbios rezoliucijos.

Konferencijos organizavimo sunkų darbą tęsia du latviai (Dr. I. Spilners ir Dr. T. Smits), trys estai (Juhāns Simonson, K. Popp ir M. Valgo) ir trys lietuviai -- dr. Jonas Genys ir Steponas Kindurys iš Washingtono ir Julius Šilgalis iš Baltimorės. Washingtono ir Baltimorės Lietuvių Bendruomenės bei kitos organizacijos visais būdais šią organizacinę darbą remia.

Organizacijų atstovai iš visos Amerikos prašomi atsiųsti savo atstovus. Registracijos formos bus nusiųstos paprašius: Dr. J. Genys, 8908 Orbit Lane, Seabrook, Md. 20801. Tel. (301) 459-5693. Baltimorės ir Washingtono lietuviai prašomi užsiregistruoti iš anksto pas prof. Smits. Jam reikia prisiųsti čekius iš anksto dėl pietų ir iš kilmingo baliaus. Baltimorės lietuviai taip pat gali registruotis pas Julijū Šilgalį. (Jg)

'DIRVA'

LB PIETRYČIŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Kovo 12 d. Baltimorėje įvyko ketvirtasis JAV LB Pietryčių Apygardos suvažiavimas. Dalyvavo 22 atstovai. Nedalyvavo Wilkes-Bares apylinkė, neberodanti bendruomeninės veiklos ženklų ir Eastono, kur prieš keturis metus buvo padaryta LB apylinkės užuomazga, bet organizacinio darbo net nepradėjo.

Suvažiavimas išklaušė Apygardos pirmininko J. Gailos ir 4 apylinkių atstovų pranešimus ir paskutinio diskusijos klausimus.

Baltimorės LB apylinkėje, pagal pirm. J. Šilgalio pareiškimą, yra per 100 lietuvių aktyviau priklausančių LB. Čia veikia lituanistinė šeštadieninė mokykla. LF kvota jau išpildyta. Yra tautinių šokių grupė. Kas-

met surengiamas tradicinis aukštesnio lygio koncertas ir suorganizuojama Lietuvių diena.

Philadelphijos apylinkės atstovas G. Dragūnas pranešė, kad Philadelphijos lietuvių sąrašas siekia 2000 pavarčių, bet solidarumo įnašas mokos nesiekia 400. Veikia apylinkės globajama lit. šeštadieninė mokykla, apylinkės valdybos atsakomybėje yra lietuvių radijo valanda Bendruomenės Balsas.

Washingtono apylinkės valdybos pirmininkas pranešė, kad ten lietuvių skaičius paskutiniu metu gerokai paaugo -- jau esą gerokai per 100 šeimų. Veikia liet. šešt. mokykla.

Piet. N. Jersey apylinkės pirm. B. Raugas pa- minėjo, kad šiuo metu apylinkės sąrašuose yra

66 šeimos. Jos plačiai pabirę, bet jų apjungimas į LB apylinkę dėtas viltis pateisino: jie atiduoda solidarumo įnašą, aukoja laisvinimo reikalams (praeitais metais \$503, šimet \$463)

Pranešimus padarė ir JAV LB Centro valdybos vicepirmininkai A. Gečys ir J. Gaila.

Dėl visų pranešimų diskusijos buvo gyvos. Neišvengta paliesti ALTos -- JAV LB-nės santykių.

Buvo sutarta naujon apygardos valdybon iš kiekvienos apylinkės deleguoti po vieną narį, o pirmininką šiame suvažiavime išrinkti. Balsų dauguma naujuoju Pietryčių Apygardos pirmininku išrinktas Balys Raugas.

'DIRVA'

**VISIEMS PAŽISTAMIEMS IR DRAUGAMS
SU PAVASARIO ŠVENTE**

G. S. Palaitis

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS,
(buves mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX
blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skam-
binti tikrai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų,
emigracijos ir kitokias
blankas.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 265-3535

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

IEŠKOMAS BARININKAS

Miami, Floridoje, Lietuvių piliečių klubui reikalingas
bartenderis. Gali būti vedęs, nes virš klubo yra gra-
žios gyvenamos patalpos. Susidomėję prašomi rašyti
Liet. piliečių klubui, 3655 North West 34 Street,
Miami, Florida 33142. Galima telefonuoti klubo
pirm. Juozui Gus, tel. 635-4331.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAU-
SIAME TORONTO LIETUVIŲ **PARAMA**
KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGI-
CIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto.
VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet
nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus
sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min.
iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir
rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)
BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West,
Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

**EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
1972 METAIS**

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29,
liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24,
rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviešti iš
Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į
Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

**PAMALDOS
EVANGELIKAMS**

Bal. 2 d., Velykų sek-
mad. 12 val., Montrealio
lietuviai evangelikai
kviečiami į pamaldas St.
Johns luteronų bažnyčio-
je 3594 Jeanne Mance
St., Montreal.

Montrealio liet. evan-
gelikų parapijos taryba
pamaldoms iš Chicagos
pakvietė Ansą Dumpį.

Evangelikai prašomi
gausiai dalyvauti šiose
pamaldose su šv. vaka-
riene.

**LAIKRAŠČIO
RAMSČIAI**

12 dol. rėmėjo prenu-
meratą įmokėjo Pr.
Mekšriūnas iš Montrea-
lio, A. Petrašiūnas iš
London, Ont., L. Pečiū-
lis iš Vancouverio ir 50
dol. statybos kontrakto-
rius Viktoras Štaškūnas
iš Sault Ste Marie, Ont.

Aukomis savo laikraštį
parėmė: S. Pargauskie-
nė \$5, V. Visockienė \$3,
J. Žemaitaitis, J. Dal-
mantas, P. Bagušis ir J.
Stropus po \$2,50, N.
Venckienė \$2, M. Barš-
kietis ir A. Žilinskienė
po \$1.

Visiems nuoširdus
ačiū.

IEŠKOMA PARDAVĖJA

europietišškai delikatesų
krautuvei miesto centre.
Gera proga tinkamai
materiai. Tel. 935-4322.

REIKALINGA MOTERIS

3 ir 6 m. amžiaus vaikų
priežiūrai. Sąlygos geros,
skambinti prieš pietus arba
sekmadienį tel. 366-8259.

L.Š.S.T. NERINGOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE
JUS MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI
KUOPOS VĖLIAVOS ŠVENTINIMO
IŠKILMINGAME

pobūvyje - baliuje,

kuris įvyks balandžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje,
1465 De Seve Street, Montreal.

Programoje: 1. 6 val. vak. akademinė dalis
2. 8 val. vak. meninė dalis (išpildo A.V. choro vyrų oktetas)
3. Banketas, kuriame gros geras orkestras, bus šilta vakarienė,
baras, turtinga loterija ir t.t.
Įėjimas 4 dol. jaunimui 1,50 dol.

Neringos jūrų šaulių kuopa

hamilton

TREJOS LAIDOTUVĖS

Palaidojus V. Babecką, koloniją aplėkė žinia, kad kovo 5 d. Šv. Juozapo ligoninėje ilgai sirgusi mirė Stasė Slavinskienė. Velionė buvo nuolatinė Hamiltono gyventojė, eilę metų mokytojavo liet. mokykloje. Liūdinčius paliko vyrą Domą, dukrą Ireną ir sūnų Darių su šeimomis, broli Juozą bei kitus artimuosius Amerikoje ir Lietuvoje. Palaidota per A. Vartų parap. bažnyčią, Port Credit liet. kapinėse, dalyvaujant gausiems tautiečiams.

Kita nemaloni ir liūdna žinia pasiekė hamiltoniečius, kad kovo 10 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė Ona Rimkienė. Velionė buvo vyresnio amžiaus – našlė. Nuliūdęs liko sūnus Juozas, Pranas ir dukra Marija su šeimomis, kiti artimieji Lietuvoje bei 5 anūka. Palaidota per AV parap. bažnyčią miesto kapinėse, lydint gražiam skaičiui hamiltoniečių. Liūdintiems gili užuojauta.

10 dienų laikotarpyje amžinybėn nukeliavo trys Hamiltono kolonijos gyventojai. Zp.

SVEČIAI IŠ ŠIAURĖS

Kovo 8 d. iš Sault Ste Marie Viktorija ir Viktoras Staškūnai lankėsi Hamiltone.

Su pažįstamais apžiūrėjo miesto centre vykdomą naują statybą. Statybininkas V. Staškūnas apgailestavo, kad pas juos šiam darbui žiemos sąlygos yra labai nepalankios. Praleidę keletą dienų Hamiltone, išvyko į Torontą aplankyti pažįstamųjų bičiulių.

V. K.

vancouver

MIRĖ

J. URBONAS

Kovo 9 d. Vancouveryje mirė Jokubas Urbonas, veiklus lietuvis, Vancouverio liet. mėsos džiotojų ir meškeriojų klubo aktyvus narys, visuomet glaudžiai bendravęs su visais tautiečiais.

Velionis buvo palaidotas kovo 14 d., gausiai dalyvaujant vietos lietuviams. L. B.

14 psl.

BALANDŽIO 15 d. PRAŠOM NESIDIDŽIUOKIT, ATVYKIT Į RENGIAMĄ

KONCERTĄ - BALIŲ

PROGRAMOJE: DIRIGENTŲ J. ADOMAIČIO IR A. PAULIONIO vedamas Rochesterio Liet. Bendruomenės ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos JUNG TINIS CHORAS.

Smulkiau programą apibūdins vietoje žavią pranešėja L. Virbickaitė. Šokiams gros visų mėgiamas Hi-Lites orkestras. Veiks baras, bufetas, staliukų ir fantų loterijos.

Pradžia 7 val. vak. Jaunimo Centro salėje, 58 Dundorn St., Hamilton.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.
antradieniais	10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.
penktadieniais	10 — 7 v. vak.
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vieno metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800.000

PRANEŠIMAS Lietuvių Namų nariams

Pranešame, kad Lietuvių Namų Hamiltone akcinės bendrovės metinis narių susirinkimas įvyks 1972 m. balandžio 8 d., 3 val. po pietų parapijos salėje, 58 Dundorn St., North, Hamilton, Ont. DARBOTVARKĖ: 1. Narių registracija. 2. Susirinkimo atidarymas. 3. Susirinkimui praversti pirmininko ir sekretoriaus rinkimas. 4. Mandatų komisijos rinkimas. 5. Praėjusių dviejų visuotinių susirinkimų protokolų tvirtinimas. 6. Valdomybės organų pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) buhalterio ir reikalų vedėjo, c) kontrolės komisijos. 7. Diskusijos dėl pranešimų. 8. 1971 m. balanso ir apyskaitų, 1972 m. pajamų-išlaidų tvirtinimas. 9. Auditoriaus tvirtinimas. 10. Įstatų §64 panaikinimo svarstymas.

"§64. Viena akcija turi vieną balsą. Vienam fiziniam ar juridiniam asmeniui draudžiama parduoti daugiau kaip penkias akcijas. Pastaba: asmenys, atitinkantys 7 sąlygomis, iki 1958 metų gegužės 1 d., t.y. iki Lietuvių Namų užpirkimo, turėjo teisę įsigyti ne daugiau dešimties akcijų. Pastaba II: lietuviškos ne pelno organizacijos gali įsigyti akcijų neribotą skaičių."

Lietuvių Namų valdybos pastaba. Šiuo metu Lietuvių Namų bendrovė likviduojama, tad jau nėra pagrindo prielaidai, kad LN akcijos bus supirktos kelių asmenų. Be to, jos jau visos išparduotos. LN v-ba savo š.m. vasario 12 d. posėdyje nutarė Tamstoms siūlyti šį paragrafą panaikinti, kad nebūtų diskriminuojami tie nariai, kurie anksčiau akcijas pirkė, norėdami Lietuvių Namams padėti, o vėliau buvo priversti pasilikti tik po 5 akcijas. 11. Valdomybės organų rinkimai. 12. Klausimai bei sumanymai ir susirinkimo uždarymas. Kviečiame Tamstas susirinkime dalyvauti arba įgalioti atstovauti kitą asmenį.

Lietuvių Namų Hamiltone akcinės bendrovės valdyba Hamilton, Ont., 1972 m. vasario 29 d.

london, ont.

BALTIJOS SUKAKTIS

Ši pavasarį Londone švenčiam ypatingą sukaktį — Baltijos penkmečio at-

žymėjimą. Dirba ši grupė pasišventusi, nepraleisdama brangių sekmadienio vakarų. Šokiai, daina, scenos vaizdėliai išreiškdami lietuviškumo dvasią ir meną, žada tvirtą ir tie-

LaSalle
AUTOMOBILE INC.
366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

sų lietuviybės kelią ateityje.

Ansamblio vadovai kun. B. Pacevičius, Dana ir Miras Chainauskai nepaliauja ir nepavargsta dirbti su jaunatviška, talentinga, ryžto pilna dvasia kas

sekmadienio vakarą.

Balandžio 15 d., 8.30 v., gražioje Centennial salės patalpose džiaugsimės Baltijos naujais atsiminimais programos laiku.

Vienas iš geriausių Londone Renaissance orkestro kvies visus atnaujinti susnūdusius sąnarius ir suledyjusį žiemos ūpą, o elegantiška Centennial salė talpina visus iš arti ir toli. B.

toronto

OPERUOTAS PIRMININKAS

KLB krašto valdybos pirmininkui Eugenijui Čuplinskiui Women's College ligoninėje padaryta kojos operacija. Jis susižeidė slidinėdamas Vermonte.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeluoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que. TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères Hydro - Quebec atstovas,

Tik **Cascade** apmoka mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mėn. kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

40 2.25 par mėn.

60

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Taip pat gaminių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

MIRĖ

Antanas Raškevičius, 68 m., mirė ir palaidotas Šv. Jono kapinėse – Toronte. Vellionis yra buvęs LB valdybos pirmininku. Su jo mirtimi netekome tauraus ir velklaus lietuvio. Šeimai nuoširdi užuojauta.

POLITIKAI ATSAKO

P. E. Trudeau, S. Stanfield ir W. Davis ryšium su Vasario 16 proga pasiūsta rezoliucija atsakė, kad Lietuvos okupacijos reikalą jie žino ir, kiek politinės galimybės leis, stengsis padėti. J. K.

NARIŲ SKAIČIUS

Dėl Geležinio Vilko medžioklės ir žvejybos klubo narių skaičiaus sumažėjimo NL nr. 1287 tilpusioje žinutėje padaryta klaida. Parašyta, kad liko 26 nariai, turėjo būti 39 nariai. Už klaidą klubo valdybą atsiprašau.

Tenka pastebėti, kad narių mažėjimas vyko eilę metų, nes nariai, gavę pensijas, išvyko kitur gyventi, mirė ir pan. Šiuo metu dėl sumanios valdybos klubas materialiai ir savo veikla yra labai gerame stovyje. J. K.

PASIRAŠĖ PETICIJĄ

Peticiją Jungtinėm Tautom, kurios organizavimu rūpinasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas, pasirašė 99% visų kolonijos lietuvių. Daug parašų gauta iš latvių, estų, ukrainiečių ir kitų tautybių asmenų. J. K.

REKOLEKCIJOS

Metinės rekolekcijas Christ the King bažnyčioje vedė kun. Augustinas Sabas, Manitouwagde, Ont. klebonas. J. K.

"LITAS" NEDIRBS

Vėlykų savaitgalio metu "Litas" bus uždarytas penktadienį ir sekmadienį, kovo 31 ir balandžio 2 d., bet dirbs pirmadienį, balandžio 3 d.

"LITO" SUSIRINKIMAS
Metinis "Lito" susirinkimas įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje kovo 18 d., šeštadienį.

Susirinkimui vadovavo vicepirm. P. Vaupšas. Po pranešimų ilgo diskusijoje buvo nutarta, keičiant "Lito" įstatus, ateityje į valdybą rinkti ne 5, bet 7 asmenis. Laiku neišstačius daugiau kandidatų, į "Lito" valdybą be balsavimo buvo išrinktas Justas Kibirkštis, į Kredito Komisiją perrinktas Vincas Piečaitis ir į Revizijos Komisiją perrinktas Bronius Niedvaras.

"Litas" užbaigė 1971 metus su \$3 079 290 kapitalo (vasario gale buvo jau \$3 193 497). Bendros metinės pajamos pasiekė \$238 037. Iš tos sumos išmokėta nariams palūkanų \$157 201, gyvybės apdraudos premijų \$15 457, administracinių išlaidų turėta \$48 480, metų pelnas \$16 899.

Pelną dalinant, už šėrus nustatyta 6% dividendų. Kadangi visi nariai turi tik po vieną 5 dol. šėrą, tai nutarta visą dividendų sumą \$426 paskirti KLB Šalpos Fondo Montrealio skyriui siuntiniams siųsti į Suvalkų trikampį ir "Man and His World" parodoje KLB organizuojamam lietuvių skyriui įrengti, padalinant tą sumą pusiau.

Į atsargos fondą paskirta privalomi 10% sumoje \$1 700.

Pridėjus praeitų metų likutį \$9 828, nepaskirstyto pelno susidarė \$25 027. Atsargos fondas \$46 593 ir rezervas abejotinoms skoloms \$28 560. Tuo būdu bendra "Litui" priklausančių fondų ir nepask. pelno suma pasiekė \$100 180.

"Lito" samata 1972 metams priimta \$270 750 sumoje, taigi numatomas 10% pajamų padidėjimas. Balansą, apyskaitą ir samatą susirinkimas priėmė be jokių ilgesnių diskusijų.

Lietuvybės reikalų remimui, be paminėtų \$426 dividendų, išskirstyta \$2 250, o \$550 palikta skirstyti metų bėgyje valdybos nuožiūra. Tuo būdu bendra aukų suma 1972 metams yra \$3 226. Susirinkimas paskyrė Montrealio lietuvių mokyklai \$800, "Baltijos" stovyklavietei

\$500, "Neprikl. Lietuvai" \$200, "Tėviškės Žiburiams" \$50, Kanados Lietuvių Fondui \$100, "Gintaro" ansambluiui \$100, Vasario 16 gimnazijai \$100, Montrealio lietuvių radijo pusvalandžiui \$100, Montrealio Lietuvių Studentų Sąjungai \$100 ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresui \$200.

Susirinkime dalyvavo 189 nariai ir keliasdešimt pagalbinių narių bei svečių. Po susirinkimo dalyviai buvo pavaišinti P. Vaupšų gerai suorganizuota vakariene. Pr. R.

GINTARO KONCERTAS

Gintaro jaunimo ansamblio metinis koncertas įvyks šeštadienį, balandžio 29 d., 5 v.v., naujoje moderniškoje Jeanne Mance auditorijoje, 4240 Bordeaux Str. Šiame koncerte sutiko dalyvauti gerai žinoma Čikagos Grandis, vadovaujama Irenos Smieliauskienės, kurios visas Montrealio jaunimas nekantriai laukia.

Po koncerto jaunimas, jų tėvai, svečiai ir visi montrealiečiai yra kviečiami į neeilinį metinį Gintaro balių, kuris įvyks Aušros Vartų salėje ir kurio metu bus traukiami laimingieji bilietai, tuomi užbaigiant J. Šiaučiulio vadovaujamą loteriją.

Gintaro ansamblio vadovas Zigmas Lapinas pareiškė, kad čikagiečių ir montrealiečių bendravimas mena plotmėje suartins šių didmiesčių lietuvių jaunimą ir įgalins juos didesniems užsimojimams. Kaip jau yra žinoma, Gintaro ansamblio orkestras ir šokėjai dalyvaus IV tautinių šokių šventėje Čikagoje liepos 2 d.

• Susirgęs lasalietis Valerijonas Rudinskas, kuris paguldytas Royal Victoria ligoninėje.

• Vytauto klubo pasalpinės draugijos susirinkimas, turėjęs būti Vėlykų sekmadienį, nukeliamas į balandžio 9 d., 2 val. p.p., klubo patalpose. Nariai prašomi atkreipti dėmesį į nario mokesčių apsimokėjimo sutvarkymą.

D-jos vadovybė

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras 16 Vasario minėjimo metu.
Nuotrauka J. Šiaučiulio.

ONAI PILIPAVIČIENEI Lietuvoje mirus, jos sūnui Pilipavičiui, jo žmonai Albinai ir jų artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Alf. Aug. Patamsiai
Fel. Alb. Rimkai

SPAUDOS BALIAUS TALKININKAI

Anksčiau skelbtame buvusiojo NL spaudos baliaus talkininkų sąrašė kai kurios pavardės, deja, buvo praleistos. Spaudos baliaus loterijai ypač daug padėjo M. Buzienė, 5 dol. loterijai aukėjo Šukienė. Fantų loterijai paaukojo Laurinaitienė, Rinkevičienė, Sušcevičienė, Mickienė, Krujelskienė, Rašytiniai, Bernotienė, Umbrasai, Gabrusevičiai, Vapšvai, Kalpokas, Kuokžmienė.

Maistą ir pyragus spaudos baliaus vakarienei aukėjo Pilekai, Bernotienė, Rašytiniai, S. Umbrasas, Gabrusevičienė, Vapšvienė, Kalpokas, Kuzaitienė, Ambrasienė, Mickienė, Markauskas, Remeikiai.

Visiems talkininkams ir aukotojams – ačiū.

Aukų lapuose kai kurios pavardės labai neišklaidingai įrašytos. Jeigu dėl to spausdintuose sąrašuose kai kurios pavardės yra iškreiptos – atsiprašome.

DĖMESIO JAUNIME

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas įvyks birželio 30 – liepos 15 dienomis Čikagoj, Kent universitete ir Romuvos stovyklavietėje. Dalyvaus jaunimas iš Kanados, Europos

ir Pietų Amerikos.

Į šį kongresą Montrealio apylinkė turi teisę siųsti 4 atstovus. Atstovu gali būti kiekvienas lietuvis – 18-30 metų amžiaus, dalyvaujęs lietuviškoje veikloje. Atstovai galės dalyvauti kongrese Čikagoje ir studijų dienose Kent universitete. Atstovai bus renkami Montrealio jaunimo.

Kurie domisi kongresu ir norėtų kandidatuoti į atstovus, prašomi kuo greičiausiai pranešti Dainai Kerbelytei, tel. 669-7855.

NL REIKALAI

1972 m. kovo 25 d. NL patalpose naujai išrinktoji NL Spaudos B-vės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – L. Girinis-Norvaiša,

I-mas vicepirm. – J. Šiaučiulis,

II-ras vicepirm. – administratorius – J. Paukštaitis,

sekretorius – A. Mylė, išdininkas – P. Klezas, rinkos reikalų vedėjas –

L. Gureckas, Bendrovės turto tvarkytojas – J. Gedvila.

Buvusiam NL redaktoriui E. R. Maziliauskui iš pareigų pasitraukus, naujoji NL valdyba sudarė redakcinę kolektyvą: J. Gedvila, L. Girinis-Norvaiša, E. Kardelienė, P. Klezas, J. Šiaučiulis ir J. Viliušis.

AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 19 d., sekmadienį, Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos salėje įvykęs Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės akcininkų-šėrininkų visuotinis susirinkimas prasidėjo viena valandą vėliau kaip skelbta, nes laiku nesusirinko įstatų reikalaujamas kvorumas. Vis dėlto šis buvo vienas gausiausių NL sp. b-vės akcininkų susirinkimų: jame dalyvavo 45 akcininkai, atstovaujantieji 1022 akcijas.

Susirinkimą atidarė NL sp. b-vės valdybos pirmininkas P. A. Povilaitis. Susirinkimo pirmininku dalyviai vienbalsiai išrinko St. Kęsgailą, sekretoriumi P. Adamonį.

Su vienu pakeitimu patvirtinus darbotvarkę, buvo sudaryta mandatų komisija iš H. Adamonio, M. Guobio, P. Petronio, P. Styros ir J. Šeidžio. Petro Lukoševičiaus kruopščiai paruoštą praeito susirinkimo protokolą susirinkusieji priėmė be pataisų ar papildymų.

Valdybos pranešimus pradėjo pirm. P. A. Povilaitis. Jis nurodė, kad šis susirinkimas šaukiamas vos šešeriems mėnesiams tepraėjus nuo praeitojo. Buvo neatidėliojamas reikalus patvirtinti bendrovės įstatų (By-Laws), juos priderinant prie valstybės įstatymų. Be to, įstatymai reikalauja, kad akcininkų susirinkimai būtų šau-

kiami ne vėliau kaip trim mėnesiams praėjus nuo fiskalinių metų pabaigos, t. y., sausio 1 d.

Pranešimus skaitė visi valdybos nariai iš savo veiklos sričių: vicepirmininkas J. Norvaiša-Girinis visuomeniniais klausimais, vicepirm. Pr. Paukštaitis — apie administraciją. Ižd. J. Šiaučius patiekė 1971 m. apyskaitą, iš kurios išryškėjo, kad praeitieji metai bendrovei davė daugiau tūkstančio dolerių nuostolių, o jo patiektoji šių metų sąmata siekia 25.100 dol. Apyskaita ir sąmata susirinkimo buvo patvirtintos. Sekr. A. Mylė pranešė, kad iki susirinkimo pradžios iš viso yra pardavtos 2344 bendrovės akcijos po 10 dol. kiekviena. Nuo praeitojo susirinkimo buvo pardavtos 108 akcijos. Valdybos narys turto reikalams St. Jaugelis pranešė, kad buvo pakviesti specialistai įvertinti bendrovės turta: sklypą, namus, inventorių ir kt.

Po valdybos narių pranešimų NL redaktorius R. E. Maziliauskas perskaitė pareiškimą, kad iš pareigų pasitraukia, nurodydamas, jog sutinka dar kurį laiką redakcijoje talkininkauti, kad galėtų pareigas perduoti tvarkingai. Akcin. susirinkimas perdavė tą redaktoriaus pareiškimą naujai išrinktai valdybai spręsti — pagal priklausomybę.

Revizijos komisijos aktą perskaitė J. Dauge-lavičius. Trūkumų ar

SUDARYTA

Montrealio Lietuvių Akademinio Sambūrio Vinco Krėvės Literatūrinės Premijos komisija:

Liet. rašytojų draugijos atstovas dr. H. Nagys, V. Jonynas, I. Gražytė, Akademinio Sambūrio valdybos pirm. V. Piečaitis ir KLB Montrealio Apylinkės atstovė D. Kerbelytė.

nešklendimų nerasta.

J. Norvaiša-Girinio, P. A. Povilaičio ir A. Mylės paruoštus naujus NL spaudos b-vės įstatus susirinkimas priėmė iki sekančio visuotinio akcininkų susirinkimo su pataisa, kad valdybos pirmininkas bendrovės reikalus tvarko ir ją atstovauja visos valdybos vardu ir jos įgaliojimas. Dėl laiko stokos buvo atsisakyta įstatų projektą svarstyti papunkčiui.

Po ilgiau trukusių diskusijų buvo siūloma kandidatui į NL sp. b-vės valdomuosius organus. Kandidatais buvo pasiūlyti: J. Gedvila, L. Gureckas, P. Klezas, A. Mylė, J. Norvaiša-Girinis, Pr. Paukštaitis ir J. Šiaučius. Nesant daugiau kandidatų, visi pasiūlytieji aklamacijos būdu sudaro naująją NL spaudos bendrovės valdybą. Aklamacijos būdu taip pat buvo sudaryta ir revizijos komisija iš J. Adamonio, A. Čepulio ir J. Dauge-lavičiaus.

Po neilgai beužtrukusių einamųjų reikalų labai pavyzdinčiai ir sumaniai pirmininkavęs St. Kęsgaila NL spaudos bendrovės akcininkų susirinkimą uždarė.

IDOMI PASKAITA

Atvelyky, balandžio 19 d., po 11 val. pamaldų, NP seselių namuose Montrealio lietuvių Katalikų moterų draugija ruošia įdomią paskaitą. Irena Lukoševičienė kalbės tema: "Vertybės ir moters vaidmuo šių dienų gyvenime".

Rengėjos kviečia ne tik nares, bet ir plačiąją Montrealio lietuvių visuomenę dalyvauti ir šios įdomios paskaitos pasiklausyti. Po paskaitos visi bus pavaišinti kavutė.

NEBEIŠEIS L. PAJŪRIS

Skaitytojus jau pasiekė paskutinis 1971 m. Lietuvos Pajūrio numeris. Kaip visuomet gausiai iliustruotame ir įdomios medžiagos kupiname laikraštyje pranešama, kad teisė dar tik vienas Lietuvos Pajūrio numeris 1972 m. vasarą. Dėl sunkių laikraščio leidimo sąlygų LP ateityje nebeišeis.

Ši iš ties įdomų ir vertingą Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos leidžiamą laikraštį redaguoja A. Lymantas, 217 Bedbrooke Ave., Montreal West 263, Que.

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GARSAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Komerčio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	5.0%	Asmeninės	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.5%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	6.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedaroma vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA Kviečia VISUS ATVYKTI
! TRADICINĘ

margučių vakarienę,

kuri įvyks balandžio 8 d. 7 val. vakaro parapijos salėje.

GROS GERAS ORKESTRAS, BUS GERA VAKARIENĖ,
ŠOKIAI, LOTERIJA IR MARGUČIŲ PREMIJAVIMAS.

Įėjimas 3 dol.

Parapijos komitetas

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montrealis • 1972. III. 29 • Nr. 1290

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

VELYKOS

Šventė čia pat. Visi jau yra pasiruošę vienokių ar kitokių būdų šią šventę sutikti.

Dabartiniu metu lietuvių tarpe jaučiasi susirūpinimas surasti atitinkamą žodį ir pakeisti "Velykų" vardą. Mat šis vardas yra slaviškas ir per slavus atėjęs. Viskas, kas susiję su slavais, lietuviuose sukelia nepasitenkinimą. (Čias mes nepasisakom už arba prieš tokį dalyką, bet tik suminim patį faktą).

Ar pavyks mūsų kalbininkams surasti atitinkamą "Velykoms" pakaitalą, parodys netolima ateitis. Mums stebėtojams šia proga pravartu prisiminti kelius dalykus.

Pirmiausia mes neturime per daug ko nusiminti, kad lietuvių kalboje Velykų šventei pavadinti turime svetimą žodį. Atrodo, kad daugumoje kalbų Velykų šventės vardas yra kokiu nors būdu skolintas iš kitur. Lotynų kilmės kalbose šventės vardas yra atėjęs per graikus iš hebrajų ar aramajų kalbų. Germaniškų tautų vartojamas terminas greičiausiai bus kilęs iš nesusipratimo. (Kai kurie mano, kad "Ostern" ir "Easter" buvęs kažkokios pavasario deivės vardas, bet paskiausi tyrimai veda į tai, kad tai bus klaidingas vieno lotyniško žodžio interpretavimas). Slavų vartojamas šventės vardas, nors ir pilnai neišsako šventės prasmės, vis dėl to yra gana vykęs terminas. Atseit, tai būtų DIDŽIOJI ŠVENTĖ arba DIDYSIS SEKMA-DIENIS.

Kitas nepamiršamas dalykas būtų tas, kad juo toliau, tuo sunkiau mes rasime atitinkamą šventės vardą. Visose srityse pažinimas gilėja ir darosi sąmoningesnis. Teologija ir liturgija taip pat neatsilieka. Kuo daugiau gilinamės į Velykų šventės prasmę, tuo sunkiau tą šventę išsakyti vienu vardu. Žinoma, visuomet galima bandyti sukurti vardą iš kelių žodžių. Bet toks dvižodis arba daugiažodis vardas bus nepraktiškas ir prieštaras gyvosios kalbos tendencijai.

Kalėdos visuomet švenčiamos gruodžio 25 d., taigi tą patį mėnesį ir tą pačią dieną, nors ne tą pačią savaitės dieną. Velykos visuomet būna sekmadienį, bet ne tą patį mėnesį.

Kodėl? Žinoma, galėtų būti nustatyta pastovi, nekintama diena. Apie tai specialistų yra galvojama ir planuojama. Jei kada nors įvyks viso kalendoriaus naujoji reforma, greičiausiai bus paliestas ir Velykų šventės datos klausimas. Iki šiolei krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

Visos krikščionių šventės yra daugiau negu tik istorinio įvykio prisiminimas. Ši taisyklė geriausia tinka Velykoms. Krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

Visos krikščionių šventės yra daugiau negu tik istorinio įvykio prisiminimas. Ši taisyklė geriausia tinka Velykoms. Krikščionių Velykoms nustatyti yra vartojama ši taisyklė. Tai pirmasis sekmadienis po mėnulio pilnaties po pavasario lygiadienio (kada diena susilygina su naktimi). Taigi į šventės datos nustatymą įeina net trys elementai: sekmadienis, mėnulio pilnatis ir pavasario pradžia. Nuo šių trijų elementų sutapimo ir priklauso šventės kilnojimas, kurs kai kada svyruoja net visą mėnesį.

čioniškose šventėse įeina trys bruožai. Pirmasis, kaip jau suminėjome, tai yra istorinio įvykio paminėjimas. Tai yra natūralus pradinis punktas. Bet tai tik pradžia. Krikščionims šventės šventimas yra taip pat minimo istorinio įvykio sudabartinimas. Dievas yra didesnis už erdvę ir laiką. Todėl ir Dievo veiksmai tam tikru būdu turi būti sudabartinami ir (pavartosime labai gramzdišką žodį), sučiabūvinami. Tai logiška, nors ir apdengta paslaptimi. Šiuo būdu krikščio-

Nukelta į 2 psl.

nepriklausoma lietuva

Mr. J. Rucienius
19235 Deauverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Montrealis • 1972. III. 29 • Nr. 1239

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

DĖL SUTARTIES RATIFIKAVIMO

DR. J. K. VALIŪNAS
EUROPOJE

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas grįžo iš Europos kovo 8 d.

Vliko pirmininkas šešias dienas lankėsi Turkijoje. Ten kalinami Pranas ir Algirdas Brazinskai. Dr. K. Valiūnas kelis kartus matėsi su Brazinskais ir jų gynėju advokatu Celal Yardimci. Be to, Brazinskių reikalų buvo susitikęs su keliais Turkijos valdžios atstovais.

Romoje Vliko pirmininkas susitiko su Lietuvos diplomatinės šefu Stasiu Lozoraičiu ir Lietuvos atstovu prie šv. Sosto Stasiu Lozoraičiu, jr. Su jais aptarė turinį numatomo memorandumo, kuris būtų pateiktas įvairioms vyriausybėms, jei įvyktų sovietų peršama Europos saugumo konferencija.

Dr. Valiūnas Romoje tarėsi su kun. dr. Vytautu Kazlausku bei Vatikano radijo programos lietuvių kalba bendradarbiais ir su dr. Juozu Gailium, programos lietuvių kalba vedėju Romos radijo siųstuve.

Be to, Vliko pirmininkas tarėsi su "Elta-Press" redaktorium prel. Vincu Mincevičium. Italijos spauda gausiai naudoja Eltos žinias italų kalba.

Vliko pirmininkas Madride tarėsi Vliko lietuviškų transliacijų į Lietuvą ir Sibirą reikalais. Patirta, kad Baltijos valstybių gyventojams skiriamos radijo programos nuo gegužės mėn. būsiančios transliuojamos iš dar didesnio pajėgumo siųstuvo.

Fed. Vokietijoje dr. Valiūnas buvo susitikęs su Valteriu Banaičiu, Vliko atstovu Vokietijoje ir "Elta-Pressedienst" redaktorium. Vliko raštas Banaičio buvo pristatytas Bonnos žemųjų rūmų visiems nariams. Rašte buvo prašoma neratifikuoti Fed. Vokietijos su Sovietų Sąjunga 1970 m. rugpjūčio 12 d. Maskvoje pasirašytos draugiškumo sutarties. Iš gautų parlamentarų laiškų matyti, kad Vliko rašte pateiktieji samprotavimai buvo priimti dėmesin. The New York Times žiniomis, opozicijos ir valdžios atstovų Bundestage santykis toks mažas, kad šiuo metu niekas negalėtų teigti, kad sutartys būtų lengvu būdu ratifikuotos.

KANADOS KONSTITUCIJA

Parlamento komitetas Kanados konstitucijai paruošti paskelbė savo tyrinėjimų duomenis. Komiteto daugumos nuomone, Kvebeko savitumo ir savarankiškumo problema yra tokia svarbi, kad vien dėl to konstitucijos reforma esanti būtina.

Komitetas pasiūlė Kvebekui suteikti ypatingų teisių, bet pabrėžė, kad Kvebeko provincija privalo turėti pakankamai konstitucinių teisių išsaugoti ir vystyti savitą prancūziškosios Kanados kultūrą. Politinio apsisprendimo teisė, atseit, ir teisė išsijungti iš Kanados konfederacijos, Kvebekui nepripažįstama, nes, anot komiteto, provincijų sienos yra atsitiktinės ir prancūziš-

RIMANTO GIBAVIČIAUS RAIŽINYS "VILNIAUS ŠV. JURGIO BAŽNYČIA"

kai kalbantieji gyvena įvairiose provincijose.

Komiteto nariai kvebekiečiai Pierre de Bane ir Martial Asselin įteikė savo atskirą mažumos nuomonę, kurioje siūloma naujojoje konstitucijoje įrašyti Kvebeko teisę iš konfederacijos išsijungti.

Dvejus metus trukę komiteto tyrinėjimai parodė, kad apie pusę kanadiečių pasisako už monarchiją, o kita pusė — daugiausia jaunesnieji — pageidauja, kad valstybės galva būtų kanadietis. Komitetas siūlo, kad generalinis gubernatorius būtų kanadietis ir palaipsniui perimtų vis daugiau valstybės galvos

funkcijų.

Komitetas siūlo senatorių skaičių padidinti iki 130, o 70 m. amžiaus sulaukusius senatorius paleisti į pensiją. Pusę senatorių turėtų savarankiškai skirti fed. vyriausybė, o kitą pusę — pagal provincijų pasiūlymus.

Komitetas, be to, siūlo, kad valstybinės kalbos būtų anglų ir prancūzų. Visi federalinės valdžios, Ontario, Kvebeko ir Naujojo Brunsviko provincijų valdžių dokumentai turėtų būti dvikalbiai. Komitetas pabrėžė, kad tėvai turi turėti neapribotą teisę rinkti, į kokios kalbos mokyklas jie siunčia sa-

vo vaikus.

Tautinėms mažumoms ypač įdomi komiteto rekomendacija, kad provincijų vyriausybės turėtų teisę valstybines teises suteikti ir kitom kalbom, jei jomis didelis piliečių skaičius tam tikroje teritorijoje kalba.

— Arabų partizanai, kurie pagrobė Lufthansos lėktuvą, jį nuskraidino į Jemeną ir už keleivių bei lėktuvo grąžinimą gavo 5 mil. dol., pyksta ant Jemeno valdžios, kuri už leidimą grobikams su pinigais išvykti iš Jemeno pareikalavo ir gavo vieną milijoną dolerių "mokesčių".

TYLĖJIMO KAINA

Kada tik pažvelgiu į NL puslapius iš įprastinio ieškau anų vedamųjų, kuriuos parašydavo šviesios atminties velionis J. Kardelis, o vėliau tradiciniai tęsė ir dr. H. Nagys.

Laikraščio vedamuose, tartum, gyvenimo veidrodyje atsispindėdavo bėgamojo laiko įvykiai formuodami mūsų pažiūras vienokia ar kitokia linkme.

Šiuo metu, kada pergyvename įvairių krizių metą, kada netaip jau gausi mūsų grupė stengiasi visomis išgalėmis palaikyti ryšius su pavergėju, kada sutinkama mokėti kad ir brangiausią kainą – TYLĖTIDĖL LIEUVOS PAVERGIMO.

Laikraštyje atviro ir aiškaus pasisakymo būtinai reikalinga. Už prekę, kurią okupantas mums siūlo, reikalauja ne tik tylėti, bet dar privalome smerkti išeivijoje egzistuojančius centrinius laisvinimo organus, įtraukdami jaunimą į bendruomenę turime nuslėpti tautinio nepriklausomumo rūpestį, tuo padarydami jaunimą priešui patrauklesniu. Osmerkiant vyresniąją kartą atsipalaiduojame nuo gyvųjų liudininkų, kurie savo jaunystėje patys matė ir pergyveno didžiąją tautos tragediją – pavergimo procesą.

Nusikalstume, jei kas iš mūsų pradėtų propaguoti mintį, kad jaunimas mūsų eilėse nepageidaujamas. Idealistiniai sąmoningas jaunimas jau dabar turėtų būti pasiruošęs pradėti ateiti pakeisti natūraliai išsiančiąją generaciją. Mūsų puslapiuose turėtų būti nagrinėjamos jaunimo idealistinės bei tautinės savybės. Juk jie siekia to paties idealo: teisingumo, tautų laisvės, kilnių demokratinių principų įgyvendinimo. Neturėtume ateiti į talką savuose puslapiuose populiarindami mūsų tautoje niekad neprigijusias prieš skelbiamas idėjas. Jaunimas jų užtektinai prisiklauso universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų suoluose.

NL iš seno eina pasirinktuoju atviro žodžio keliu. Tautinė demokratinė mintis jungiant ją prie laikraščio šūkio "Už Lietuvos išlaisvinimą" niekuomet neturėtų būti pažeista. Šis pažeidimas būtų lygus didelės daugumos NL bičiulių pažeidimui.

Ir vidurinioji karta neturėtų nurimti, prarasti orientaciją, pavargti ir trauktis nuo degančių problemų svarstymo. Neturėtų leisti savąjį laikraštį nutolti nuo visuomenės, nežiūrint kokios generacijos ji bebūtų. Lygiai NL neturėtų pasinešti į destruktivią kritiką, kuri tik pagreitintų mūsų skaldymąsį ir paskubintų mūsų išeivijos nutautėjimo procesą.

Lietuvių tautos ir Lietuvos laisvės klausimas mūsų laikraščio puslapiuose turės stovėti pirmose eilėse. Naujoji NL b-vės valdyba privalės stengtis, veikti, rūpintis, siejotis, atlikti akcininkų-šėrininkų uždėtą pareigą, nors ir nepigi kaina tai būtų. Didelės moralinės ir materialinės talkos būsimę reikalingi. Bet istorijoje dar nebuvo tautos, kuri tylėjimo kaina laimėjo tikslą. Neprivalome tylėti ir mes. Visų pastangomis ir talka darysime taip, kad NL dar daug metų primintų ateinančioms generacijoms apie pirmųjų kūrėjų idėtas rūpestį ir tikslą.

L. Girinis-Norvaiša

N. Lietuvos B-vės Pirmininkas

L. J. Girinis-Norvaiša

Atkelta iš 1 psl.

nys pasidaro ne tik tolimų praeities dalykų stebėtojai, bet tarsi čia ir dabar vykstančių paslapčių liudytojai.

Yra dar vienas krikščioniškos šventės bruožas. Tai faktas, kad krikščionys tampa ne tik stebėtojai ir liudininkai, bet ir tokie dalyviai, kurie patys įsijungia į Dievo veiksmą. Krikščionys yra paslaptingo Viešpaties Kūno dalys, sąnariai. Tam tikru būdu ir tam tikra proporcija pas kiekvieną tikintįjį turi gautis visumos vaizdas. Gyvas narelis turi tam tikru būdu atspindėti Galvos paveikslą. Lyg spindinčioj mozaikojsaulės vaizdas matomas ir visame paveiksle ir kiekviename mažiausiame stiklėlyje. Tartum druskos kristalėlis nuostabiame didžiuliame kristale. Tarsi saulės sistemos atvaizdas mažiausiame atome.

SVEIKINIMAI SUVAŽIAVIMUI

Nuoširdžiai sveikinu NL spaudos b-vės akcininkų suvažiavimą ir linkiu, kad bendrovė, išlaikydama lietuvišką laikraštį, rastų paramos lietuvių tarpe.

Kada tik galėsiu, mielai paremsiu Tamstų darbus, tegu tik lietuviška spauda gyvuoja.

Bal. Brazdžionis

KAD NEBŪTŲ UŽMIRŠTA...

Linkiu redakcijai ir administracijai geriausios sėkmės.

Palaikykite lietuviybę tarp jaunųjų Kanadoje, kad nebūtų lietuviybė užmiršta, kai mes, senieji, atsiskirsime.

F. Beniush

Nepriklausoma Lietuva

*Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!*

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKČINIS KOLEKTYVAS

VELYKOS...

Jei Velykų šventės prasmę net nusakyti nėra jau taip lengva, tai daug sunkiau yra tą prasmę savyje įgyvendinti. Reikia laiko, reikia kantrybės kitiems ir sau, o svarbiausia, reikia Dievo malonės. Tačiau Dievas nėra koks šykštuolis ar pavyduolis. Jis kaip tik nori savo malonės turtus ir savo gyvenimą išlieti į tikinčiuosius. Per maldą ir sakramentus Dievas ateina mums pagelbėti. Tik mes turime būti ištikimi.

Kasmetinis Velykų šventimas ir nori mus labiau ir labiau padaryti tikresniais krikščionimis. Tikslas yra mirti viskam, kas yra pikta, ir prisikelti ir gyventi tik tikrajam GROŽIUI, GĖRIUI ir TIESAI.

L. Z.

JERUZALĖ

RUSAI PABALTYJYJE

"The New York Times" kovo 13 d. laidoje idėjo savo atstovo Maskvoje T. Shabad straipsnį apie Estijos ir Latvijos kolonizavimą rusais. Esą, tų kraštų komunistų vadai susirūpinę gyventojų nepasitenkinimu ir pradėję ideologinę kampaniją, skatindami rusų atvykėlių pakantą.

Pagal korespondentą, ryšium su pastoviu rusų gabenimu, Latvijoje ir Estijoje jaučiamas vis didesnis nerimas. Rusų kolonistų į Latviją kasmet atvyksta apie 14 tūkst., į Estiją — apie 9.

Kolonizavimo vaizdas esąs toks: Latvijoje vienas rusas tenka dviems latviams. Estijoje — vienas rusas trims estams, gi Lietuvoje tas santykis esąs — vienas rusas: 10 lietuvių. Lietuvoje santykis žymiai aukštesnis, lietuvių naudai, pasak korespondento, esąs dėl aukšto gimimų skaičiaus.

MINISTRO PAŽADAS

Kanados užsienų reikalų min. Mitchell Sharp pažadėjo daryti žygių sovietų valdžioje, kad būtų paleisti ukrainiečių intelektualai, suimti sovietų policijos.

M. Sharp priėmė Kanados ukrainiečių delegaciją, kuriai vadovavo ukrainie-

čių studentų s-gos pirm. Vera Yuzik. Ministrui buvo įteiktas memorandumas. M. Sharp pareiškė, kad Kanados vyriausybė panaudos "tyliąją diplomatią", bandydama padėti sumitiesiems Ukrainos intelektualams.

M. Sharp laikysena skyrėsi nuo ministro pirm. P. E. Trudeau, kuris praėitą birželį grįžęs iš Maskvos pareiškė, kad sovietų vadams nekalbėjęs apie ukrainiečių "nacionalistus", nes nenorėjęs, kad sovietai jam primintų, kaip jis pats griežtai elgiasi su Kvebeko separatistais. Kanados ukrainiečiai anuomet reiškė viešą pasipiktinimą P. E. Trudeau žodžiais.

SNIEČKAUS RŪPESČIAI

A. Sniečkus, kalbėdamas apie liaudies švietimą Vilniuje įvykusiame Lietuvos komunistų partijos CK plenumo, palietė ir jaunimo auklėjimą bei Lietuvos komunistams vis ramybės netekiantis Vakarų įtakas. A. Sniečkus, atrodo, turėjo galvoje Vakaruose gyvenančių lietuvių siunčiamas radijo transliacijas ir kitas priemones, kuriomis, anot Sniečkaus, "šmeižiama tarybinė tikrovė".

Štai keli Sniečkaus teiginiai: "Šmeiždami tarybinę tikrovę, mūsų priešai, jų tarpe lietuviškieji

buržuaziniai nacionalistai užjūryje, norėtų suardyti moralinę-politinę tarybinės liaudies vienybę, pakirsti jaunimo pasitikėjimą vyresniųjų kartų iškovojimais, komunistinėmis idėjomis ir idealais..."

G. ŽEMKALNIO SUKAKTIS

Sukakties proga Vilniuje buvo surengta Žemkalnio raštų paroda, be to, išleidžiama jo pjesių ir teatrinės publicistikos knyga. Vyt. Maknio knygoje "Lietuvių teatro istorijos bruožai" plačiai nagrinėjama Žemkalnio teatrinė veikla.

APIE "LIETUVOS" ANSAMBLĮ

Praėjusių metų spalio mėnesį Prancūzijoje 3 savaites gastrolavo iš Lietuvos atvykęs liaudies dainų ir šokių ansamblis "Lietuva". Jis koncertavo Grenoblyje, Rennes, Reimse, Amiens bei kituose provincijos miestuose ir Paryžiaus priemiesčiuose Creteil ir Argenteuil.

Ansamblis įkurtas 1940 metais Vilniuje ir jam vadovavo kompozitorius J. Švedas. Pirmasis koncertas įvyko 1941 m. vasario 22 d., taigi prieš metus ansamblis atšventė savo kūrybinės veiklos 30-metį. Jo vadovai yra:

AKIRAČIŲ REDAKTORIUS K. DRUNGA IR NAUJIENŲ REDAKTORIUS A. PUŽAUSKAS CHICAGOJE. A. Gulbinsko nuotrauka.

V. Bartusevičius — meno vadovas, J. Lingys — baletmeisteris, V. Žeimys — choro vadovas ir P. Budrius — orkestro vadovas.

Jų teigimu, ansamblis yra pasukęs nauju kūrybinių ieškojimų keliu. Iš daugiau ar mažiau etnografinio kolektyvo formuojasi kolektyvas — mūsų dienų amžininkas, kurio credo — eiti koją kojon su gyvenimu, atnešti žiūrovui tai, kas geriausia tiek praeities kultūriniame palikime, tiek dabarties kūryboje.

Abejotina, ar ši pasirinkta kryptis yra pilnai vykus. Pavyzdžiui, pigia propaganda naidi jų tragiškai išpildoma daina apie Pirčlupio motiną, disonansiškai išsiskirianti iš ansamblio repertuaro.

Ansamblio orkestre yra tik lietuvių liaudies instrumentai, birbynės, lumzdeliai, daudytės,

skudučiai, kanklės, kelmiai ir skrabalai. Ansamblio kostiumai įvairūs, gražūs. Programa išpildoma sklandžiai ir gyvai. Ansamblio dalyviai — profesionalai; jam suteiktas akademinis laipsnis.

Lietuvių spaudoje Lietuvoje ir išeivijoje buvo pasigirta, kad ansamblis koncertavo ir Paryžiuje. Deja, nė vieno koncerto Paryžiuje nebuvo, o tik priemiesčiuose. Matyt, Paryžius skirtas tik "vyresniojo brolio" iš Maskvos ansambliams, kuriuos iš anksto plačiai reklamuoja radijas, televizija, spauda. O ansamblis "Lietuva" kažkodėl rengėjų prancūzų publikai beveik nepristatytas. Paryžiaus spaudoje neužsiminta nė žodeliu apie koncertus Creteil ir Argenteuil. Priemiesčiuose prie salų matėsi plakatai su užrašu "sovietinis ansamblis Lietu-

Kovo 4-5 d. K. Steponavičiaus vadovaujamas Pirmyn choras Chicagoje pastatė F. Leharo operetę "Linksmoji našlė". Be choro, 20 asmenų orkestro, S. Velbasio vadovaujamo baletų, pastatyme dainavo solistai Mieliulis, Aleksiūnas, Laurišionis, Brazis, Zapolienė ir kt. M. Nagio nuotrauka.

**nepriklausoma
lietuva**

"INDEPENDENT LITHUANIA"
"LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

ČIKAGOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "GRANDIS"

Foto: Virgilijus Kaulius, S.J.

al. gimanto skiltis

AR BUVO REKALINGA POEZIJOS ANTOLOGIJA?

Pasirodžius knygų rinkoje iš tiesų stambiam ir dailokai išleistam veikalui — antologijai "Lietuvių poezija išeivijoje 1945–1971", pasigirdo keistokos pastabos ir dar keistesni klausimai.

Kritikai, aišku, tars savo žodį ir duos literatūrinį rinkinio įvertinimą. Mus testebina visos tos savotiškos intencijos pačių mūsiškių tarpe, lyg ir siekiančios antologijos nuvertinimo.

Štai, tautietis prieš įsigydamas knygą atšąla, nes, girdi, ji ateitininkų išleista. Kodėl, esą, tokio veikalo išleidimu nepasirūpino Bendruomenė (sic). Kitas pažįstamas išsitarė, kad mielai būtų antologiją įsigijęs, jei ji būtų buvus parūpinta šviesiečių — santariečių pastangomis, bet tik jau ne katalikų... Dar vienas įžiūrėjo knygoje beveik komunistines tendencijas, pataikavimą sovietijai, nes antologija paženklinta III skaitline, o tai jau aiškinama leidinio įrikiavimu į panašių sovietinamos Lietuvos leidinių tarpą.

Žodžiu, priekaištų daug... įvairių, jau nekalbant apie tokius, kaip "ne nepirksiu, nes nėra x ar y poeto joje". Rasi, bus ir tokių, kurie nepa-

sitenkins žalios spalvos aplanku, o priekaištaus, kodėl nepasinaudota lietuviškos vėliavos spalvų kombinacija. Vienas toks balsas tiesiog norėjo dviejų sukryžiuotų vėliavų (tautinės ir valstybinės) pačiame viršelio vidury...

Netenka abejoti, kad tos pastabos, pageidavimai ir priekaištai yra labai jau patriotiškų nusiteikimų ir gerų norų paskatinti, bet ką jie turi bendro su literatūrinio veikalo vertinimu ar svoriu? Knygas dažniausiai įsigijame ne dėl jų plonumo ar storumo, ne dėl vienokių ar kitokių leidėjų, bet tik dėl jos vertingumo, turinio.

Naujoji antologija iš prityrusių vertintojų juk susilauks vienokių ar kitokių pastabų, bet aplamai kalbant, galime drąsiai teigti, kad ji bus pripažinta vertingu ir išliekančiu, o tuo pačiu ir neeiliniu leidiniu.

Knygų leidyba išeivijoje niekad niekam neatnešė pelno. Dar blogiau, kad toks darbas visada yra susijęs su finansine rizika. Tad ir poezijos antologijos išleidimas tegalėjo būti įvykdytas su pinigine parama iš šalutinių, bet lietuviškąją kultūrą besisielojančių

Lietuvių literatūrinis prieauglis svetur mažas, ir tai visiškai suprantama. Kalta dėl to ne ta viena aplinkybė, kad mūsų svetur iš viso nėra daug, nes ir kuklios apimtys bendruomenėje gali būti talentų ir jie gali pražysti. Mūsų atveju didžiausia kliūtis tiems galimiems talentams tarp lietuvių reikštis yra nebepajėgumas apvaldyti lietuvių kalbą. Dar galima būtų suprasti, kad štai į literatūrą ateina jauni žmonės, kurie nėra įsisavinę lietu-

vių kultūrinio palikimo. Tokiems gali būti sava kitos tautos kultūra. Bet kaip tu rašysi, jei tavo lietuvių kalbos žodynas yra skurdutis iki kraštutinumo, jei gramatika ir sintaksė šluba, jei akcentologija nepažįstama? Tačiau rašančio jaunimo dar vis šiek tiek yra. Prozininkų, tiesa, turėtume, tur būt, ieškoti su dideliu žiburiu. Jaunimas daugiausia reiškiasi eilėraščiais, ir tiesa, kad tik retas iš tokių pajėgia pasirodyti su savais rinkiniais. Kitokie yra reta išimtis.

Prie tokių išimčių pri-

skirta Marija Jurgita Saulaitytė. Reiškusi kurį laiką su savo eilėraščiais periodikoje, 1967 m., ji prisistatė su rinkiniu "Kai mes nutylam", o dabar štai Akademinės skautijos leidykla Gaiva išleido naują jos poezijos rinkinį — "Viena saulė danguje". Išleista, turint galvoje mūsų sąlygas, gražiai (ir parinktas popierius, ir kieti viršeliai, ir aplankas, ir Z. Sodeikienės iliustracijos). To naujo rinkinio pasirodymas įtaigotų, kad M. Saulaitytė nepadėjo plunksnos. Rinkinys, be kita ko, yra 96 puslapių, ne poros lankų brošiūrėlė, tai Saulaitytė turėjo jame ką pasakyti, buvo jai kur išsiitiesti. Žinoma, svarbiausia, ką ji sako ir kaip sako.

Biografiniai duomenys rodo, kad poetė gimė jau ne Lietuvoje. Vadinasi, gimtasis kraštas jai nepažįstamas tiesioginiai. Tačiau rinkinio vienas skyrius mums pristato ją su jos susikurtąja poetine Lietuva.

Visa kita — gyvenimas, jo išpūdžiai, išsakomi ne tiesiogiai, bet daugiau simboliais, vaizdais, kurių sudėstymas atliepia ne mūsų, paprastų mirtingųjų, matomąjį pasaulį, bet pačios poetės susikurtąjį. Tai jau daugiau ar mažiau bendras moderniosios poezijos bruožas, taip pat ir lietuviškosios šiapus ir anapus. Štai eilėraštyje "Kai broliai iškeliavo" M. J. Saulaitytė kuria tokius vais-

dus: "Kraujas kartus, kraujas — ruduo, žiemkenčiai, praskilęs ledas per ankstyvame atlyžy. "Kai broliai iškeliavo, jų rankos buvo tvirtos, ramios — beržų kamienai, balta saule apvesti ir įsitempę. "Midus saldus, midus vasara, dangus ir gėlės, žiedadulkės ir tęstinumo paslaptis. "Kai jie negrižo, moterų akyse išsiskėlė neužkurtos ugnys, žiemos, sušalęs vanduo". Iš tų pacituotųjų eilėraščių posmų, tur būt, lengviausiai iššifruojamas bus paskutinis — apie neužkurtas ugnis kaip sako.

Nukelta į 10 psl.

.psl. 3

va". Joks prancūzas negalėjo suprasti, kad tai lietuvių ansamblis, nes prancūzui sovietas yra tik rusas. P. L. Ž.

PREMIJA MATEMATIKUI

Sovietų Sąjungos Mokslo akademijos prezidentas A. Markovo premiją matematikos srity paskyrė Vilniuje dirbančiam profesoriui Vytautui Statulevičiui.

Vyt. Statulevičius, 42 m. amžiaus, plačiai žinomas matematikų tarpe. Jo sritis — tikimybių teorija ir matematinė statistika. Jis yra patobulinęs kai kuriuos tikimybių metodus. Pastaruosius penkeris metus Statulevičius vadovauja Fizikos ir matematikos institutui Vilniuje. Jis daug važinėja po užsienį, dalyvauja pasauliniuose matematikų kongresuose.

PREMIJA P. AVIŽONIUI

JAV vyriausybė paskyrė Flemingo premijas dešimčiai labiausiai iškilusių valstybės tarnautojų. Premija buvo paskirta ir dr. Petriui Avižoniui už išradimus ir patobulinimus, vadovaujant lazerio spindulių tyrimams.

Dr. P. Avižonis yra JAV karo aviacijos lazerio tyrinėjimų laboratorijos techninis direktorius. Jis tarnauja Kirtland bazėje, Naujojoje Meksikoje.

Trumpai

— JAV prokuratūra į priešvalstybinių organizacijų sąrašą įtraukė juodasias panteras ir kraštutinių dešiniųjų Minutemen.

— Vilniuje vasario 4 d. įvyko partijos ir vykdo komiteto surengta konferencija aptarti kovai prieš girtavimą.

— 1972 m. sausio 1 d. Lietuvos gyventojų indėliai taupomosiiose kasose sudarė 900,6 mil. rublių.

— 1972–72 m. Kvebeko biudžetas siekia 4,6 milijardus dolerių, 8,1% daugiau kaip praeitaisiais metais. Nuo 1968 m. provincijos biudžetas paaugo 70%.

— JAV prez. R. Niksonas oficialų vizitą Kanadoje pradės balandžio 13 d.

— Kraštutinių dešiniųjų pažiūrų Alabamos gubernatorių George Wallace Floridos pirminiuose rinkimuose į demokratų partijos prezidentinius kandidatus gavo daugiausia — 42% balsų. Stebėtojų nuomone, Wallace dabar pirmą kartą savo politinėje karjeroje turi šansų būti nominuotas demokratų kandidatu.

MIESTUI IR PASAULIUI

Vasario 16 minėjimams praėjus, pravartu visa sūtraukti lyg ir savotiškon suvestinėn, iš kurios bent dalinai galėtų paaiš-

— Bedarbių skaičius Kanadoje sumažėjo iki 627 tūkstančių arba 7,3% dirbančiųjų. Nuo sausio mėnesio bedarbių skaičius Kvebeke sumažėjo 10.000.

— Jordanijos karalius Hussein pasilė įkurti Jungtinę Arabų Karalystę, kurią sudarytų dvi autonominės sritys: Izraelio okupuotas Vakarų Jordanas ir jo paties valdomas likęs Jordanas. Izraelis pasiūlymą laiko praktišku.

— JAV prez. R. Niksonas pareiškė, kad priverstinis vaikų vežimas į tolimas mokyklas nėra tinkama priemonė visiems vaikams sudaryti vienodas švietimo galimybes.

— Prancūzijos prezidentas George Pompidou paskelbė referendumą, kuriuo balsuotojai pasisakys, ar Europos Ekonominę Bendruomenę priimti Didž. Britaniją, Norvegiją, Daniją ir Airiją.

PLK. JONAS ŠVEDAS CICEROJE, JAV, VASARIO 16 PROGA KELIA LIETUVOS VĖLIAVĄ

kėti, kur šiandien stovime, kokia yra tikroji padėtis.

Pats minėjimų srautas su viena kita išimtimi liko beveik nusistovėjusių rėmų ribose. Pesimistams tariant, kad čia visvien nieko naujo neišgalvosi, o optimistams tvirtinant, kad toli gražu dar ne visos galimybės išnaudotos, kad ir minėjimų turinys dar daug ko naujo, gaivaus ir įvairaus galima įnešti.

Vienur mūsų minėjimai buvo praversti "savybėje", vien tik saviesiems, kitur buvo bandoma plaukti ir aprėpti žymiai plačiau, turėta progą išnaudoti susitikimams su įtakingesnėmis gyvenamojo pasaulio asmenybėmis, įstaigomis, spauda, radiju ir tv.

Tie visi bandymai, kaip ir kasmet, gana pavykę, gal tik vietomis perdidelis dėmesys buvo kreipiamas į tokius pareigūnus, kurių ribos ir galia labai jau lokalinio pobūdžio, neturinčių nė mažiausios įtakos viso krašto užsienio (ar ir vidaus) politikos formavime. Labai dažnai tokie svečiai labai gražiai pakalba, uždega auditoriją, daug žada ir linki, nors, išskyrus tuos gražius linkėjimus, jų žodžiai

lieka bereikšmiai...

Aplamai žvelgiant, visi minėjimai ir iškilės buvo gausios dalyviais, ir tai rodo nedviprasmišką tautiečių užsiangažavimą, nemažėjančias aukas Lietuvos reikams, nežiūrint politinio ar kultūrinio tos visos veiklos primato. Vadinasi, bent kolkas tik jau nekalbėkime apie išsismimą ar nuovargį...

Tai geras ženklas, nes tarptautinės politikos vingių horizontuose juk nesimato viltingų prošvaisčių. Priešingai, vis gausėja ženklų ir išpėjimų, kad liekame vieni su savo skausmu ir neišsipildžiusiomis viltimis.

Geras ženklas tame, kad ir tokių sąlygų ar aplinkybių saistomi dar rodome pakankamai entuziasmo, gyvybės ir pareigos supratimo, kartu stengdamiesi blaiviai suprasti ir įvertinti nebūtinai palankiai riedančią bendrąją situaciją.

Guodėmės ir laikėmės lyg skęstantis šiaudo tos "nepripažinimo" politikos, tikėdamiesi kažkokių magiškos vertės ir reikšmės. Tačiau vis dažniau galime pajusti, kad "nepripažinimas" te reiškia paprasčiausią dviveidiškumą. Lyg tas urbi et orbi — miestui ir

pasauliui. Ir jei lotyniškasis palaiminimas vienodai skiriamas visam pasauliui, angliškasis — pagal pragmatizmą, kada reikia, kada geriau, kada apsimoka, atsižvelgiant savo naudos ir išsikačiavimų.

Atsivėrę, tegu riboti ir kontroliuojami ryšiai su tėvyne, atrodo, išėivijos išipareigojimui ne tik kad nepakenkė, bet, priešingai, visą ryžtą dar daugiau pakėlė ir įprasmino. Net ir tie mūsų jaunuji, kurie lankėsi Lietuvoje, grįžę pajuto, kad tas kraštas nėra kokia utopija ar abstraktas, bet konkretybė su lietuvišku kūnu ir krauju, dėl kurio tikrai verta dirbti, aukotis ir, svarbiausia, patiems išlikti lietuviams.

Džiugina, kad ir tautos kamienas Lietuvoje, bendrai žvelgiant, yra išlikęs sveikas, patriotinis ir, turimų galimybių ribose, siekias laimėjimų kultūrinėje ir ekonominėje srityje, politinius variantus paliekant atečiai ir progai...

Nejučiomis pradedame įžvelgti ir suprasti visus tuos skirtingus uždavinius, kuriuos turi pati tauta ir jos išėivija. Reikalinga kantrybės ir laiko, o tai visai priešinga pesimizmui ir neviltčiai...

Al. Gimantas

Žvirbliu į Lietuvą

ISPŪDŽIAI, LIETUVOJE APSILANKIUS

(Tęsinys iš praėjusios savaitės numerio)

Pirmąjį vakarą Maskvoje labai norėjau pamatyti Čaikovskio "Gulbių ežero" baletą Didžiajame teatre. Daug lanksčiau, klausinėjau, bet bilieto negavau. Sako, kad bilietą reikėjo užsisakyti Amerikoje, nes čia, Maskvoje, jau trys mėnesiai visi bilietai išparduoti. Tačiau kasininkė manęs pasigailėjo ir pardavė bilietus rytdienai į to paties teatro baletą "Žizel" ir dar kitai dienai į "Gulbių ererą", bet kitame Stanislavskio muzikiniame teatre.

Pavargusi grįžau į viešbutį ir ėjau vakarieniauti. Viešbutis turi keturis restoranus ir naktinį klubą. Patekau į antrojo aukšto restoraną. Nelaimė, mane pasodino prieš pat orkestrą. Po kelionės nuovargio, rūpesčių su teatro bilietais, tikėjausi kiek galima greičiau pavalgyti ir eiti poilsio, bet, pasirodo, Maskvoj tai nėra taip paprasta...

Padavėjo tenka ilgai laukti — laimingai atveju jis pasirodo po pusvalandžio, bet dažnai jo lauki ir valandą. Priėjęs prie stalo jis įteikia valgių sąrašą ir... ilgam dingsta. Po 20–30 minučių vėl pasirodo, priima

užsakymą ir... vėl dingsta, kol pagaliau po pusvalandžio atneša jau... ataususį patiekalą. Jei tuojau nesumokėsi, tai vėl teks ilgai laukti.

O čia pat orkestras sklinda trankaus džiaso, rok-rol ar tvisto garsais ir taip garsiai, kad net ausys apkursta. Šoka įvairaus amžiaus žmonės ir neprasčiau, kaip ir Amerikoje. Sumokėjusi už vakarienę tris rublius, dūmiau į savo kambarį poilsio. Man atrodė, kad toks ilgas valgymo vyksmas gero viešbučio restorane yra dėl to, kad Rusijoje nemadot arbatpinigiai ir padavėjams visai nerūpi aptarnauti kuo daugiau svečių. Jei jiems pasakysi, kad skubi, kad norėtum greičiau gauti užsakytus patiekalus, tai padavėjas tau atrėž: jei skubate, tai kodėl čia atėjote?

Sekmadienio saulėtą rytą nubudusi 8 val., bėgau prie lango (gyvenau 17-me aukšte) pasižiūrėti, kaip gi sekmadienio rytas atrodo Maskvoj. Mano viešbutis yra miesto centre, labai plačioj gatvėj, kurią tegalima pereiti požemiu. Gatvė buvo tuštoka, keli senesnio amžiaus žmonės neskubėdami kažin kur

ėjo. Šonuose stovi seni medžiai, rodos, tik ką lietaus nuplauti ir jau pradeda geltonuoti. Pro langą daug nepamatysi, reikia vykti į miestą.

Rengiantis išeiti, nutariau išmėginti radijo priimtuvą. Pranešė rytines žinias ir štai išgirstu: a tieper budit pjet solist Virgilijus Noreika (o dabar dainuos solistas Virgilijus Noreika). Tai buvo iš tikrųjų maloni staigmena. Oras buvo labai malonus, šildė saulė ir mano nuotaika buvo gera.

Po pusryčių, išėjusi iš viešbučio, pastebėjau didelius plakatus — Maskovskij Chudožestvenij Akademičeskij Teatr. Žinojau, kad toks teatras yra Maskvoje, bet man buvo įdomu, ką apie teatrą pasakys vietos pilietis. Ir paklausiau šalia stovinčios senutės. Ji man atsakė: galubčik, etot adin tokioj teatr v mirie (balandėle, tai vienintelis toks teatras pasauly. Dienos metu, tą sekmadienį, teatras statė Šilerio dramą "Mariją Stuart". Niekuomet rusų kalbos nesimokiau, bet šiaip taip galiu susikalbėti ir net vargais negalais paskaityti. Turinys — žinomas, iš dalies

suprasiu kas scenoje kalbama. Nutariau žūt būt pamatyti tą dramą.

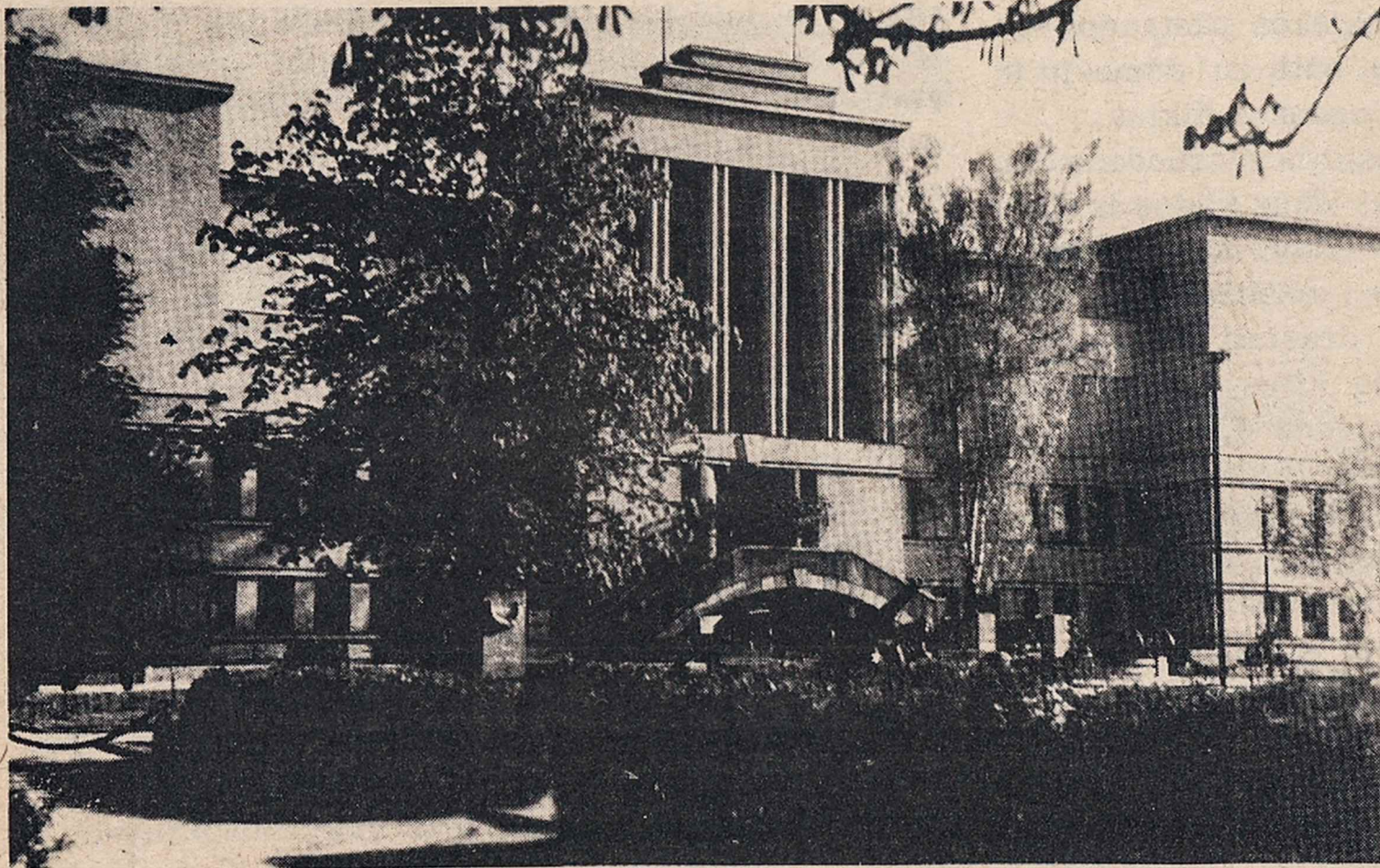
Kasoje, aišku, vėl susidūriau su tuo pačiu atsakymu: bilietų jau seniai nėra. Nuskubėjau pas teatro administratore ir juokais pasisakiau esanti... New Yorko Broadwayaus artistė ir kad man begalo rūpi pamatyti šį spektaklį... Paprašė parodyti teatro liudijimą, atidariau savo rankinuką, pasirašiau ir liūdnu balsu pasakiau: pasirodo palikau viešbuty, o spektaklis prasideda po dešimties minučių... Ji nusišypsojo, išrašė nemokamą bilietą, durininkė pastatė kėdę take, ketvirtoje eilėje ir patenkinta sėdėjau. Spektaklis buvo labai geras. Teatras turi gerų aktorijų, puikios dekoracijos, kostiumai bei labai gera režisūra. Publika ašarojo, kai Marija atsisveikino su savo tarnais ir buvo vedama mirti. Tai buvo meistriškai atlikta scena.

Tą patį vakarą skubėjau į Didįjį teatrą ir mačiau Adano "Žizel" baletą. Šį kartą sėdėjau trečiame aukšte. Teatras turi penkis aukštus, jis su aukso papuošimais, o antrame aukšte yra buv. caro ložė. Žizel partiją šoko Maksimova, tai viena iš geriausių rusų balerinų. Publika labai mėgiama — tai buvo galima pastebėti iš jai sukelty nepaprastų ovacijų. Atrodo, kad Maskovs Didžiojo teatro baletą, vargiai nukonkuruotų kitas baletas. Tai liečia vaidybą, techniką, dekoracijas ir kostiumų puošnumą. Ir dėl to spektaklis

palieka tikrai neužmirštamą išpūdį. Sakyčiau, kad pusė publikos buvo amerikiečiai, nes visur girdėjau angliškai kalbantis...

Kitos dienos rytą, su amerikiečių turistų grupe sėdau į autobusą. Palydovas aiškino apie pastatus, muziejus, Kremlių ir kita. Štai, Tretjakovo galerija — ten gera kolekcija rusų meno, Kremliaus muziejus, Rubliovo meno muziejus, Novodeviči, buvusio vienuolyno muziejus su deimantų kolekcija ir visa eilė kitų. Mane domino 14 amžiuje pastatytos su auksinėm kupolom cerkvės. Rusai su pasididžiumu rodo ne tik Kremliaus rūmus, bet ir 6.000 vietų Kongreso rūmus, užbaigtus statyti 1961 m. Tuose rūmuose vyksta ne tik vadinamos tarybos (atseit, "parlamento") sesijos, bet ir įvairūs koncertai, baletų spektakliai. Rodė ir įvairias statybas bei valdžios įstaigų pastatus.

Na, pabaigai nuvežė ir prie pat Kremliaus, į Raudonąją aikštę, kur yra Lenino mauzoliejus. Čia vis stovi, tarytum styga išsitempę, du karieiviai ir matyti daug gėlių. Vienoje aikštės pusėje matyti šv. Bazilijaus ornamentuota katedra, kitam gi gale GUM — universali krautuvė, buvę žinomų didikų rūmai. Taip pat mums parodė, autobusu važiuojant, įvairių garsių žmonių, kaip Romanovo, Jušupovo, Tolstojaus, Čechovo ir kitų gyventus namus bei daugybę istorinių paminklų.

Karo muziejus Kaune. Komunistai nugriovė prie jo buvusią Lietuvos nepriklausomybės laikais Laisvės statulą ir Nežinomojo kareivio paminklą bei kapą

Žvirbliu į Lietuvą

ISPŪDŽIAI, LIETUVOJE APSILANKIUS

Jau senokai daug lietuvių kasmet keliauja į Lietuvą, ir mes visi žinome, kokia ten padėtis. Tad nerāšysiu apie politinį, ūkinį gyvenimą ir pan. Esu menininkė, teatro žmogus, tad šie mano ispūdžiai daugiau palies kultūrinius dalykus bei tai, ką aš kaip turistė savo kelionėje pastebėjau.

Mano kelionė laimingai prasidėjo praėjusių metų rugsėjo 10 d. vakare. Būdama PANAM lėktuvų bendrovės tarnautoja, aišku, skridau PANAM lėktuvu. Betvarkant kelionės formalumus, tarnautojas, į mane pažiūrėjęs, tarė: aš jus pasiskirsiu į specialų lėktuvą, kuris skrenda be sustojimo tiesiog Maskvon. Nustebau, nes žinojau, kad tiesiog skrendančio lėktuvo į Maskvą nėra. Vėliau paaiškėjo, kad šis lėktuvas buvo iš anksto užsakytas San Francisco prekybos rūmų.

Lėktuve tebuvo pirmoji klasė, tad skridimas buvo iš tikrųjų malonus. Vietų pakankamai ir sėdynėse gali išsitiesti miegui. Šampanas ir kiti prašmatūs gėrimai veltui ir gerk kiek nori. Karališki, kaip ir pridera VIP ("ypatingai svarbiems") keleiviams, pietūs. vakarienė bei kiti užkandžiai.

Tačiau mano mintys vis pynėsi: kas gi manęs laukia šioj kelionėj, kaip seksis Maskvoje? Kilo savotiška baimė, nes keliavau visiškai viena, be jokios ekskursijos...

Po pusryčių atidžiai stebėjau pro langelį vaizdus žemėje. Tai buvo Rusija. Man kaip turistei apkeļiavusiai daugiau kaip pusę pasaulio, buvo įdomu stebėti ir šį kraštą. Rusija turi tuščių žalių plotų daugiau, negu kita pasaulio valstybė.

Štai, jau artėja Maskva. Skridimo laikas iš

New Yorke 11 valandų 15 min. Kyla susijaudinimas, galvoju, kaip seksis muitinėje. Leidžiantis matosi didžiulis miestas, tik nėra tų įprastų dangoraižių kaip New Yorke.

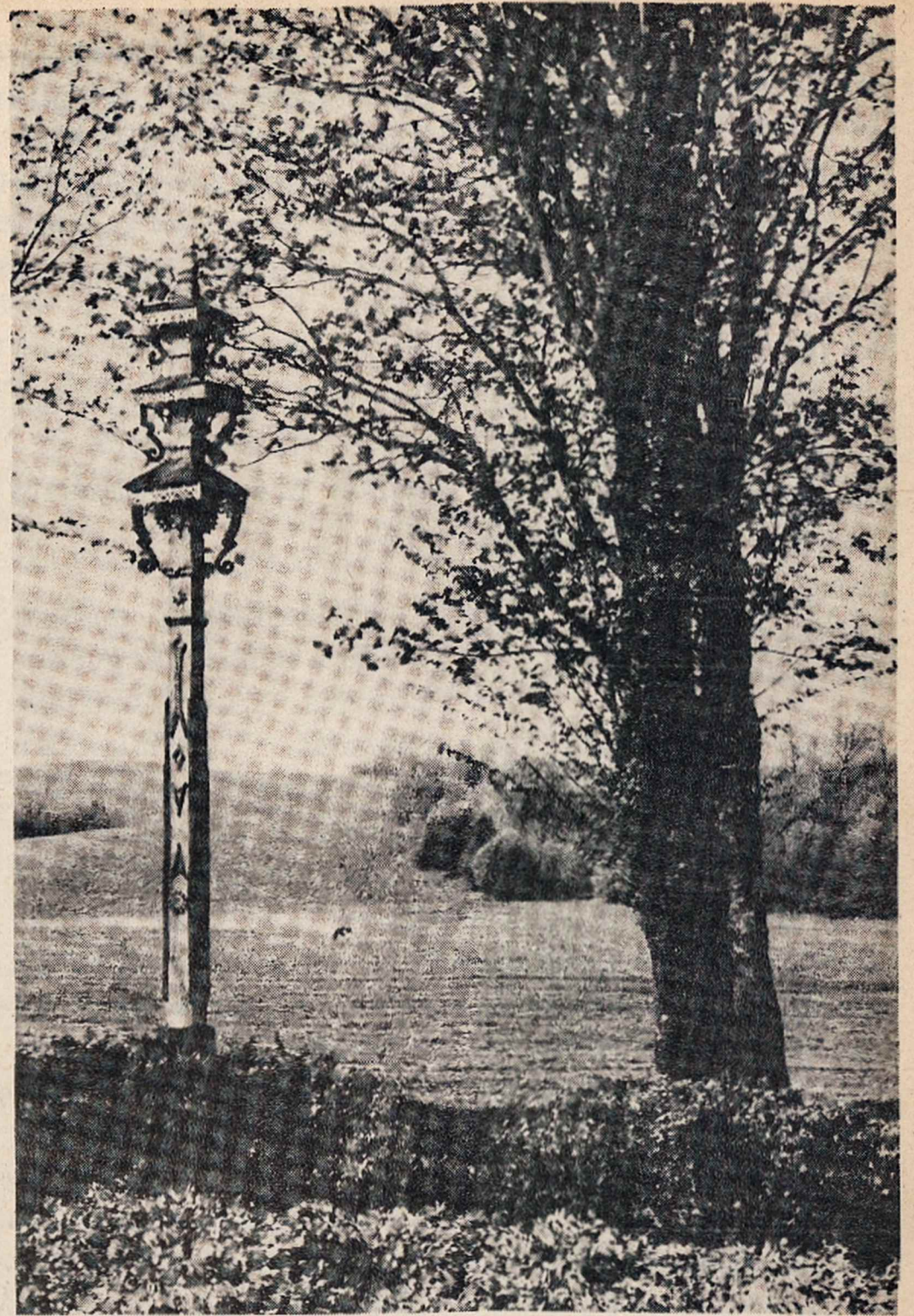
Po pietų nusileidome tarptautiniame Maskvos Šeremetjevo aerodrome. Atidarius duris, tuojau atsirado uniformotas rusas kariškis, kuris mums išlipant atėmė pasus ir skiepų pažymėjimus. Tai vyko gana sklandžiai. Mus nuvedė į VIP salę, tur būt, todėl, kad atskridom specialiu lėktuvu.

VIP salė graži, gyvų gėlių vazos, paveikslai sienose, minkšti žali foteliai ir žalias kilimas ištisai salės. Susėdom vienas arti kito ir nejaukiai žvalgėmės tylėdami, galvodami, kas bus toliau?

Po kokio pusvalandžio mus paprašė eiti žemyn, praeiti pro pasų stalą ir eiti prie savo lagaminų. Deja, mūsų pasų nerado, ėjom be jų, jautėme netvarką... Lagaminai, kaip ir JAV, atvežami ant juostos, ir jie jau mūsų laukė. Dabar juos jau reikėjo patiems nusi- nešti prie muitininkų kontrolės stalo. Čia man buvo didžiausia baimė, nes, aišku, visi vežam savo artimiesiems įvairiausių dovanų... O mano gi lagaminas svėrė 40 svarų daugiau leidžiamo svorio. Tikrintojas buvo jaunas simpatiškas rusiukas. Nustebau, kai tikrinimas praėjo normaliai, kaip ir kiekviename užsienio krašte.

Po muitinės formalumų buvau nukreipta į aerodromo salę, čia mane pasitiko Inturisto atstovas. Atidavė mano pasą, parodė autobusą, ir pasakė į kokį viešbutį turiu vykti.

Pora žodžių apie aerodromo pastato išvaizdą. Laukiamoji salė nedidelė. Čia yra pinigų keiti-

LIETUVOJE. V. Ylevičiaus nuotr.

mo vieta, paštas, suvenyrų krautuvėlė ir restoranėlis su bufetu. Perėjau per restoraną pora kartų, norėdama pažiūrėti, ką žmonės valgo. Mačiau sumuštinis (ne "uždarytus", kaip Amerikoje), dešreles, silkutes, tortus. Žmonės geria daugiausia alų, arbatą ir kavą iš stiklinių. Ant bufeto pastebėjau didžiulį virdulį (samovarą). Man prisiminė tėviskė...

Išsikeičiau pinigus, pasukau laikrodį 8 valandas pirmyn ir skubėjau į autobusą. Iš aerodromo į viešbutį važiovom 45 minutes. Mano bendrakeleivius nuvežė į didelį "Rusijos" viešbutį, kiek toliau nuo miesto centro, o mane nukreipė į "Inturist" viešbutį, visai naują, prieš metus pastatytą. Tai modernus viešbutis, 20 aukštų, radijo priimtuvas kiekviename kambary. Gyvos gėlės, minkšti foteliai, rašomas staliukas yra kiekvieno aukšto vestibuly — čia sėdi tarnautoja, gal prižiūrėtoja, kuri to aukšto svečiui paduoda raktą ar jį atima išeinant. Tokia prižiūrėtoja čia sėdi 24 valandas be pertraukos, tačiau po to turi dvi laisvas dienas.

Viešbučio apačioj matyti įvairūs svečių patarnavimo skyriai, kaip stalas su bilietais kelionėms, ekskursijoms po miestą, kioskas su laikraščiais, knygomis ir pan. Pats geriausias Maskvos viešbutis esąs "National", po jo seka "Inturist", "Rusija", "Metropol" ir kiti.

Registracijos skyriuje atėmė mano pasą ir pasakė: ateikit ryt jį atsiimti. Prie vad. "patarnavimų" stalo mane ap-rūpino talonėliais, kurie reikalingi svečiuojantis Maskvoj ir Lietuvoj. Tie talonėliai apima buvimą viešbuty, pusryčius, trijų valandų ekskursiją po miestą su palydovu, keliavimą auto mašina iš aerodromo ir į jį, pagaliau lėktuvo bilietą iš Maskvos į Vilnių ir atgal į Maskvą. Už visa tai teko sumokėti American Express agentūrai New Yorke 345 dol. Mano kelionės tarpsniai buvo: trys dienos Maskvoje, penkios Lietuvoj ir trys Leningrade. Taip buvo numatyta iš anksto. Žmonės, su kuriais viešbuty tvarkiaus visus formalumus, buvo mandagūs, malonūs. Mano įtampa atslūgo.

B. D.

Canadians...

BĖVEIK 60.000 VYRU IR MOTERŲ IŠ VISŲ PASAULIO ŠALIŲ KAS METAI TAMPA KANADOS PILIEČIAIS. GAL JUS JAU GYGENATE KANADOJE DAUGELĮ METŲ IR GALVOJATE ĮSIGYTI KANADOS PILIETYBĘ? JEI ESATE KVALIFIKUOTAS, KANADA JUS MIELAI PRIIMS.

APSILANKĘ VIENAME IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ PILIETYBĖS TEISMŲ (CITIZENSHIP COURT), JŪS GALITE SUŽINOTI, AR TURITE REIKALINGAS KVALIFIKACIJAS. JŪS BŪSIT MALONIAI PRIIMTAS, Į JŪSŲ KLAUSIMUS BUS ATSAKYTA IR PAGALBA SUTEIKTA UŽPILDANT PRAŠYMĄ.

JEI NEGALITE APSILANKYTI ASMENIŠKAI, RAŠYKITE JUMS ARTIMIAUSIAI ĮSTAIGAI IR VISI REIKALINGI DUOMENYS JUMS BUS PASIŪSTI.

CANADIAN CITIZENSHIP OFFICES

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street North
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
St. CATHARINES, Ont.

Federal Building Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building 5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Federal Building 5th Floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, Ont.

Federal Building
1st Floor, 269 Main Street
WINNIPEG, Man.

150 Kent Street 9 Floor
OTTAWA, Ont.

Canadian Imperial Bank of Commerce Bldg.
10th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building Suite 300
309 - 7th Avenue S.W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B. C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building 6th Floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, N.S.

McLean - Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd.
P.O. Box 828
MONCTON, N.B.

Commerce House
1080 Beaver Hall Hill Room 2100
MONTREAL, Que.

TAIP PAT GALITE RAŠYTI: CITIZENSHIP REGISTRATION BRANCH, NATIONAL BUILDING, 130 SLATER ST., OTTAWA 4, ONTARIO

Government of Canada
Gouvernement du Canada

Canadians...

BEVEIK 60.000 VYRU IR MOTERŲ IŠ VISŲ PASAULIO ŠALIŲ KAS METAI TAMPA KANADOS PILIEČIAIS. GAL JUS JAU GYGENATE KANADOJE DAUGELĮ METŲ IR GALVOJATE ĮSIGYTI KANADOS PILIETYBĘ? JEI ESATE KVALIFIKUOTAS, KANADA JUS MIELAI PRIIMS. APSILANKĘ VIENAME IŠ ŽEMIAU IŠVARDINTŲ PILIETYBĖS TEISMŲ (CITIZENSHIP COURT), JŪS GALITE SUŽINOTI, AR TURITE REIKALINGAS KVALIFIKACIJAS. JŪS BŪSIT MALONIAI PRIIMTAS, Į JŪSŲ KLAUSIMUS BUS ATSAKYTA IR PAGALBA SUTEIKTA UŽPILDANT PRAŠYMĄ. JEI NEGALITE APSILANKYTI ASMENIŠKAI, RAŠYKITE JUMS ARTIMIAUSIAI ĮSTAIGAI IR VISI REIKALINGI DUOMENYS JUMS BUS PASIŲSTI.

CANADIAN CITIZENSHIP OFFICES

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street North
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
St. CATHARINES, Ont.

Federal Building Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building 5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Canadian Imperial Bank of
Commerce Bldg.
10th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building Suite 300
309 - 7th Avenue S.W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B. C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

TAIP PAT GALITE RAŠYTI: CITIZENSHIP REGISTRATION BRANCH, NATIONAL BUILDING, 130 SLATER ST., OTTAWA 4, ONTARIO

Government of Canada
Gouvernement du Canada

TOLIMESNIS AIŠKINIMASIS

Jeigu jaunojo skautų vadovo Rimo rimtas pasikalbėjimas su Rytu Tamuliu pastarojo visai neįtikino, tai bent sukėlė norą aiškintis rūpimus klausimus. Jei anksčiau jis savo samprotavimais ir pažiūromis buvo tikras be jokių abejonių, tai dabar, kai Rimas tuos pačius dalykus jam išdėstė visai kitoje šviesoje, jis pamatė, kad kai kurios jo samprotos tėra vienašališkos, kad jis dažnais atvejais, kaip dabar neretai sakoma, težiūrėdavo tik į vieną medalio pusę, visai nematydamas ar ignoruodamas antrąją pusę. Rimas kaip tik jam atvertė tą antrąją medalio pusę ir paskatino rūpimus klausimus aiškintis ir pažinti objektyviai. Kažką panašaus jam sakydavęs ir jo tėvas, bet su tėvu Rytas niekad nerasdavo bendros kalbos...

Galvodamas, kad, kaip jį Rimas, taip jis ir Rimą galėtų paveikti, sumanė Rimą pas save pasikviesti ir apgalvojo visas diskutuotinas temas.

Pakviestas Rimas pas Tamulius laiku atvyko. Prie durų jį pasitiko senasis Tamulis ir jo elgsena rodė, kad priima mielą svečią.

Prie stalo Rimą pasodinęs, paprašęs motinos, kad paruoštų po puoduką kavos, nes žinojo, kad Rimas svaigiųjų gėrų nevarioja, Rytas pamatė, kad ir tėvas norėtų su svečiu pabendrauti. Visi trys pradžioje kalbėjos bendrybėmis apie orą, apie krašte kylančias prekių kainas bei bedarbių eiles, apie lietuvių bendruomeninius reikalus ir pagaliau apie šių dienų jaunimo problemas.

Rytas juto, kad jam reikia paimti iniciatyvą ir, lyg reziumuodamas bendrą pokalbį, tarė:

— Visos šios ir panašios negerovės kyla vien tik todėl, kad mes turime establišmentą. Ypač jaunimui dažnai nenorima leisti nė pakrutėti. Kur tik jaunimas susibu-

ria ir pareiškia savo laisvą apsisprendimą protestuoti prieš establišmentą, tuoj prieš juos atsiranda policijos brutalumas. Establišmentas neigia daug dalykų, pvz., narkotikų vartojimą. Daugelis neigėjų draudžiamų dalykų visai nepažįsta ir nėra jų išbandę. Tuo tarpu laisvasis jaunimas tenori pažinti ir priimti tik tai, ką pats yra patyręs. Jei jaunimui draudžiama ir jį baudžiama už narkotikų vartojimą, tai ar kartais nebūna pas draudėjus pavydo... atimti kitiems malonumą. Pagaliau, ką establišmentas daro su oro ir gamtos bei vandens ir gyvūnijos tarša? Nereiks ilgai laukti, kai vis kylanti tarša privės visus prie katastrofos...

Jau atrodė, kad tėvas rengės prabilti, bet Rytas, tai pastebėjęs, tęsė toliau:

— Tėve, būk tik klausytoju. Tu vėl pradėsi išvedžioti, mus tik kaltindamas, smerkdamas ir net nuteisdamas jaunimą.

Tėvas neprabilo, bet buvo matyti, kaip sunkiai jis pakėlė sūnaus užmetimą.

— Jei leisite, tai aš norėčiau kai ką pasakyti, tik norėčiau iš karto parbrėžti, kad visokiose diskusijose ar svarstybose būtinai reikia didelės pakantos ir oponento nuomonės respekto.

— Kas gi tas establišmentas? Man atrodo, visuomeniniame, socialiniame gyvenime, tai turėtų būti tam tikra, išbandyta, priimta ir reikalinga tvarka, nuostatai, dėsni, nurodymai, kurių prisilaikant visiems tik visokiariopos naudos galima sulaukti.

Žinoma, aš nesutinku su jokia diktatūrinio establišmentu. Tu, mielas Rytai, sakai, kad tavo tėvelis smerkia kai kurių jaunuolių pasireiškimus, bet ir tu pats smerki ir nepripažįsti civilizuoto ir laisvo pasaulio priimtą gyvenimo tvarkos. Niekas tikrai nepavydi jums narkotikų

Kuo galime Jums padėti?

Kas tai yra Information Canada, kuomet ši įstaiga Jums gali padėti?

Trumpai kalbant, Information Canada yra federalinės vyriausybės informacijos valdyba. Mūsų įstaigos Ottavoje ir kituose penkiuose Kanados miestuose parduvinėja ir platina visa tai, ką vyriausybės departamentai išleidžia ir Karališkoji spaustuvė išspausdina.

Jeigu Jums reikia federalinės vyriausybės leidinių, kreipkitės į Information Canada.

Kai kurie leidiniai yra nemokami. Jeigu gyvenate Halifaxe, Montrealy, Otavoje, Toronte, Winnipege arba Vancouveryje, paprasčiausiai galite į mūsų įstaigą užteiti. Arba rašykite šiuo adresu:

Information Canada, Documentation,
Ottawa, K1A 0S9

INFORMATION CANADA ĮSTAIGŲ ADRESAI:

HALIFAX:
1735 BARRINGTON STREET

TORONTO:
221 YONGE STREET

MONTREAL:
1182 ST. CATHERINE STREET WEST

WINNIPEG:
393 PORTAGE AVENUE

OTTAWA:
171 SLATER STREET

VANCOUVER:
714 WEST HASTINGS ST.

**Information
Canada**

"malonumo", bet juk tvarkos dabotojus neišsaulkia. Pagaliau dėl tos taip dažnai dabar minimos taršos. Ir čia yra ištirta ir nustatyta, kad taršos klausimas visuomeninio gyvenimo ardytojų daug kur išpūstas ir perdėtas. Toli gražu nėra tai jau beviltiška ir nepataisoma padėtis. Žinoma, turime mes supantį orą, gamtą ir vandenį švarinti. Bet tikėk manim, Rytai, kad viskas, kas įmanoma, daroma. Plačiai žinomas Amerikos ekologikas dr. D. Spencer, kuris daugiau kaip 30 metų su dideliu štabu sėkmingai dirba ir tyrinėja čia mūsų minimą problemą, sako, kad daugeliu atvejų vandens gyvūnija yra daug gausesnė dabar, negu prieš kelias dešimtis

Visuomenės nustatytos tvarkos dabotoja paprastai yra policija. Kodėl tu, Rytai, nepagalvoji apie nustatytos ir reikalingos tvarkos laukytąjį pirmą išplaukia dažnas brutalumas. Laisvi, kultūrinti, susipratę pareigingi ir ramūs žmonės jokio policijos "brutalismo" nesusilaukia ir jokių provokacijų prieš

metų. Ūdros, bebrai, ruoniai šio šimtmečio pradžioje buvo arti išnykimo. Dabar mes galime būti tikri, kad šie gyvūnai bus su žmonija visą laiką. Didžiuose Amerikos - Kanados ežeruose žuvų veisimasis dabar geresnis, kaip seniau yra buvęs. Maistui žuvys daugumoje tinka.

Michigan universiteto medicinos fakulteto laboratorijose daromi tyrimai tarp 1913-1970 metų parodė, kad gyvojo sidabro priemaiša vandenyje ir gyvūnijoje reguliariai kasmet mažėja. Taigi tarša yra buvusi ir seniau ir jos reiškiniai tyrinėjami bei šalinami ne nuo dabar. Žinoma, padėtis yra taisytina, bet ne alarmuojanti. Valdžių

Nukelta į 8 psl.

ŠIAURĖS LIETUVOJE

Geol.-min. m. k. Vincas MIKAILA

Siaurės Lietuvos lygumoje daug karstinių dubumų, derlingų laukų, yra senų, turtingos praeities gyvenviečių ir miestų. Šia lyguma teka Mūša, kurios šlaituose čia vienur, čia kitur atsideda dolomitų atodangos, kvarteriniai priemoliai ir moliai. Prie Pasvalio, Mūšos ir Lėvens santakoje, lygumos paviršius vietomis dubėtas, į tas dubumas suteka kritulių vandenys ir kažkur dingsta po žeme. Kitur tokios nenuotakinės dubumos pelkėtos, yra durpynėlių. Toliau į rytus, Lėvens ir Pyvesos žemumoje, karstinių įgriuvų dar daugiau. Dar toliau į rytus, Likėnų ir Biržų apylinkėse, karstinis procesas lygumą pavertė gūbriškų bangų ir klonių reljefu. Ypač senos karstinės dubumos akivaizdžios Kirkilų apylinkėse: čia maži ežerėliai ir stambios priemolingo paviršiaus bangos. Butniūnų, Jasiuliškių, Likėnų apylinkėse pasitaiko pelkėtų karstinių įgriuvų, kuriose tįso nedideli, bet gilūs durpynėliai. Kirdonių, Karajimiškių karstinės dubumos sausos. Čia gruntiniai vandenys giliai, todėl vanduo iš paviršiaus per suaižėjusius plyšius lengvai suteka į požeminę tuštumą.

Siaurės Lietuvoje krašto vaizdą suformavo paskutinio

ledyno tirpsmo vandenys. Plačiu srautu jie plūdo į pietus, žemesnėse vietose susitvenkė į ežerus, kuriuose klostėsi juostuotieji moliai, aukštesnes vietas apskalavo, kiek išlygino ir padengė plona priesmėlio ir smulkiagrūdžio smėlio danga. Vėliau ežerai ištekėjo Mūša, ir jų vietoje paliko juostuotųjų molių lygumą. Joniškėlio, Pajiešmenės, Daniūnų ir Kraštų plytinės iš šių molių dabar daro keramines statybines medžiagas. Iš karbonatinių liesų molių ir moreninių priemolių susidarė derlingi dirvožemiai.

Ledyno tirpsmo vandenų suklostyti sluoksniai uždegė senesnių epochų dolomitų ir gipso klotus. Vanduo tirpina gipsą, išgraužia tuštumas, kurios ir įgriūva. Vyksta karstiniai procesai.

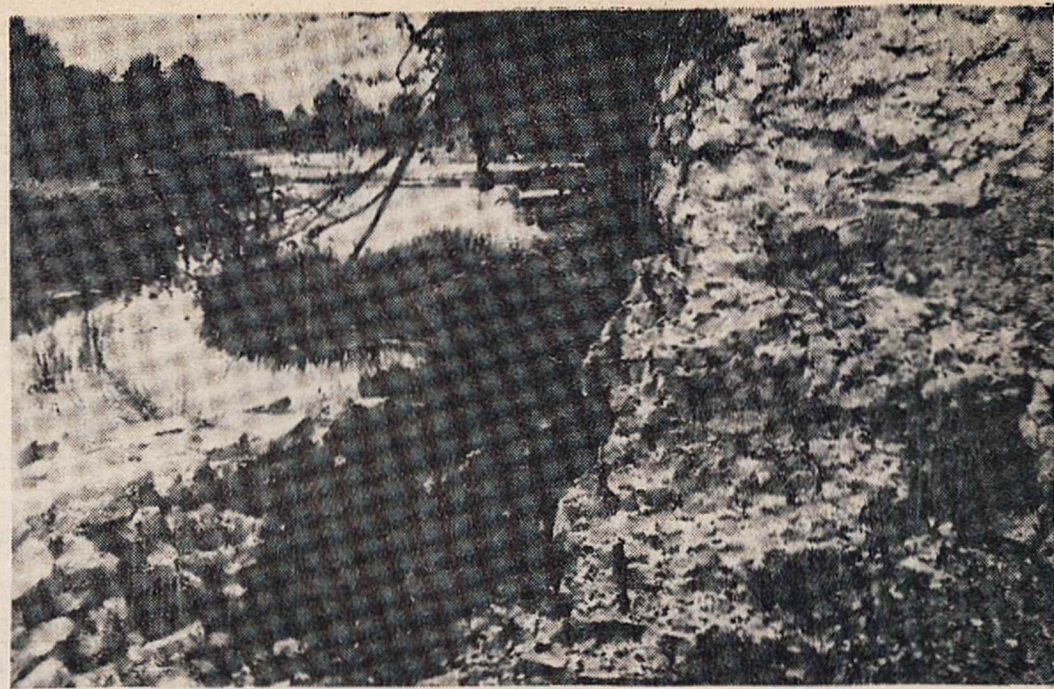
Važiuodami Lietuva į šiaurę nuo Panevėžio, privažiuosime Lėvens ir Svalios santakoje įsikūrusį vieną seniausių Šiaurės Lietuvos miestų — Pasvalį. Nors jo vardas istoriniuose šaltiniuose minimas XV a., tačiau gausūs apylinkių piliakalniai ir senkapiai rodo, kad čia žmonių gyventa daug anksčiau (X—

XII a.). Pasvalys augo prie didelio prekybos kelio į Rygą, todėl greitai jis pasidarė žymių prekyviečių ir turgų centru. Kad miestas dar sparčiau augtų, apie XVI a. vidurį Žygimantas Augustas Pasvalio gyventojus atleido nuo mokesčių, suteikė prekybinių lengvatų. Padidėjus prekių paklausai, šių apylinkių gyventojai daugiau augino javų, linų, galvijų, arklių, rajonas ekonomiškai sparčiau vystėsi. Taigi šios vietos turi senas žemės ūkio produktų gamybos tradicijas. Todėl nieko nuostabaus, kad pasvaliečiai jau daug metų garsina Lietuvą aukštais derliais, produktyvia gyvulininkyste.

Bet Pasvalys amžių bėgyje patyrė ir daug negandų, kelis kartus karų ir marų buvo nusiaubtas. Ypač jis kentėdavo Šiaurės karų metu, kai pražygiavusi švedų ar kitų šalių kariuomenė Pasvalį sulygindavo su žeme. Tačiau nuo XVIII a. pradžios mieste vėl pagyvėjo prekyba žemės ūkio produktais ir gyvuliais, kraštas pamažu atsigavo. Jau XVIII a. antroje pusėje įsteigiamos parapijinės, o 1879 m. ir valdinės mokyklos, našlaičių prieglaudos, statomi vandens malūnai, spirito varyklos, atidaroma vaistinė, paroduotuvės. Dalis valstiečių gyvena pasiturinčiai ir net savo vaikus kai kas leidžia į mokslus. Vienas iš tokių buvo Medinių kaimo valstiečio sūnus Petras Vileišis (1851—1926), pagarsėjęs visoje Rusijoje tiltų ir geležinkelų statybos inžinierius, suprojektavęs ir pastatęs daugiau kaip 200 didelių (per Dauguvą, Nemuną, Pripetę, Narevą, Belają, Doną, Oką, Mošką, Surą, Kazanką ir kitas upes) ir mažesnių geležinių tiltų. O kiek jis dar pasidarbavo spaudos srityje...

Kitas žymus pasvalietis buvo prof. Petras Avižonis (1875—1939), plačiai žinomas puikus okulistas. Jis domėjosi ir daug rašė lietuvių kalbos klausimais, buvo žymus visuomenės veikėjas. 1914 m. parašė ir išleido stambų darbą apie Gruzdžių ir Lygumų valstiečių akių ligas ir aklumą, už kurį jam buvo suteiktas medicinos mokslų daktaro laipsnis. Be to, daug rašė ir spausdino mokslinių straipsnių, brošiūrų įvairiais moksliniais klausimais („Žemė ir žmogus“ ir pan.). Nuo 1920 m. P. Avižonis dirbo Lietuvos aukštuosiuose kursuose, vėliau Kauno Vytauto Didžiojo universitete, buvo jo prorektoriumi ir rektoriumi. Kaip žymus specialistas 1925 m. prof. P. Avižonis išrenkamas Vokietijos, o 1930 m. ir Prancūzijos oftalmologijos (okulistikos) draugijos nariu (MG 1959 m. 1 nr.).

Paminėtinas ir žymus žemės ūkio mokslų specialistas, prieš porą metų miręs Dotnuvoje, Lietuvos TSR MA narys-korespondentas Juozas Tonkūnas, kilęs iš Stačiūnų km. Jo mokslinė veikla žemės ūkio, ypač pievininkystės

Dolomito skardis Nemunėlio šlaite

Gipso klotas Vežniapilis prie Padvarėčių

srityje daug kam gerai žinoma. J. Tonkūnas buvo vienas Lietuvos Žemės ūkio akademijos organizatorių ir kurį laiką jos vadovas. Jis daug prisidėjo prie žemdirbystės kultūros kilimo Lietuvoje.

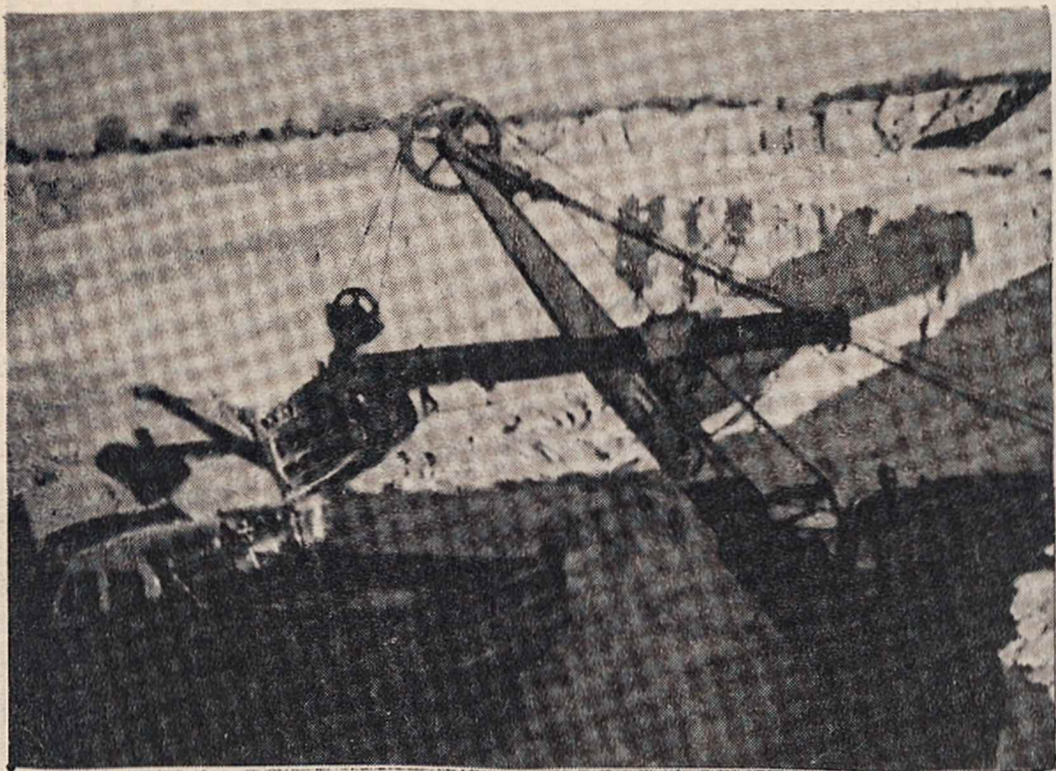
Negalima pamiršti ir šio krašto knygnešio K. Gumbelevičiaus, P. Šembelio, kurie spaudos draudimo metais nešė į liaudį šviesą, kurstė tautinės sąmonės blėstančią liepsnelę, ugdė neapykantą išnaudotojams.

Pasvalyje, Lėvens šlaite, yra mineralinio vandens versmė. 1896 m. Rygos politechnikos instituto prof. Tomšas nustatė, kad versmės vanduo, mineralizuotas kalcio sulfatų druskomis, tinka balneologiniams reikalams. Todėl šio šimtmečio pradžioje prie Pasvalio mineralinės versmės buvo pastatytas vonių pastatas, kur pradėta gana sėkmingai gydyti reumatizmu ir paralyžiumi sergančius ligonius. Vėliau buvo pastatyta ligoninė, kurioje buvo taikomi tobulesni gydymo metodai. Tarybiniais metais išgręžtas gręžinys duoda kur kas daugiau mineralinio vandens, išplėsta ligoninę.

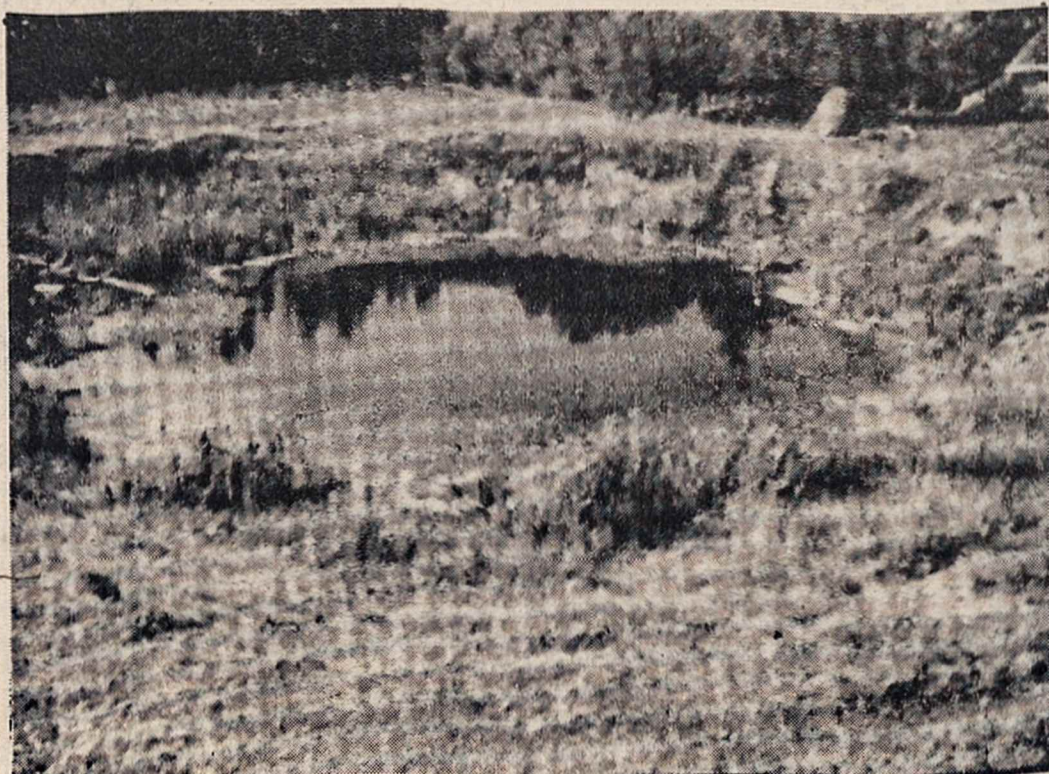
Važiuojant į Biržus, kelias eina Mūšos, o toliau vaizdingomis Tatulos pakrantėmis. Savitos Šiaurės Lietuvos upės, kitur tokių nėra. Jos beveik visur kiaurai pragraužusios nestorą kvarterinių (purijų) darinių sluoksnį, vos vos vingiuoja per dolomito ar gipso uolienas. Todėl upės plačios, negilios, priaugusios žolių, žuvingos, pasitaiko duobių, užuolankų ir užutekių. Tik žemiau Kirdonių Tatula kitaip atrodo. Giliai išgraužusi į kvartero ir gipso sluoksnius, yra srau-

nesnė, stačiais, vaizdingais, medžiais apaugusiais šlaitais, slėnyje žaliuoja vešlios pievos. Tik vietomis Tatula staugi paplatėja, krantai išsigaubia, ten priaugę žolių. Iš pažliugusių molio šlaitų teka šaltiniai, todėl vanduo ir karštomis vasaros dienomis šaltas, nors upė nėra gili. Žemiau Trečionių kaimo Tatulos gipsingame dugne pasitaiko duobių, išsišakojusių požeminių urvų. Į vienus urvus upės vanduo suteka, o iš kitų iš požemio srovėna šalto vandens srovės. Tai požeminių karstinių tuštumų rajonas, kūrlo paviršiuje nėra nei didesnių įgriuvų, nei apvalių dubumų, kaip kitose vietose. Kol kas nėra.

Didžiausiomis senomis ir naujomis žemės įgriuvomis pagarsėję Karajimiškių, Kaurių, Kirkilų, Užubalių ir kitų gretimų kaimų laukai. Mažiau žinomi Kirdonių laukų karstiniai reiškiniai, matomi tarp Tatulos ir plento. Užsukame į A. Jeronio sodybą. Čia gyvatvorė juosia didžiulę, maždaug 30 m skersmens piltuvo formos dubumą — sodą. Tai tipiška karstinė įgriuva, požeminio vandens gipso sluoksnyje išplauta tuštuma su įgriuvusia plona kvarterinių darinių danga. Šiame Kirdonių kalmo gipsingame lauke yra ir daugiau „naujų“, su stačiais priemolio šlaitais, gilesnių kaip 10 m įgriuvų. Reikia tik įsivaizduoti, kokios turi būti milžiniškos tuštumos, kad įgriuvės aukščiau stūksantis keleto metrų storio žemės sluoksnis palieka tokias dides dubumas. Mažesnių senų įgriuvų čia kiek nori, bet vis tik jos nėra tokios išpuilingos, kaip naujai įgriuvu-

Gipso karjeras

Įgriuvus žemėl, atsirado ežerukas

Iš Detroito rašo Alf. Nakas

ALF. NAKAS

ŠILAINĖ — TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ PAŽIBA

Tai kas, kad vieną dieną žemė garuoja, o kitą dreba sustingusi? Tai kas, kad drungnus pietvakarių vėjus vėl ir vėl keičia šaltas šiaurys? Pavasaris artėja, artėja, nes saulė vis didesniu ratu, vis aukščiau ir drąsiau į padanges ritasi. O kai jis, pavasaris, bus čia, tai žinosime, jog iki Ketvirtosios tautinių šokių šventės beliko tik vienas paskutinis šuolis.

Va, šalia mašinėlės pasidėjau dr. Leono Kriaučeliūno pranešimą, padarytą spaudos reporteriams sausio 12 d. Ten, tarp kita ko, pasakyta, jog tautinių šokių šventes organizuoja bendrai JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės, kad pirmosiose dvejose šventėse tik JAV ir Kanados lietuvių jaunimas tešoko, o trečiojoje mažą išimtį sudarė vienos P. Amerikos grupės iš Urugvajaus dalyvavimas. O šioje, ketvirtosioje, kuri įvyks 1972 m. liepos 2 d. Chicagoje, jau dalyvausiančios net dvi grupės iš Vokietijos ir po vieną iš Anglijos, Brazilijos, Argentinos bei Urugvajaus. Tai ir nutarta būsimą įvykį nebe JAV ir Kanados tautinių šokių švente vadinti, o "Laisvojo Pasaulio lietuvių IV-ja tautinių šokių švente". Vis dėlto Kanadai teko ypatinga garbė: Genovaitė Breichmanienė, hamiltoniško Gyvataro vadovė, buvo pakviesta aukščiausiam šios tautinių šokių šventės postui — meninei dalei vadovauti.

Trapus mūsų kultūrinis gyvenimas išeivijoje. Kuriasi šen ir ten mėgėjų teatrai ir miršta po kelių spektaklių. Pragysta šimtabalsiai chorai, bet po vieno kito koncerto nutyla. Kaip drugeliai atplasnėja tautinių šokių grupės (ypač jų gausu prieš tautinių šokių šventes), bet kaip druge-

liai ir baigia savo amžių (dažniausiai tuoj po tautinių šokių šventės svaininančios dienos). Ar jaunimo neužtenka? Ar toks jau pasyvus jisai? Ne, ne...

Jaunimo yra daug. Net per daug, kaip matysime vėliau. Tik nėra kas jaunimą patrauktų vaidybon, dainon ir šokin. Nėra vadovų. Tiksliau: nėra patvarių, ilgalaikių, nepaisančių nepalankios kritikos ir ignoracijos vadovų. Ai, nereikia pykti nė ant tų, kurie ateina padėties gelbėti, kai jau būtiniausia (teatro festivalių, dainų ir tautinių šokių švenčių metu). Bet didžiausia pagarba priklauso tiems negausiems vadovams, kurie mūsų kultūrinį gyvenimą palaiko visada, be jokių pertraukų, per šventes ir po švenčių, kurie, užsiangažavę (atsiprašau: savanoriškai išsipareigoję) prieš daugiau kaip du dešimtmečius, ir šiandien nėra atlyžę. Viena iš nedaugelio tokių yra Detroito tautinių šokių grupės Šilainės vadovė Galina Šakėnaitė-Gobienė.

Kai mes kalbame apie Šilainę, tai kalbame apie Galiną Gobienę. Tai ne tušti žodžiai, a la Liudviko Keturioliktojo "valstybė — tai aš", nes valstybė buvo ir po Liudviko, bet Šilainės, tokios, kokia ji dabar yra, po Gobienės tikrai nebus. Šilainė gimė 1949 m. liepos 25 d., tad IV-sios tautinių šokių šventės metu bus bebaigianti 23 metus. Kai Galina Gobienė tuometinė, iš DP stovyklų suvažiavusį jaunimą pradėjo šokinti, tai didžiuma šokėjų už vadovę buvo amžiumi vyresni. Bet ir tuomet šokėjai jos autoritetui pakluso. Keletą kartų pasišvaisčiusi tarp savųjų, Šilainė greit buvo kitataučių pastebėta. Prasidėjo Šilainės spektakliukai universitetų salėse, Tarp-

tautinio instituto baliuose, gubernatorių inauguracijose, Michigano universiteto tradicinėse tarptautinėse mugėse. Prasidėjo gastrolės į didžiuosius Kanados miestus, į aplinkinius JAV didmiesčius, įskaitant ir New Yorką pasaulinės mugės metu 1964 m.

Šilainė nesibrangino, jeigu publikos ir kelios dešimtys žmonių tebuvo; nesibaimino šokdama, jeigu ir kelios dešimtys tūkstančių ją stebėjo, jeigu ir milijonai, kai buvo šokama TV studijoje. Kur tik Šilainė šoko ne viena, o tarpe kelių ar keliolikos kitų grupių, beveik visada buvo apšaukta Number One, arba The Star of the Programme.

Šių eilučių autoriui ne kartą teko Šilainės dalyvavimą Michigano universiteto mugės programoje stebėti. Plojimų audra lydėdavo kiekvieną šokį, o jau po Malūno tai ir švilpimai, ir visoki kitoki pritarimo kauksmai iš studentų gerklių. O ir seni profesorai plodavo, iki rankos pavargę nustėrdavo. Kartą JAV mokytojų bei profesorų suvažiavime Šilainei pašokus tris šokius, vadovę pakvietus prie mikrofono kelius žodžius pasakyti, vienas profesorius sušuko: "Lietuviai, prieš jus visa Amerika atsistoja"... Ir tikrai atsistojo "visa Amerika", ir ilgai, ilgai plojo.

Ai, buvo ir liūdny da-

lykų Šilainės istorijoje: keletas svarbių gastrolių, jų tarpe kelionės į Expo '67 Montrealyje bei kelionės į Vašingtoną, kai Tarptautinis institutas Šilainę išrinko Detroito reprezentante, teko atsisakyti... dėl lėšų neturėjimo.

Šilainė dalyvavo visose trijose tautinių šokių šventėse. Visose trijose buvo viena iš pačių disciplinučiausių grupių, sudariusių švenčių branduolį. Aš nebeatsimenu, kurią amfiteatro arenos dalį šilainiškai užėmė Trečiojoje tautinių šokių šventėje, bet aš nepamiršiu dar ir šiandien, kai netoli sėdinti nepažįstama moteris, į atliekamo šokio judesius išžiūrėjusi, pusbalsiai šūktelėjo savo kaimynei: "Kas tie baltieji angelai? Kaip puikiai jie lygiuoja..." "Baltieji angelai" — Šilainės vyrai ne tik anos žiūrovės ten buvo pastebėti.

Daug, vai daug ko turėčiau apie Šilainę pasakyti. Nes ji gyva šiandien, kaip gyva buvo 1949 m., kaip gyva prieš penkiolika, dešimtį, penkerius metus, pernai. Jau po 1972 Naujųjų Metų Šilainė atšoko tūkstančiams amerikiečių ir savųjų, namie ir už kelių šimtų mylių. (Kaip kartas, va, rašau, o Lietuviškų Melodijų radijo pranešėjas šaukia: "... šį šeštadienį, kovo 18 d., Šilainė ir vėl šoks Ann Arbore, Michigano universiteto studentų mugėje... kas turite laiko, vauti publikos kėdėse.

nuvažiuokite... pasižiūrėkite"...).

O tarp pasirodymų publikai Šilainė repetuoja. Kiekvieną trečiadienį — jaunieji, prieauglis; kiekvieną penktadienį — vyresnieji, kurie šoka ir šypsosi. Pradžioje klausiau, ar jaunimo neužtenka, ar jis pasyvus toks? Ir atsakiau, kad jo yra net per daug. Į Šilainę Detroito veržte veržiasi visi studentai, visi gimnazistai. Šilainėje šokti — neišpasakyta garbė. Gobienės nukirpti ir nuskusti jie (nes su barzda gali tik repetuoti, bet kai jau scenoje, tai su barzda nešoksi), vadovės — "seržanto" aprėkti, kartais visam vakarui "poilsui" pasodinti, bet jaunimas prašyte prašosi būti priimtas. Užtat paskutinius trejetą metų Šilainė išsiplėtė iš normalios grupės ribų į beveik trigubą. Yra reprezentaciniai šokėjai ir yra prieauglis. Jeigu Detroito būtų penkios Galinos Gobienės, tai gal šoktų visas lietuviškasis jaunimas iki paskutinio. Bet ir dabar į Šilainę jau sutelpa kelios dešimtys ir ko ne ko, bet kandidatų į kaip nors iškritusio vietą tai jau netrūksta.

Šilainė rengiasi Ketvirtajai tautinių šokių šventei. Atsiprašau: Laisvojo pasaulio lietuvių IV-ja tautinių šokių šventei. Žinau, kad Šilainė ten suvaidins labai svarbią rolę. Mes, skaitytojai, irgi turėsime savo rolę atlikti — daly-

V E L Y K Ų R Y T A S PRIE GEDIMINO KALNO
Dail. Jurgis JUODIS

sios.

Prieš keletą metų Kirdonyse veikė gipso karjeras, kuriame buvo atidengtas visas gipso profilis. Apačioje per visą karjerą slūgsojo masyvus, grynas kristalinio rudo gipso 1,5–2 m storio klotas, o viršuje — balta pluoštuoto selenitinio gipso atmaina, biržiečių vadinama sūdokliu. Šių apylinkių gipsu nuo seno domėjosi geologai ir statybinų medžiagų specialistai. Daugiau kaip prieš 50 metų Biržų apylinkių gipso pirmuosius laboratorinius tyrimus atliko prof. P. Jodelė (MG 1970 m. 12 nr.). 1921 m. jis rašė, kad Lietuvos gipsas tinka alebastro gamybai ir trąšoms.

Karstinių dubumų landšafte, maždaug už poros kilometrų į šiaurės rytus nuo Kirdonių, yra garsus Likėnų kurortas. Jo teritorijoje trykšta trys natūralios mineralinių vandenų versmės. Pati galtingiausia versmė yra šalia sanatorijos ir trykšta iš karstinės maždaug 7 m skersmens ir 3 m gylio dubumos dugno. Tai gana pastovios 7° temperatūros kalcio sulfatinis (CaSO_4) mineralinis vanduo, turintis stiprų sieros vandenilio kvapą. Dėl to šaltinis ir iš jo ištekas 3–4 m pločio upelis vadinamas Smardonės vardu. Versmė tokia didelė, kad duoda pradžią nemažam upeliui, kurį papildo dar dviejų, bet mažesnių versmių mineraliniai vandenys, už 1 km sutekantys į Tatulą.

Likėnų vandens mineralizaciją nulemia apylinkės uolienų litologinė sudėtis. Vanduo, tekėdamas gipsingų uolienų sluoksniais, prisotina kalcio sulfatinį druskų, kurių koncentracija gana pastovi. Be to, vandenyje yra šiek tiek (apie 3 mg/l) sieros vandenilio, kuris susidaro gipso ir durpių sluoksnių sąlytyje.

Likėnų mineralinio vandens gydomosios savybės biržiečiams nuo seniausių laikų žinomos. Tačiau pirmąją Smardonės mineralinio vandens cheminę analizę atliko iš Gedučių km. (Žeimeilio apyl.) kilęs žymus chemikas ir fizikas, elektrolizės

mokslo kūrėjas Teodoras Grotus (Grothus, 1785–1822, MG 1960 m. 9 nr., 1967 m. 11 nr.). T. Grotus buvo pasaulinio garso mokslininkas, studijavęs Leipcigo, Paryžiaus, Romos ir Neapolio universitetuose. 1807 m. jis grįžo į Lietuvą ir, gyvendamas Gedučiuose, savo laboratorijoje dirbo intensyvią mokslinį darbą, paskelbė mokslinėje spaudoje apie 50 mokslinių darbų. Tuo metu T. Grotus nustatė ir Likėnų Smardonės mineralinio vandens cheminę sudėtį ir tyrimo duomenis 1816 m. paskelbė Vokietijos chemijos ir fizikos žurnale.

Užmirštomis Likėnų mineralinių vandenų versmėmis susidomėta tik XIX a. pabaigoje. Biržų gyd. Chadakausko iniciatyva 1890 m. versmių mineralinio vandens analizės atliko Rygos politechnikos instituto prof. Tomsas. Jis irgi padarė išvadą, kad

Likėnų versmių vanduo yra panašus į Kemerų ir tinka gydymo reikalmams. Tada Likėnuose buvo pastatyta gydykla. 1890 m. Likėnuose gydėsi 168 ligoniai. Tačiau po kelerių metų gaisras nusiaubė kurortą, kuriam buvo lemta atsistatyti tik po 46 metų.

Vykdant žemės reformą Lietuvoje, Likėnų dvaro centras su 36 ha žemės sklypu ir mineralinėmis versmėmis buvo perduotas Sveikatos apsaugos departamentui. Jo pavedimu pažangesnių Kauno universiteto profesorių (P. Avižonio, V. Lašo bei kitų) ir gydytojų iniciatyva 1929 m. paruošiamas kurorto planas. 1938 m. Likėnuose pastatoma gydykla ir sanatorija, kurortas atsigauja. Likėnai greitai pagarsėja širdies ligų ir ypač reumatizmo sėkmingu gydymu. Mat, šalia versmių yra 6 ha durpynėlis, prisotintas kalcio sulfato mineralinėmis druskomis, tinkantis gydymo reikalmams. Pagal cheminę sudėtį jis panašus į Kemerų (Latvijos TSR) kurorto gydomąjį purvą. Todėl šalia mineralinių šaltinių pastatyta balneologinė gydykla, naudojanti ne tik mineralinį vandenį vonioms, masažui, radono ir kitoms procedūroms, bet gydanti ir purvu, kuris duoda gerų rezultatų.

Be natūralių versmių, Likėnų kurorte dar eksploatuojami dviejų gręžinių mineraliniai vandenys. Vienas gręžinys, turintis 43 m gylio, duoda kalcio sulfatinį vandenį, tokį, kaip ir versmių. 1964 m. buvo pragręžtas antras gręžinys, kuris iš 408–432 m gilumos davė natrio chloridinio vandenį (NaCl), panašų į Birštono ir Druskininkų mineralinį vandenį. Tokiu būdu susidarė reali galimybė Likėnuose gydyti skrandžio ir kitas vidaus ligas, kurortui smarkiai plėstis.

Sunkiais carinės priespaudos metais šių apylinkių žmonės, nepabūgę nei kalėjimų, nei sunkios bei ilgos iš-

tremties, kovojo už laisvę, pažangą, šviesesnę žmonijos ateitį. Iš ryškesnių pavyzdžių buvo paprasto Daudžgirių kaimo (Pabiržės apyl.) neturtingo valstiečio Jono Juozėno ilga ištremtis į Sibirą už tai, kad padėjo 1863 m. sukilėliams. Būdamas 45-rius metus ištremtyje, J. Juozėnas susitikdavo su V. Leninu ir ne kartą klausėsi jo kalbų prieš caro patvaldystę. Kalbėjo jis su Krilovu, Bičkovskiu ir kitais politiniais kalinių. J. Juozėnas sugrįžo į Lietuvą tik 1929 m. 90-metis senelis, bet dar žvalus, sveikas ir Kaune kurį laiką sargavo. Gaila, kad tas „geležinis“ Pabiržės senelis, visko matęs ir pergyvenęs, nusirėšė į kapą daug ko nepasakęs, o turėtų jis šiandien ką pasakyti...

Iš vaizdingo Pabiržės miestelio pratęsę savo maršrutą 8 km į šiaurę, pasiekiamo Biržus, seną Šiaurės Lietuvos ekonominį ir kultūrinį

centrą (MG 1966 m. 7 nr.). Miestas įsikūręs prie svarbaus Vilniaus — Rygos kelio, prie Apaščios ir Agluonos upių. Biržai ilgą laiką buvo svarbus strateginis punktas, saugojęs Lietuvą nuo Livonijos ordino ir kitų šiaurės užpuolikų.

Biržų apylinkės nuo seniausių laikų žmonių gyvenamos. Tai liudija gausios tolimos senovės iškasenos, randamos Apaščios upės pakrantėse — Velniaikalnio ir Velniaikapio piliakalniuose. Latvių laukuose ir Mažutiškių piliakalnyje randama akmeninių kirvukų ir kitokių buities reikmenų. Mantagiriškiuose ir Paravičių laukuose pasitaiko pilkapių. Dalis piliakalnių buvo panaudota karų su švedais metu, dėl to dar iki šiol vietinių vadina mi švedkalniais. Krinčino, Mežūnų, Paravičių, Radviliškio ir Runkiškių kaimuose išliko švedų karų metu supilti pylimai.

Stebina XVIII a. atlikti sudėtingi darbai — Apaščios ir Agluonos patvenkimas. Juk kadaise Širvėnos ežero vietoje tįsojo neįžengiamos šlapios pievos, kemsynai su negilaus pelkėto ežeriuko liekana. Biržų savininkai Radvilos buvo ne tik žymūs ano meto karo vadai, bet ir dideli mokslo, švietimo bei reformizmo šalininkai. M. K. Radvila (1549–1616) 1613 m. sudarė gana tikslų Lietuvos D. K. žemėlapi, nes žinojo geodezijos ir kartografijos pagrindus. Šias žinias kūrybingai pritaikę praktikoje, vadovavo pylimų ir užtvankos statybai. Apaščios ir Agluonos vandenys išsiliejo net į 406 ha ploth Širvėnos ežerą. Jis ne tik

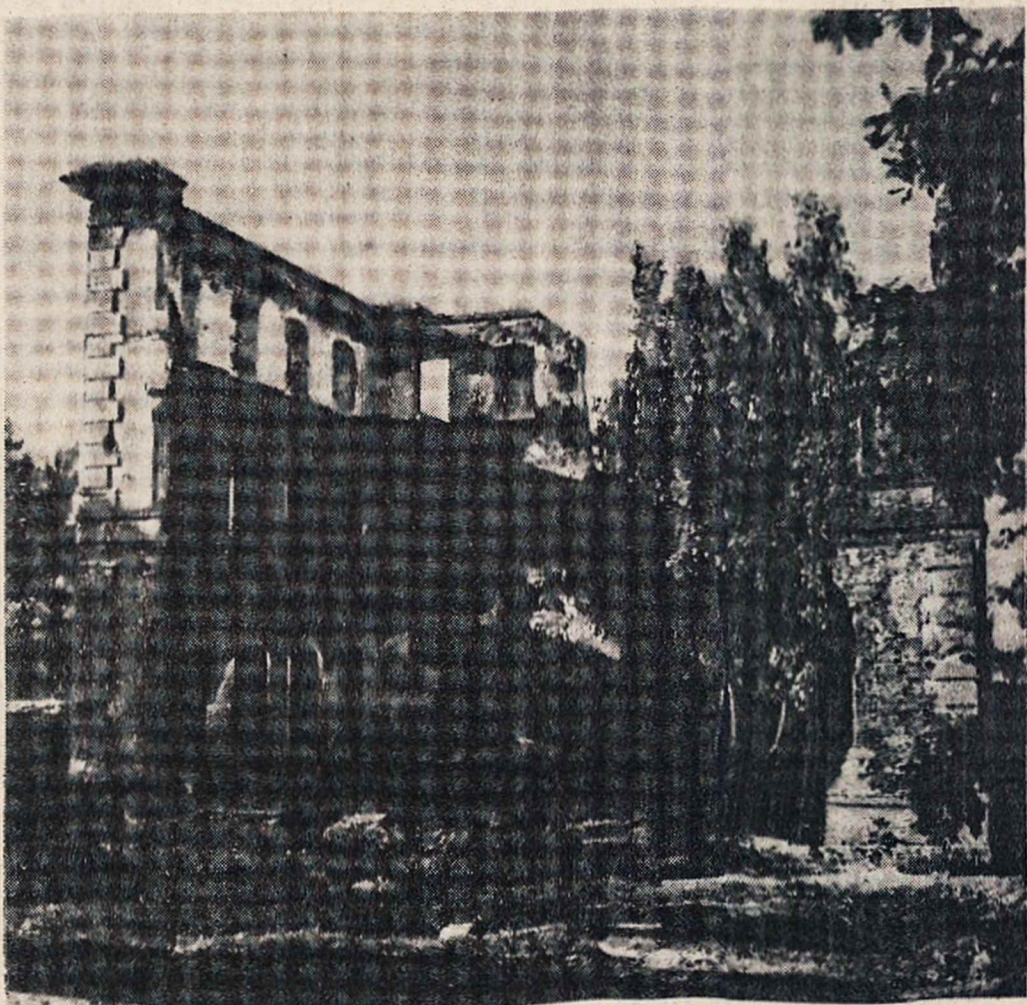
papuošė Biržų apylinkę, bet turėjo ir tam tikrą strateginę paskirtį. Tiesa, jis gana sekulus, buvusių pelkių aukštesnės vietos taip ir liko neapsemtos, bet salos tik pajvairina šį puikų dirbtinį vandens baseiną, be kurio, rodos, būtų neįmanomas Biržų miesto ir jo apylinkės gyventojų gyvenimas bei poilsis. Pietrytinėje ežero pusėje, kur įteka Apaščia su Agluona, yra pusiasalis su keturkampe kalva, su piltais apsauginiais pylimais ir iškastais, kadaise vandeningais giliais grioviais. Gražios kvadratinės aikštės vakarinėje pusėje stūkso Radvilų pilies-rūmų griuvėsiai (MG 1969 m. 7 nr.).

Biržai įpratę savo svečių pasitikti įdomiu, gerai tvarkomu kraštotyros muziejumi.

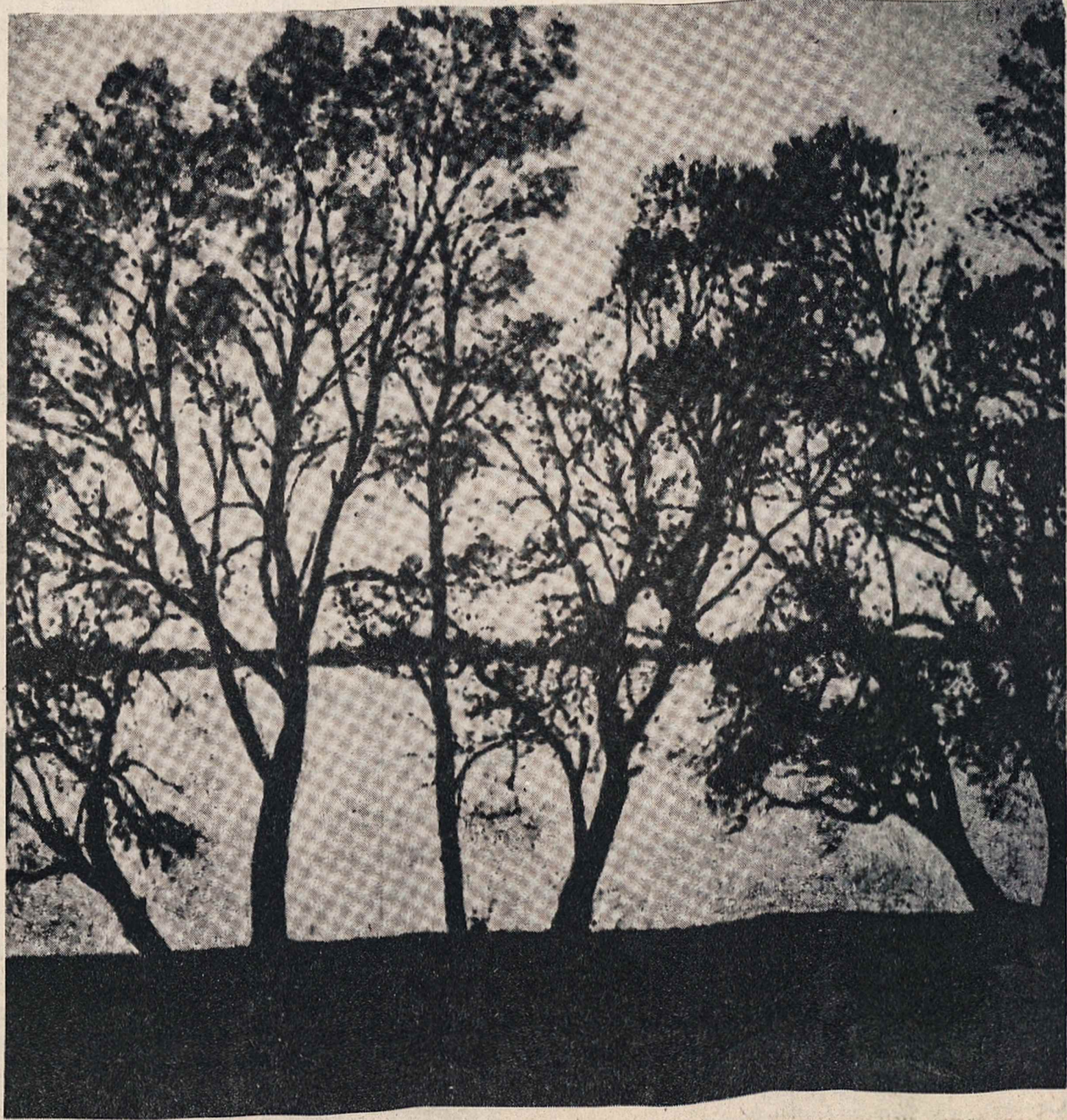
Jame atsisplnd' šio miesto ir jo apylinkių žmonių buitinio ir dvasinio gyvenimo turtinga praeitis ir dabartis. Biržiečiai nesitaikstė su reakcija, atkakliai kovojo už laisvę, aktyviai dalyvavo abiejuose XIX a. valstiečių sukilimuose. Biržų giria buvo svarbus 1863 m. sukilimo židinys. Čia telkėsi ir mokėsi kovoti sukilėliai.

Per visus 40 spaudos draudimo metų čia negeso šviesos ir pažangių minčių žiburėlis, kurstomas drąsių žmonių. Biržuose dar gerokai prieš pirmąjį pasaulinį karą įsteigta spaustuvė. Čia spausdinama daug knygų, jų tarpe S. Matulaičio Lietuvos istorija, mokslinės brošiūros, laikraščiai.

(Mokslas ir Gyvenimas)

BIRŽŲ PILIS

ŠIRVĖNOS EŽERAS

kompetentingos institucijos ir privačios bendrovės darbą tęsia. Visi kas gali ir sugeba turėtų prie to darbo prisidėti, o ne taršos problemą pristatyti visuomenei kaip baubą, keliantį paniką. Matyti, kad kai kam rūpi daryti šiuo klausimu kaltinimus valdžios ar visuomenės sluoksniams ir varyti bendrai ir reikalingai rimčiai žalingą propagandą.

Kai Rimas sustojo kalbėjęs, Rytas atrodė susimąstęs ir tylėjo. Jis jau neprieštaravo, kai tėvas pasinaudojo susidariusia nuotaika ir tarė:

— Aš nieko nesirengiu įrodinėti. Svečias Rimas tai puikiai atliko. Aš tikrai norėčiau pasidžiaugti jo blaiviu galvojimu. Daug kam iš jaunimo kaip tik tokio galvojimo labai reikėtų. Rytai, manau, ir tu galėtum į skautų vyčių eiles įsijungti. Tu ten galėtum... pozityviai subręsti.

Kai Rimas atsistojo atsisveikinti ir šeiminiškai padėkojo už skanią kavą, Rytas vis tylėjo. Prie durų tik Rimui jis paspaudė stipriai rankas ir pasakė: Ačiū. Matysimės. L. Eimantas

Čikagos tautinių šokių grupė "Grandis", šokių sukūryje

VYR. SKAUTININKO VIEŠNAGĖ

Vykdamas vienetų lankyti į Clevelandą, vyriausias skautininkas Petras Molis kovo 10 d. buvo sustojęs Londone, Ont., kur aplankė Simano Daukanto mišrią vietininkiją.

Sueigoje mielą svečią londoniškiai labai maloniai sutiko. Vyriausias skautininkas pasidžiaugė gražiomis skaučių-skautų gretomis, visus nuoširdžiais žodžiais sveikino ir daug kam įteikė prisiminimui ženklelių, skautiškų albumų bei leidinių.

Londoniškiai atsidėdami vyriausiam skautininkui įdavė Londono lietuvių leidinį, išleistą 16 Kanados lietuvių dienos proga. Mat, tą dieną suruošė londoniškiai ir vyriausias skautininkas turės pilną vaizdą apie Londono lietuvių koloniją.

Sueigai pasibaigus ir vyr. skautininkui vis dar besišnekučiuojant su vadovais, prie jo pribėgo mažasis vilkiukas A. Petrašiūnas ir paprašė leisti paspausti kairiąją. Vyr. skautininkas ilgai spaudė mažojo skautuko rankutę ir pasakė: "Ateityje ir tu galėsi būti vyriausiu skautininku. Tikaugkir budėk!"

L. E-tas

Čikagos tautinių šokių grupė "Grandis" šoka "Aštuonytį"

GALUTINIS TIKSLAS...

L. Lašas Europos Lietuvyje nagrinėja neseniai JAV užsienių reikalų ministerijos pareigūno D. V. Martin pasakytuosius žodžius, kad "JAV nepasako už visišką Lietuvos nepriklausomybę, bet už teisę Lietuvos gyventojams pasisakyti, ar jie nori laisvės". Tame straipsnyje, be kita ko, rašoma:

"1965 m. viduryje ar pabaigoje Amerikos lietuvių tarpe garsiai nuskambėjo viešos dr. A. Greimo paskaitos, kuriose jis siūlė gen. De Gau-

jėgų ir nedidinti diferenciacijos, bet ribotis tautinio-kultūrinio išsivystymo uždaviniais.

"Nė viena šių minčių nebuvo pasekta: mūsų politiniai veiksniai, užuot rūpinęsi Lietuvos vadavimu, paskendo dviejų Brazinskių gelbėjime, o Lietuvių Bendruomenės dėmesys pastaruoju laiku nukrypo į kovą su veiksniais dėl teisės užsiimti politiniu darbu. Lietuvių Bendruomenės studijų dienų metu išgirstieji D. V. Martin žodžiai todėl gal ir tinkamai vainikuojami mūsų politikų pastangas..."

Ile pavyzdžiu blaiviai ir nesentimentaliai įvertinti Lietuvos politinę padėtį. Konstruktyvių išvadų ir veiksmingo sprendimo, deja, ir šios paskaitos neišvystė.

"Vėl 1970 metais kitoje studijų dienoje buvo pasiūlyta mūsų politiniams veiksniams vietoje pripuolamų propagandinių užsiėmimų ir šalia galutinio tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo — paieškoti darbo plano su mažesniais tarpiniais ir realiais tikslais. O Lietuvių Bendruomenei tuo pačiu buvo patarta neskaldyti

NIDOS DARBAI

Ilgesnį laiką dėl prityrusių spaustuvininkų stokos didesnės veiklos nerodžiusi Londono, Didž. Britanijos, lietuvių spaustytvė Nida, atrodo, vėl atsitiesia ir pasaulin išleidžia visą eilę lietuviškų leidinių.

Šiaurinę Ameriką jau pasiekė Nidos spausdinta buv. Lietuvos ministro Vlodo Požėlos atsiminimų knyga "Jaunystės atsiminimai", kurią išleido Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos literatūros fondas.

Šiuo metu Nidoje baigiamas spausdinti stambus J. Glemžos redaguotas kolektyvinis veikalas "Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940".

Europos Lietuvyje anksčiau spausdintieji P. Gudelio straipsniai dabar surinkti į knygą, pavadintą "Bolševikų valdžios atsiradimas Lietuvoje 1918-1919 m. jų pačių dokumentų šviesoje". Šiai Nidos baigiamai spausdinti knygai įvadą parašė velionis istorikas Z. Ivinskis. Knygos santauka ir įvadas taip pat bus spausdinti anglų bei vokiečių kalbomis.

Be to, Nidoje spausdinamas antrasis lietuvių socialdemokratų žurnalo Minties numeris.

Baigiamas spausdinti ir Vyt. Alanto stambus romanas "Amžinasis lietuvis", kurį leidžia Nidos knygų klubas. Kitas šios leidyklos leidinys jau išspausdintas ir dabar yra rišykloje. Tai Mykolo Vaitkaus memuarų tomas iš okupacijos meto "Milžinų rungtynėse".

YRA APIE KĄ PAKALBĖTI

TEBEŽAIDŽIA

Kartą 1961 metų vasarą Committee for a Free Lithuania patalpose Kipras Bielinis rausėsi Lietuvos Socialdemokratų Partijos (LSDP) praeityje. Stabtelėjęs ties LSDP spauda, paaiškino, kaip tarpkario metų tautininkai ilgą laiką socialistams neleido turėti nei savo laikraščių, nei žurnalų. Valdžios nuolaida atėjo tik 1939 metais. Anot Bielinio, vidaus reikalų ministeris Silvestras Leonas socialistams leido „pažaisti“ žurnaliuku. Tokiu būdu tada Lietuvoj pasirodė trumpamžė *Mintis* — pasirodė ir tuojau dingo kartu su nepriklausoma Lietuva. Bet štai šiandien, po gerų trijų dešimtmečių, ant stalo vėl *Mintis* — politikos ir kultūros žurnalas, Nr. 1 (1971), Londonas. Vadinasi, LSDP tebežaidžia.

HEROJŲ GAMYBA

Mintis prisikėlimas yra gera proga pakalbėti apie LSDP. Žinoma, šnekai apie LSDP iniciatorius yra ir daugiau priežasčių — pvz., partijai padarytoji skriauda. Pasitaiko, kad tam tikro laikmečio didžiūnai, kaip valstybininkai, istorikai, o taip pat ir mažesnio rango plunksnavaldžiai, smulkiausiai išblusinėja vienas temų ir problemų virtinės, o kitoms — niekaip nesuranda laiko. Kartais taip įvyksta todėl, kadangi to laiko ponija yra gobsiai atsikreipusi į savąją genealogiją. Na, ir susikuria tam tikra įvykių interpretuotė, paprastai palanki to meto dvasiai ir tos sistemos pradininkams. Laikai, įvykiai ir žmonės, kurie netelpa tą laikotarpį įprasminančioje sisteminėje visumoje, atsiduria įvykių teknes išorėje.

Istoriografijos pašalę kiūti ir LSDP — jos organizacija, programos, vardai ir darbai. Priežastis bene dvejopa. 1927-1940 metų Lietuva ir jos raštija favorizavo nuosaikesnius atgijiančios tautos sąjūdžius. Tokią atranką liudija paveiksluose įremiti ūsočiai. Tai buvo žmonės, kurie iš liaudies sukūrė tautą — lietuvių tautą. Lietuvą jie stiprino visų pirma ūkiškai ir kultūriškai. Ir tai jie darė ekonominių bei socialinių sluoksnių telkties, o ne skaldos, pagrindu. Socialdemokratija negalėjo prie jų visais požiūriais pritapti. Teko posūnio vieta.

Atėjo bolševikmetis ir daug kas varto aukštyn kojom. Naujai santvarkai teko įsipilietinti pačiu plačiausiu mastu. Nerta tos ideologinės krypties versmų problematikon. Tautinės darnos mokytojus bandyta išversti istorijos šiukšlynan, norėta juos paversti nebuveliais. Imta tyrinėti ir aukštinti revoliucine, tarptautinė ir, svarbiausia, prorusiškoji linkmė. Dėmesys revoliucinei bei komunistinei tekme pavirto pagrindu pramone. Štai rezultatai (*Komunistas*, Nr. 7, 1971): Penki tomų *Lietuvos Komunistų partijos atsišaukimų* ir dokumentų rinkiniai *Leninas ir Lietuva, 1905-1907 metų revoliucija Lietuvoje* ir *Kova dėl Tarybų valdžios Lietuvoje 1918-1920 m.* V. Kapsuko, Z. Angariečio, K. Poželos, K. Didžiulio ir K. Preikšo rinkiniai raštai ir visa eilė monografių revoliucinės veiklos temomis. *LKP istorijos klausimų* išėjo dešimt tomų. Lietuvos Komunistų Partijos istorijos apybraiža paskelbta 1967-1968 metų *Komunisto* žurnale. Tarp 1949-1970 metų, parašytų disertacijų aštuonios skirtos revoliuciniam sąjūdžiui iki 1917 metų, o penkiasdešimt dvi 1917-1940 laikotarpiui. Pagaliau, trys *Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos* tomų. Iš viso Partijos istorijos instituto žmonių triūsų pasirodė 220 KNYGŲ.

O kaip su LSDP? Tiesa, ji studijuojama, gal net daugiau negu kitados. Tačiau ji visvien lieka naujųjų milžinų paunksmėj. Susidaro įspūdis, kad ji nėra savaimingas studijų objektas. LSDP egzistencija pasidaro nelyginant savo pačios „klaidos“ laidas. Sakytum, ji testudijuojama „lenininei tiesai“ paryškinti.

Mainės herojai ir jų gamyba. 1921 metais Liudo Giros redaguotas *Lietuvos albumas* Antanui Smetonai apibūdinti skyrė penkis puslapius, o Steponui Kairiui vos vieną. Panašiai su šiandienine *Tarybine enciklopedija*: dešimt skilčių V. Mickevičiui-Kapsukui, viena Steponui Kairiui. Proporcijos.

žinoma, reikia. Tik beda, kad ji neproporcinga.

ASFALTUOTAS PLENTAS

Trys pagrindiniai nepriklausomos Lietuvos politiniai telkiniai — katalikų, liaudininkų ir tautininkų — buvo tautiniai sudėtimi ir pobūdžiu. Su socialdemokratija jau painiau. Jos pradininkai vos tesigraibė lietuviškai; partiečių tarpe ilgokai viešpatavo lenkų kalba. Tarp steigėjų ir veikėjų buvo lietuvių, lenkų, gudų ir serbų. LSDP politika tautiniu klausimu bent iš dalies skyrėsi nuo kitų partijų laikysenos. Akivaizdoje nacionalizmo triumfo 1918-1940 metais, sakytum jog visa tai nuostolinga. Bet...

Rytų Europa buvo ir tebėra tautų ir tautelių kratinys. Sugebėti tokioj daugiautej aplinkoj gyventi neprarandant žmoniškumo — taip, kad nereiktų vieniems kitų lietuivinti, nulietuivinti ar atlietuivinti — reikalingi tinkamas nusiteikimas ir nemaža patirtis. Šiuo požiūriu LSDP kredencialai turbūt įspūdingesni už kitų sąjūdžių patirties rodiklius. Tai numanė ir kaikurie Lietuvos žadintojai, pvz., Kazys Grinius. Kai šimtmečio pabaigoj lietuvių smogiamieji daliniai ėmė gaubti Vilnių, teko kreiptis į LSDP, prieš Pilsudskį pastatant Domaševičių. Reiškia, Lietuvos socialdemokratija greičiau už kitus galėjo pradėti kalbą su mišriataučiu Vilnium. O ar nebūtų buvę naudinga tą strategiją pavartot pusšimtmečiu vėliau? Ar ne tiesa, kad 1939-1940 metais Kauno ryšiams su Vilnium trūko kai ko daugiau, negu asfaltuoto plento?

Ko trūko vakar, gali prireikti ir rytoj. Rytų Europa juk buvo ir tebėra daugialypė. Tai jos pelnas ir nuostolis. Jeigu LSDP tipo veiksmų nebūtų, juos būtinai reiktų išrast. Na, bet šitaip bastytis po praeitį ir ateitį būtų galima visą kiaušą naktį, o geroj kompanijoj — dar ilgiau.

TREČIOJI ALTERNATYVA

Senoji socialdemokratija verta dėmesio ne tik todėl kad ji buvo, bet ir todėl, kad turejo ką pasakyti. Daugumo mūsų politinių partijų pažiūra į Lietuvos valstybingumą iš esmės yra vienokia. Jų Lietuva yra nepriklausoma Lietuva. Visiškai priešingam nusistatymui atstovauja komunistai, kurie su šiuo egzistenciniu klausimu susidoroja Lietuvą įjungdami prie Rusijos. LSDP idealas yra trečia alternatyva. Jų pirminis projektas ateities Lietuvą vaizdavo kaip vieną iš sudėtinių federacines valstybes dalių. Sprendimas, paprastai pasakius, toks: kaimyninių kraštų federacija be Rusijos, jeigu įgalima, su Rusija, jeigu reikia.

Lietuvos ateities ir santykių su kaimynais klausimus LSDP apčiuope jau 1895-1897 metais. Jau tada tie reikalai jiems atrodė esminiai. O kaip šiandien? Ar anų laikų rūpesčiai mirę, kaip mirę Moravskis ir Domaševičius? Ar tautinis klausimas išspręstas visam laikui?

Visos pasaulės proletarijai eikite išvien!

Metai I. Rugsejo mėn. 1902 m.

No. 6.

Darbininkų Balsas.

Dvimenesis Lietuvos darbininkų laikraštis.

Išleidžiamas

Lietuviškosios Social-Demokratų Partijos.

Draugai! Platinkite „Darbininkų Balsą!“

Prekė 15 kap.

Redakcija ir Administracija:
Mr. John Peterson, Librairie Jacques et Co 1 rue
Casimir Delavigne, Paris.

Margo svieto rūbai tebesimaino. Tautinis klausimas tebėra gyvas; jis nėra išspręstas galutinai nė SSSR valdovų. Stalino dešimtmečiais buvo vienaip, o šiandien yra kiek kitaip. Akademikai ir politikai bando suvokti kas vyksta ir kas darytina. Vieni kalba apie SSSR tautų „klestėjimą“, o kiti mato net jų „suartėjimą“. Vieniems dabartis reiškia tautinių skirtumų „nykimą“, o kitiems net eventualaus tautų „susiliejo“ pradžia. Kiekviena samprata turi savų implikacijų ir šį

tą žada, ir šiuo tuo baugina.

Taigi, knyga dar neužversta. Vienaip tautines problemas rengėsi spręsti LSDP, kitaip į jas buvo pažiūrėjusi nepriklausoma Lietuva ir dar kitiškesnę išvadą padarė sovietų Rusija. Ir kas gali pasakyti, kaip bus po dešimtmečio, kito? Klausimas aktualumo neprarado. Yra apie ką pakalbėti.

LEONAS SABALIŪNAS
(AKIRAČIAI)

PASTABOS

DĖL VIENO STRAIPSNIO APIE LIETUVOS STATUTĄ

1. Wo ist der Hund begraben

Šių metų sausio 22 d. Drauge (šeštadienio priede) buvo atspausdintas gana platus straipsnis apie Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos 1529 metų statutą, kurį 1971 m. išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. To straipsnio negalima pavadinti recenzija, nes jis visiškai neatskleidžia skaitytojui, ką jis galėtų rasti šioje knygoje, kurią parengė Jonė Deveikė ir redagavo Aleksandras Plateris. J. Dainausko straipsnį greičiau būtų galima pavadinti skundu arba kaltinamuoju aktu prieš šios knygos sudarytojus ir leidėjus. Nors esu kietos kritikos šalininkas, tačiau, ką nors kaltinant ar skundžiant, reikia būt labai atsargiam. Tarp kita ko, ir čia nagrinėjamas statutas numato labai smarkias bausmes už neteisingus kaltinimus ir skundus.

Reikia pagirti J. Dainauską, kad jis labai atvirai prisipažįsta, kodėl jis šį kaltinamąjį aktą surašė. Tamę straipsnyje jis tarp kita ko sako: „Pagaliau, manau, kad Chicagos leidinio leidėjai žinojo, kad turiu visų 1529 m. Lietuvos statuto išlikusių rankraščių fotokopijas (Dzialynskio egz. turiu net 3 mikrofilmus), gautus iš tų bibliotekų, kuriose šie rankraščiai, šiuo metu, yra.“ Štai kur šuo pakastas. Statuto leidėjai ne tik turėjo žinoti, kad čia pat po ranka yra sukaupta visa statutinė medžiaga, bet ir geras visų statutų žinovas, juo pa, kad A. Platerio parengtoje statuto bibliografijoje yra įtraukti bene septyni to paties J. Dainausko straipsniai įvairiais statutiniais klausimais. O, atrodo, nei redaktorius A. Plateris (J. Deveikė mirė 1965 m. ir jai ne visi J. Dainausko straipsniai galėjo būti prieinami), nei leidėjai ne tik nepasinaudojo Dainausko turima medžiaga, bet ir nepasitarė su juo, kaip tą statutą leisti. Už tai, žinoma, nei redaktoriaus, nei leidėjų negalima pagirti.

Tačiau, perskaičius J. Dainausko kaltinamąjį aktą, kyla truputį abejonių, ar toks su juo bendradarbiavimas būtų pagerinęs patį leidinį? Tiesa, viena kita vertimo klaida („paukštva-nagis“ gal geriau negu „vana-

giukas“, bet „štartsakalis“, kurio, beje, nežino nei mūsų enciklopedija, nei Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, kažin ar geresnis už „lėlį“?) galėtų būti pataisyta, bet kai kur galėtų taip pat būti pagadintas geras vertimas (pavyzdžiui, „kilniuosis riterius“ nutaisius į „riteriais pakeltuosius“). Žodžiu, gal išeitų pagal tą liaudies išmintį: skvernus karmo, alkūnes lopo.

J. Dainauskas, sakydamas, kad jis turi visų išlikusių 1529 m. statuto rankraščių fotokopijas, gal kiek ir pasigiria. Girdėtis, Vytautas Raudeliūnas, be abejo, šiuo metu pats gesiausias statuto specialistas, yra suradęs pora naujų nuorašų. Ateityje gali jų atsirasti ir daugiau, gali atsirasti ir pats originalas. Tas pat Raudeliūnas jau yra paruošęs 1566 m. statuto laidą. Jo kvalifikacijomis šioje srityje negalima abejoti.

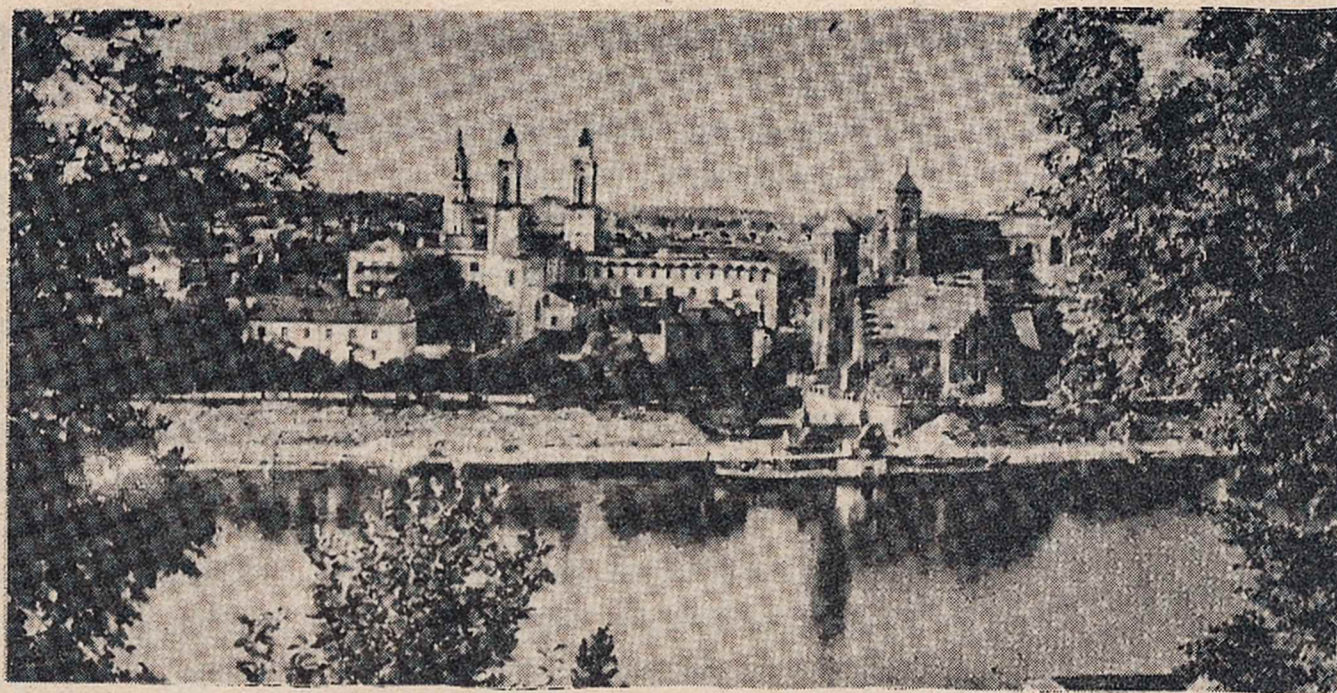
2. Klaidos ar abejonės

Visiškai galima sutikti su pirmąja J. Dainausko baigminės pastraipos puse, kad „teisingam 1529 m. Lietuvos statuto supratimui būtina turėti teisingai įskaitytą ir moksliškai paskelbtą jo tekstą ir tik po to pereiti prie to teksto vertimo ir komentary. Tai būtų idealu, bet dėl tos idėlios padėties nebuvimo nereikėtų užsipulti visų tų, kurie ligi šiol skelbė to statuto tekstus darė jų vertimus į lotynų, lenkų, rusų, pagaliau štai jau ir į lietuvių kalbą. Visas ilgas J. Dainausko straipsnis tikrai neįrodo antrosios jo baigminės pastraipos pusės, kuri skamba šit kaip: „Užtat bet kokio, pilno klaidingų įskaitymų Lietuvos statuto teksto, o tuo labiau tokiu klaidingu tekstu paremto vertimo leidimas, nors ir gražiai išoriniu rūbu apvilktas, tokiame leidiniui niekad mokslinės vertės nesuteiks.“ Tarp kita ko, toji užuomina apie „gražų išorinį rūbą“ (lyg galėtų būti koks nors vidinis rūbas, kad ir negražus) tėra vieninteliai teigiami žodžiai apie visą tą, be galo didelį, darbą, kurį į šį leidinį įdėjo J. Deveikė, A. Plateris ir A. Mackaus fondo darbuotojai. Truputį mažoka.

To baisiai griežto verdikto vieta, kurioje kalbama apie „pilną klaidingų įskaitymų tekstą“ kelia daugiausia abejonių. Kaip žinia, tas tekstas yra paimtas iš Konstantino Jablonskio redaguoto statuto leidimo, ku-

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

Pavasaris Kauno senamiesty.

Statybos buvo vykdomos savivaldybių lėšomis, bet jose įdėta daug inžinierių proto, darbo ir rūpesčių. Karas ir okupacijos daugelį lietuvių inžinierių išbloškė iš tėvynės, daugelis jau mirė. 1925-1940 m. laikotarpy apskričių ir miestų inžinierių pareigas ėjo šie inžinieriai: Alytaus apskr. – Taškūnas, Trečiokas, Biržų aps. – Paškevičius, Viliūnas, Kauno aps. – Vizbaras, Helcermanas, Mačiūnas, Kėdainių aps. – Rimkus, Dačinskas, Kondrotas, Kretingos aps. – Bucevičius, Karuža, Rimgaila, Marijampolės aps. – Dragašius, Lukošaitis, Kuodis, Mažeikių aps. – Helcermanas, Lelis, Sidabras, Panevėžio aps. – Germanas, Lelis, Raseinių aps. – Ezerskis, Lelis, Adomonis, Rokiškio aps. – Keraitis, Litas, Lelis, Seinų aps. – Abramavičius, Šakių aps. – Manekas, Šiaulių aps. – Liorentas, Gergelis, Tauragės aps. – Rimgaila, Karuža, Lelis, Kondratas, Telšių aps. – Sidabras, Stulginskis, Trakų aps. – Drevinskas, Rudys, Ukmergės aps. – Jovarauskas, Paškevičius, Utenos aps. – Litas, Kadžys, Lvo vas, Vilkaviškio aps. – Maželis, Juozaitis, Zarasų aps. – Kadžys, Nagevičius, Kauno miesto – Vizbaras, Reisonas, Civinskas, Dragašius, Šiaulių miesto – Reisonas, Guminiukas, Bitė, Gargasas, Panevėžio miesto – Stanevičius, Gargasas, Reisonas.

Mažesnių pirmaeilių miestų inžinieriai vėliau buvo paskirti, bet jų pavardžių neprisimenu. Nevisų vardus atsimenu, tai parašiau tik pavardes.

KARO PRADŽIA IR VILNIUS

Besiartinančią karo pradžią pajutome po Čekoslovakijos okupacijos 1939.III.15 ir Klaipėdos atplėšimo nuo Lietuvos 1939.III.22. 1939 metų vasara praėjo vis didėjančio vokiečių-

lenkų įtempimo ženkle. Rugsėjo 1 d. atėjęs tarnybon radau visus valdybos tarnautojus ir dr. Mačiulį bedisukuojant Lietuvos padėtį. Tą rytą vokiečiai pradėjo karą prieš Lenkiją.

Su Butkum ir mokyklų inspektorium Skuču (min. broliu) turėjom važiuoti į apskritį tarnybos reikalais. Įjungę automobilio radiją, visą laiką girdim "Uwaga, uwaga, nachodzi" ir po to pora slaptažodžių. Tai perspėjimas gyventojams ir kariniams daliniams apie prisiartinančius, mirtį nešančius vokiečių lėktuvus. Nors Lietuvos vyriausybė tuoj paskelbė neutralumą, bet visi jautėme didelį neramumą ir baimę dėl Lietuvos likimo. Butkus ūkininko protu taip galvojo: jei jau Lietuvai tektų nustoti nepriklausomybės, tai geriau jau likti po rusu, negu po vokiečiu, nes rusai žemesnės kultūros ir jie tautos neišnaikins....

Visą savaitę girdėjom Lenkijos agonijos šauksmą "Uwaga, uwaga", kuris ėjo vis silpnyn. Kai Hitlerio armijos per dešimtį dienų užėmė beveik pusę Lenkijos ir prie Kutno apsupo lenkų armijos likučius, tada ir Lietuva paskelbė dalinę mobilizaciją.

Per radiją pranešė, kad kalbės min. pirm. gen. Černius. Jaunimas ir šauliai, užgulę radijo aparatus, susikaupe, laukė vyriausybės ženklo žygiui į Vilnių. Per dvidešimt metų buvo šaukta "mes be Vilniaus nenu-rinsim", dabar atėjo valanda atsiminti Vilnių. Taip tada visi galvojom.. bet Černiaus kalba visus perpylė, kaip šaltu vandeniu....

Jis pasakė, kad "Lietuva yra neutrali, bet neutralumui apsaugoti paskelbta dalinė mobilizacija – turime budėti ir laikytis ramiai. Taip praleidome dar vieną progą. Plk. Grinius, tuo laiku buvęs karo atašė Berlyne, rašo ką tuo metu jautė ir gal-

Nukelta į 10 psl.

tui labiau būdingos prie medinio kotelio pritvirtintos stambios popierinės gėlės. Tokių gėlių – verbų, papuoštų spalvotais popieriniais kaspalais, nešiojamų po kelias dešimt sukištų viename stovė – lentelėje su skylutėmis, galima pamatyti ir Vilniuje. Tačiau ne šios, bet iš gėlyčių pintos verbos savo meniškumu žavėjo žmonių akis – ir dabar mūsų skautų-čių ruošiamose Kaziuko mugėse.

Vilniaus apylinkėse, ypač Kriaučiūnų, Vilkeliškių ir kiti artimieji kaimai, iš seno yra savotiški meni-nių verbų gamybos centrai. Priešvėlykiniam laikui atėjus, jų meistrai padaro šintus verbų, kurios parduodamos jomarkuose – mugėse, gatvėse ir prie bažnyčių.

Vilniaus verbų raštai ir spalviniai deriniai, joms daryti medžiaga ir būdai labai įvairūs. Pagrindinė medžiaga – tai smulkiažiedės pievų sausutės, ypač geltonosios, taip pat baltos ir sausvos katpėdėlės, kurių gausu Vilniaus apylinkių šiluose, smilgos, motiejukų varpos, diršės, darželiuose auginamos braskutės ir kiti pievų augalai.

Žaliava renkama vasarą ir rudenį, kruopščiai išdžiovinama, išskleidus pastogėje, kad neperdžiūtų ir nesulūžtų koteliai. Išdžiovinotos smilgos dažomos žaliai, katpėdėlės raudonai arba žaliai. Motiejukai vienu meistru dažomi, kitų – paliekami natūralios pilkos spalvos. Geltonosios katpėdėlės taip pat dažnai paliekamos natūralios spalvos.

Vilniaus lietuvaitė su verbomis.

KANKINTAS DĖL KRISTAUS

Milan Haimovici

Liuteronų kunigas Milan Haimovici išbuvo as-tuonerius metus Rumunijos kalėjimuose, pakeldamas neaprašomus kankinimus. Komunistai jį basą buvo užmetę ant degančių anglių. Jis buvo žiauriai mušamas į jautriausias vietas ir buvo verčiamas plikomis savo rankomis valyti tūkstančių kalinių išmatas. Jo tikėjimas išlaikė visus bandymus. Net komunistų pareigūnai buvo apimti tokios pagarbos, kad vėliau, kalbėdami apie tai, nusiimdavo kepurę, tokiu būdu pareiškėdami pagarbą šiam gyvam šventajam. Tūkstančiai krikščionių kalinių mirė Rumunijos komunistų kalėjimuose. Didvyriška jų laikysena ir tikėjimas Viešpačiu pilniausiai aprašyti kun. Richard Wurmbrand knygoje "Kankintas dėl Kristaus", išverstoje į 25 kalbas ir esančioje labiausiai perkamų knygų sąrašuose.

Susidomėkite geležinės ir bambuko uždangų pamerktų brolių likimu.

Pasiųskite kuponą kun. Richard Wurmbrand knygai "Tortured for Christ", išverstai į 27 kalbas.

Iškirpk ir pasiųsk:

VOICE OF THE MARTYRS

NAU 1548 IL

P.O. Box 11, Glendale, CA 91209

U.S.A.

"PRISIMINK PAVERGTUOSIUS"

Vardas

Adresas

Miestas

Valstija Zip

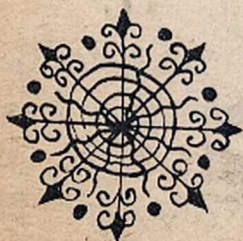
Atsiuntęs kuponą, gausi knygą "Kankintas dėl Kristaus" veltui. Ačiū.

VILNIAUS VERBOS

Tradicinės Vilniaus verbos – tai ant sausos žilvičio ar karklo šakutės iš visu pusių įvairiais ornamentais supinti paspalvinti smulkūs pievų augalai ir žiedai. Jos netinka paplakti vaikams Verbu sekmadienio rytą, kaip kadagio ir žydinio žilvi-

čio šakelės, prašant Velykų kiaušinio – jos meno kūriniai ir puosmėnos Verbu sekmadienio procesijoms, pašventinus jas prieš tai bažnyčioje.

Nėra aišku, kada ir iš kur atsirado Vilniaus verbos. Idomu, kad jos paplitusios tikrai 30-50 km. spinduliu apie Vilnių. Negalima sakyti, kad jos būtų lenkiškos, nes jų kraš-

"Vien pažadais ir norais savo potencialo neišvystysime"

Liūtas Grinius daugeliui yra pažįstamas savo aštriomis įžvalgomis ir pastabomis aktualiuose klausimuose. Deja, taip pat daugeliui jis yra žinomas tik kaip skautų vadovas, užmirštant jo kitus visuomeninius vaidmenis ir interesus.

ris pasirodė 1960 m. Minske. Kiek anksčiau tame pačiame straipsnyje J. Dainauskas apie tą tekstą rašė, kad "veik kiekviename puslapyje buvo rastos abejonės dėl Minsko leidinio transkripcijos." Tad kas iš tikrųjų, klaidos ar abejonės? Jeigu J. Dainauskas tik abejoja dėl kai kurių įskaitymų, tad iš kur atsirado toji "pilnybė klaidingų įskaitymų." Konkrečiai J. Dainauskas nenurodo nei vienos klaidos ir nepateikia nei vieno konkretaus atvejo, kodėl jis vienu ar kitu įskaitymu abejoja. Užtat kol kas tą jo teiginį reikia laikyti iš piršto išlaužtu.

Visiškai sutinkame su J. Dainausku, kad "transkribuojant tokį rankraštį mūsų laikų rašyba, net ir tuo pačiu raidynu, ne tik reikia gerai pažinti tokių rankraščių paleografines savybes, suprasti rankraštyje pavartotus sutrumpinimus, bet ir gerai pažinti kalbą, kuria transkribuojamas rankraštis yra parašytas. Tik tada galima prieiti, kad tas, o ne kitas teksto įskaitymas galės būti teisingas. "Turint prieš akis šiuos griežtus, bet teisingus reikalavimus, darosi dvigubai nesuprantama, kaip J. Dainauskas drįsta tvirtinti, kad prof. K. Jablonskio redaguotas tekstas yra "pilnas klaidingų įskaitymų." Mės, kurie buvome Jablonskio mokiniai ir kurie klausėme jo slaviškosios paleografijos kursą (tarp tų klausytojų buvo ir prof. Z. Ivinskis), galime paliudyti, koks puikus jis buvo šios srities specialistas ir koks atsargus mokslininkas. Jo 1934 m. išleistą dokumentų rinkinį XVI a. Lietuvos inventoriai net lenkai istorikai pripažino kaip pavyzdį, kaip reikia leisti istorinius šaltinius. O juk tas leidinys ištisai transkribuotas.

3. Pagrindinis priekaištas ir kai kurios Dainausko klaidos

Pats save išsigąsinęs dėl tariamų įskaitymų klaidų J. Dainauskas daro pagrindinį priekaištą J. Deveikės parengtam ir A. Mackaus fondo išleistam 1529 metų statutui. Jo nuomone "perspausdinti originalų, o ne transkribuotą tekstą, pilną klaidų, buvo nesunku." Visai teisinga. Bet kas tokiu tekstu galėtų pasinaudoti? Tegu kas pabando paskaityti mūsų čia nagrinėjamo leidinio 51 psl., atspaustą 1529 m. statuto Slucko rankraščio pirmojo puslapio faksimilę. Jeigu, anot J. Dainausko, tokių specialistų, kaip Ignas Danilavičius arba Kostantinas Jablonskis, parengtuose tekstuose pilna klaidų ir abejonių, tai ką bekalbėti apie mažesnius specialistus. Be to, kadangi 1529 m. statuto originalo nėra, o tėra tik žinomi keli jo nuorašai, kas galės pasakyti, kad tuose nuorašuose nėra tiek pat klaidų, kiek jų J. Dainauskas tariamai suradęs 1960 m. Minske išleistame ir dabar Chicagoje pakartotame tekste.

Dar keletas žodžių dėl tariamų vertimo klaidų. Šiuo atveju J. Dainauskas daug konkretnis, kaip dėl tariamų įskaitymo klaidų ar abejonių. Tačiau ir čia jis perdeda, sakydamas, kad "tų vertimo netikslumų tiek daug, jog neįmanoma juos išvardinti kokiame laikraštiniame straipsnyje." Tas uždavinys jam žymiai palengvėtų, jeigu jis atsargiau taisyty tas tariamas klaidas. Taip lyg su pasigardžiuvimu jis skelbia, kad "vertimo klaidos prasideda nuo pat statuto įžangos", kurioje Žygimantas I save vadina Lenkijos karaliumi ir didžiuoju Lietuvos, Rusų, Prūsų, Žemaičių, Mazovijos ir kt. kunigaikščiu. J. Dainausko siūlymas tame titule

— Kiekvieną kartą, kai sutinku, sakykim, aštuoniolikmetę ar dvidešimtmetį, gražiai valdanti lietuvių kalbą ir sąmoningai samprotaujanti, nustembu, tarsi stebuklą išvydęs. Nustembu, nes tie jaunuoliai prieš gal penkis metus vos-ne-vos sugebėdavo save lietuviškai išreikšti. Tai rodo, kad tautiškas sąmoningumas išsivysto sulaukus studentiško amžiaus. Šis amžius yra kritiškas ne vien asmenybės, bet ir tautiškumo prasme. Be abejo, mane stebina jaunuoliai kalbą išmoka valdyti ne organizacijose, ne mokyklose, bet labiausiai šeimoje, šeimos pastangų dėka. Pagrinde yra šeima. Organizacijos ir mokykla gali padėti, jos gali prisidėti prie motyvavimo ir progų sudarymo, bet jos niekad neatstos šeimos įtakos. Spėju, kad tokių pavyzdinių jaunuolių skaičius mažėja, nes daug šeimų nustoja kovoje už savo vaikų dvikalbiškumą. Prieš metus, nagrinėdamas gal 1000 L.S.S. apdovanotų ar kitaip įvertintų narių statistiką, pastebėjau dar kitą įdomų faktą: vaikai, kurių tėvai aktyviai dalyvauja skautų sąjungos gyvenime, dažniau pasižymi už kitus. Tai rodo, kad šeimos nuotikos, įsijautimas ir dalyvavimas organizuotame darbe turi neabejotiną įtaką į vaikų vystymąsi.

Nemanau, kad jaunuolis, studentu būdamas, yra subrendęs visuomenininkas. Jam dar

sritis pakeisti tautomis ar gentimis yra gryna nesąmonė. J. Deveikės vertime Prūsų, Rusų, Žemaičių žodžiai rašomi didžiąja raide aiškiai ir visai teisingai reiškia sritis, o ne tautos ar gentis.

Nereikalingi ir kai kurie kiti tariami vertimo klaidų taisymai. Yra daug žinomų postpolstovo žodžio prasmų, bet dar ligi šiol neteko girdėti, kad tas žodis būtų verčiamas "prastuomene", ypač kad tekste aiškiai kalbama apie ir "pospolstvos" pavaldinius. Kodėl prastas žodis "pakelti ranką", arba ką reiškia J. Dainausko siūloma "pakampių smuklė"? Nesuprantamas ir J. Dainausko daromas skirtumas tarp vėliavininko ir karužos. Juk tai vienas ir tas pat dalykas. O kaip lengva suklysti, transkribuojant tekstą, įrodo ir pats J. Dainauskas, teksto žodį "vyvolam" transkribuodamas "vylovan".

Aplamai, jeigu J. Dainauskas būtų truputį kritiškesnis pats sau, o atlaidesnis vertėjos, redaktoriaus ir leidėjo atžvilgiu, jis būtų pamatęs, kad šis leidinys, nors ir nėra tobulas, yra vertingas įnašas į mūsų istorinę literatūrą. O kiek pačiame statute skaitytojas suras įdomios medžiagos, J. Dainauskas visiškai nepasistengė parodyti. Ir šiuo atveju jis nuskriaudė ne tiek leidinio sudarytojus ir leidėjus, kiek Draugo skaitytojus, kurie, pasiskaitę J. Dainausko straipsnį ko gero nebenorės tos vertingos knygos skaityti. Praeities mėgėjams tikrai tuo padarytas didelis nuostolis. O reikia nepamiršti, kad tokio istorinio teisių rinkinio, kaip mūsų statutai, daugelis kraštų mums pavydėtų.

VINCAS TRUMPA

reikia daug praktikos, kurią gali duoti tik jaunimo organizacijos. Iš to išplaukia reikalas, kad studentų organizacijų skyrių vadovai keistųsi kasmet. Tik tokiu būdu sudarysime sąlygas didesniai vadovų skaičiui išsivystyti. Būtina taip pat pramatyti sąlygas pradedantiems vadovams vis didėjančios atsakomybės galimybės. Sąjūdžio rėmuose tam yra sąlygos A.S.S. skyrių valdybose, padalinių Centro Valdybose ir, galop, A.S.S. Vadijoje ar institucijose, organuose.

Stipriausia motyvacija tapti visuomenišku randama jaunose šeimose, kuomet tėvas ar motina pradeda rūpintis savo prieauglio lietuvišku auklėjimu. Tuomet turbūt pastebima, kiek mažai išmoka ir pradedama domėtis lietuviška knyga, lituanistine mokykla ir skautais. Anot R. M. Hutchins, žmogaus auklėjimas ir lavinimasis niekad nesibaigia. Rimtai darbui motyvuoti jaunuoliai sugebės pasiruošti visuomeniškam darbui, jeigu matys jo prasmę. Jiems netruks pastebėti savo trūkumus ir juos pašalinti. Jeigu vyresni mokės daryti vadovų atranką ir pavyzdžiu motyvuos rimtai dirbti, neturėsime abejoti jaunesnių pajėgumu. Tai neįvyks savaime ir neįvyks be vyresniųjų įtakos reikalingam tęstinumui išlaikyti. Todėl vienas labiausiai rūpimų klausimų yra trisdešimtmečių vadovų radimas ir palaipsnis įtraukimas į Sąjūdžio vadovybę.

— O kaip su vyresniąja karta, virš trisdešimt metų, kuri irgi jau mokslus yra išėjusi Amerikoje? Šios kartos paskiri atstovai yra sėkmingai įsijungę į lietuvišką gyvenimą, jai turbūt ir Jūs save priskiriat, bet bendrai paėmus, ši "Korėjos karo karta" daugiau negu vyresnieji, Vokietijoje mokslus baigusi "Antrojo pasaulinio karo karta" ir pati vyriausioji "Nepriklausomybės karta" yra išsiblaškiusi ir nuslydusi į asmeninio patogumo susidarymo veiklą, yra aplamai konservatoriškų pažiūrų ir abejinga bei apatiška pagrindiniams išeivijos kultūriniais - politiniams tikslams. Kaip Jums atrodo tokie kaltinimai?

— Sociologai turbūt patvirtins, kad imigrantai pasižymi rūpesčiu medžiaginėmis vertybėmis. Nenuostabu, kad be lėšų ir turto atvykę tėvai visomis jėgomis rūpinosi sudaryti medžiaginį pagrindą sau ir savo šeimoms. Nemanau, kad sūnus ar duktė turi teisę kaltinti tėvus už tai, kad jie pajėgė vaikui sudaryti sąlygas ne tik baigti universitetą, bet ir automobiliu jį pasiekti, o dažnai remia iki daktarą gauna. Kaip vienas pirmųjų šiame krašte pradėjusių universitetą lankyti ir baigusių, aš pavydžiu tokių sąlygų neturėjęs. Iš kitos pusės, medžiaginis aprūpinimas ne visuomet laiduoja geriausio vaiko charakterio išvystymą. Tėvų pastangos savo vaikus aprūpinti yra kartais apmokamos ne tik neįvertinimu, bet visišku atsakomybės sau, tėvams, ir aplinkai nebijimu.

Medžiaginių vertybių kaupimas vyresnėje kartoje neturėtų būti skaitomas esmėje blogiu. Nesutinku su teigimu, kad vyresnioji karta yra apatiška išeivijos kultūriniam - politiniams tikslams. Atvirkščiai, man atrodo, kad kaip tik ji yra dosniausia mūsų spaudos ir viešų įvykių rėmėja ir aukotoja.

Vidurinioji karta, atstovaujama jau čia mokslus baigusių, turbūt daugiausiai pasižymi prestižo ieškojimu ir savo šeimos rūpesčiais. Manęs tai nestebina, nes ši karta artimai suvokia vyresniųjų prisirišimą tradicijoms ir praeičiai ir natūraliai ieško kitokios išraiškos sau. Artimiausia išeitis savęs užakcentavimui yra kaip tik įvertinimo atsieikimas savo specialybėje (daug pastangų, bet nebūtinai plataus akiračio ir apipavidalinimo reikalaujantis dalykas) ir medžiaginių gėrybių sukaupimas. Ši karta yra lietuviška, bet vyresniųjų nustatytos politinės gairės jai neatrodo gyvenimiš-

NUKELTA | 10 psl.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBD 14S, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJE MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMU, EILERASČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PĀTARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Atkelta iš 3 psl. VIENA SAULĖ DANGUJE...

moterų akyse, apie visiškai aiškų vaizdą ir stingdantį šaltį.

Savitame M. J. Saulaitės pasaulyje ne visur reikalingas gidas, kaip pacituotuose posmuose ar štai miniatiūroje "Rudenį" —

"Miškams užsidegus, glaudžiuosi prie tamsaus kamieno ir tapusi jo žieve, laukiu perkeitimo, kad išdrįsčiau ir aš splavomis savo pradžia kurti".

Pavyzdžiui, miniatiūra "Laukdavau tavęs" kuria

"Aš laukdavau tavęs, nes be tavęs man gatvės tuščios ir tūkstančiai praeivių svetimi.

"Tavo žingsnis gatvėje skambus, ir visas miestas aid".

Didžioji dalis jos eilėraščių yra tokios miniatiūros, ir jose glūdi visa poetės stiprybė. Bet miniatiūra, jei ji ir gerai apvaldyta, norėtume sakyti, per maža tegali išreikšti poeto stiprybę, jo

balsą, tegu ir koks savitas jis būtų. Poetui būtinai reikia drąsos veržtis ir išsiveržti. O jau minėjome, kad M. J. Saulaitės poetinis pasaulis nėra siauras. Ji rašo Lietuvos motyvais, rašo religiniais, rašo kasdieniniais ir herojiniais. Neturėdami po ranka jos pirmojo rinkinio, negalime palyginti jos kelio į savitumą. Bet ir iš to vieno rinkinio galėtume darytis išvadą, kad tuose miniatiūriniuose eilėraščiuose kalba M. J. Saulaitė. Tai jau daug.

K. Abr. (EL)

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išorės taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakytus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

LIETUVOJE MIRĖ

KUN. J. STAKAUSKAS

Kovo 6 d. Vilniuje mirė kun. J. Stakauskas, sulaukęs 71 m. amžiaus.

Vienos universitete gavęs daktaro laipsnį, velionis buvo parašęs eilę straipsnių ir knygų apie Lietuvos istoriją.

— Kalifornijoje gyvenančiai 10 m. amžiaus negrei Clorettai Robertson kraujuoja abu delnai, kojos ir kairysis šonas, nors ji nėra sužeista. Tokie reiškiniai medicinai žinomi, bet negali būti mokslškai paaiškinti. Kraujavimo vietos atitinka nukryžiuotojo Kristaus žaizdom. Reiškinyms paprastai vadina mas stigmata.

ATKELTA IŠ 9 psl.

PRIEŠ 50 METŲ...

vojo Kaunas (Naujienos 1971. VIII. 31): "Paskutinėmis rugpiūčio dienomis kaip tik buvau Kaune, kalbėjau su visa eile atsakingų pareigūnų. Bendras valdančiųjų sferų tonas buvo — Lietuva lieka neutrali. Apie besiantinančias nelaimes niekas negalvojo. Ilgainiui sąvoka "neutralus" virto "neveiklus". Kaunas pradėjo šalintis betkokios iniciatyvos. Taip nelaukta ir nepasiruošę priėjome birželio 15..."

Tikvienas plk. Škirpa energingai reikalavo Lietuvai įsikišti ir vokiečių pagalba atsiimti Vilnių, bet jo niekas neklausė. Dabar teisinamės tuo neveiklumu: jei Lietuva tada būtų kariavusi su vokiečiais prieš Lenkiją, tai šiandien jokios Lietuvos nebebūtų ir pan. Kaip matome iš pavyzdžių Slovakijos, Suomijos, Rumunijos, kurios kariavo su vokiečiais prieš sąjungininkus — jokio skirtumo nebūtų buvę. Atsiėmus Vilnių mums patiems, būtų padarytas Lietuvos istorijoj didelis

brūkšny.

Liūdnai prisimenu 1939 m. dalinę mobilizaciją. Pašaukti atsarginiai vaikščiojo gatvėmis, atrodo, be jokio užsiėmimo ir be kareiviškos aprangos. Jie gavo tik kareiviškus diržus ir rudas kepures-ausines. Arkliams nebuvo pašaro, jojo juos ganyti, o vakare atjodavo į Nevėžį prie tilto pagirdyti. Gaila buvo žiūrėti. Kalbėjau su daugeliu pažįstamų pašauktų aspirantų — jie buvo nusivylę, kad nėra tvarkos.

1919 m. mačiau lietuvių kariuomenę, kuri užėmė Panevėžį, — ji buvo geriau sutvarkyta. Bet nežiūrinto, kariuomenei reikėjo tik pajudėti, o žygyje ji būtų susitvarkiusi, kaip tai įvyko 1919 m. Juk dar turėjome apie 30 tūkst. šaulių, kurie laukė šūkio "į Vilnių", bet niekas to šūkio nedavė. Rusai negalėjo sutrukdyti lietuvių kariuomenei užimti 1920 m. su jais nustatytų sienų, nes tuo momentu Lietuva buvo vokiečių įtakos zonoje.

Vokiečiai pamatę, kad lietuviai "neveiklūs", rugsėjo 28 d. perdavė Lietuvą sovietų įtakai, už tai mainais gavę iš sovietų Liub-

Lenkų pajėgumas Vilnijoje ir Suvalkijoje buvo menkas — ten buvo likę tik atsargos batalijonai ir antros rūšies junginiai (plk. Grinius tas žinias gavo iš vokiečių). Vokiečiai net siūlė pagalbą lietuviams žygiuojant į Vilnių, bet mūsų vadai, nesusiorientavę padėtyje, praleido geriausią progą. Visa bėda buvo ta, kad kaip tik tuo lemiamu momentu turėjome silpną ir pasyvų ministrą pirmininką Černių, o ypač jo pavaduotoją Bizauską. (Su Černium kartu lankėm gimnaziją, o Bizauskas buvo ten mokytojas. Abu buvo ateitininkai).

Vėliau Černius užsivilkė raudonosios armijos generolo uniformą — buvo 29 korpo štabo viršininku, dabar gyvena JAV. Bizauskas išvežtas į Sibira mirė. Rugsėjo 17 d. pasijudino raudonoji armija, užimdama beveik be pasipriešinimo rytinę Lenkijos dalį, o po trijų dienų įžygiavo į Vilnių.

Toliau jau visiems gerai žinoma istorija: savitarpės pagalbos sutarties sudarymas, Vilniaus "grąžinimas" Lietuvai, 20 000 sovietų karių įvedimas, o po septynių mėnesių ultimatas ir Lietuvos okupacija.

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTINOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ĮVAIRIOS PROGOS

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Vien pažadais...

ATKELTA IŠ 9 psl.

kos ir jų nemotyvuoja. Šis vyksmas turbūt ir-
gi yra charakteringas imigrantams.

Kartų skirtumai žmonių raidoje nėra nau-
jiena ir jų nereikia išskirtinai šiems laikams
pabrėžti. Juk yra tiesa, kad turime nuomonių
skirtumus tarp vyresnių ir jaunesnių dėl iš-
eivijos politinių siekių metodikos. Yra tiesa,
kad vyresni yra labiau konservatyvūs ir senti-
mentaliau, labiau praeitimi, remia savo pažiū-
ras. Šie skirtumai neturėtų būti vadinami sa-
vanaudiškumu ir aiškinami tik rūpesčiu savo
patogumais. Man rodos, kad nežiūrint jaunų
jų idealizmo, jie pinigams skiria ne mažiau
dėmesio, nei vyresnieji. Jauni gal neplanuoja ir
nesirūpina iš kur pinigai atsiranda, tačiau jie
jiems yra ne mažiau svarbūs. Šis jaunųjų
kaltinimas vyresniesiems tik rodo, kad jie yra
sotūs, pajėgūs keliauti (pažiūrėk į aerodromus
atostogų metu) ir, būdami aprūpinti, gali bū-
ti neatsakomai arogantiški juos išlaikančių
atžvilgiu.

— Tautinio identiteto ir iš viso tautinio
charakterio išlaikymo išeivijoje prasmės kla-
simas neišvengiamai iškyla vienokioje ar kito-
kioje formoje. Pavyzdžiui, neseniai jaunas in-
tektualas Myk. Drunga "Akiračiuose" rašė,
kad lietuvių palaikymas išeivijoje yra ta di-
džioji beprasmybė, su kuria mes nepajėgime
susigyventi. Prasmingas lietuviškumas yra į-
manomas tik tautoje, o mes nei savo išeivi-
koje aplinkoje nei savo pažiūrose į tautą nie-
kad nepajėgsime savo tautiškumo įprasinti.
Atvirai tariant, kuriems galams mes dėl to lie-
tuviškumo sielojamės? Juk esamose sąlygose
tikrų lietuvių neišugdysime!

— Mykolo Drungos teigimas, kad išeiviai
negali tautiškumo įprasinti gali būti priim-
tas kaip pastangos rasti atsakymą į jam rūpimą
klausimą: kodėl jis santykiauja su lietuviais,
kodėl jis dalyvauja išeivių lietuvių gyvenime?
Kad M. Drunga klausia ir ieško atsakymo yra
gerai. Gaila, tačiau, kad jis randa neigiamą at-
sakymą ir blaškosi savo konfliktuose.

M. Drungos teigimai yra paremti teze, kad
tauta gali egzistuoti tik gyvendama kompaktiš-
koje masėje. Šiuo apibrėžimu sekant, jokia sve-
tur esanti tautinė mažuma negali būti lygi kil-
mės krašte gyvenančiai tautai. Bandymas ki-
tose sąlygose gyvenančius varu varyti būti to-
kiais, kokiais yra lietuviai Lietuvoje, atspindi
tikėjimą, kad yra teisybės monopolis. Ir M.
Drunga pastebi, kad tokio monopolistiško rei-
kalavimo statymas išeivius neišvengiamai ve-
da į akligatvį.

Man atrodo, kad nėra būtina ieškoti amžinu-
mo ir monopolistinės vieno sukirpimo tautos
sąvokos. Yra klaidinga verstis žmogų savo tau-
tiškumą apipavidalinti pagal vieną ar kitą
kurpalį. Yra klaidinga reikalauti, kad kitur
ar kitaip gyvenantis žmogus būtų taip ar ki-
taip "tautiškas". Teisingiau būtų žiūrėti į iš-
eivių lietuvių kolonijas kaip į savitas to kraš-
to ar to miesto aplinkos įtaigotas tautines bėn-
rijas ir svarstyti ar jos gali būti jų nariams
naudingos ir tęsiamos. Pragmatiškai žiūrėdami
į išeivių sąlygas ir nekovodami su faktu, kad
jų egzistencija yra orientuota į savo aplinką,
mes išvengsime akligatvio į kurį M. Drunga
pateko.

Atsisakę reikalavimo, kad visi išeiviai būtų
tik vieno kurpaliaus lietuviai, mes pajėgsime
priimti faktą, kad Australijos lietuviai skiriasi

nuo JAV lietuvių, kad Sibire ar Kazachstane
dvidešimtmetį praleidę tremtiniai yra neišven-
giamai kitoki, nei dabartinė Vilniaus ponija,
nors visi, nežiūrint kur jie gyventų, prisipažįsta
esą lietuviai. Junkimės šiuo pagrindu ir žiū-

rėkime, kuo ir kaip laimingesni ar turtingesni
gali kitiems padėti lietuviškumą ir tautišką
egzistenciją stiprinti, bet neverskime visų bū-
ti idealiais vieno kurpaliaus pavyzdžiais.

Antra, ypač jaunesnių mintytojų, klaida
yra stengiantis tautiško išsilaikymo klausimus
apspręsti amžinybės perstatoje. Žinodamas, kad
mirsiu, aš neskubinu nutraukti savo gyvenimo,
bet stengiuos jį kuo labiau įprasinti ir pra-
tęsti. Tauta ir tautinės mažumos vadovaujasi
tuo pačiu dėsniu: kas gyvas ir sveikas visuo-
met nori pratęsti savo buitį ir išsilaikyti net
ir suvokdamas, kad nieko nėra amžino. Spė-
dami ateities pavojus mes, tačiau, turime ieš-
koti išeičių ir kiekvieną dieną kuo geriausiai
išnaudoti savo tautinės gyvybės pratęsimui
tiek svetur, tiek ir Lietuvoje.

Tautinės mažumos atstovo padėtyje aš ne-
jaučiu nei konflikto, nei beprasmiškumo, nes
manau, kad kiekviena šeima yra mikroskopiš-
kai savita "tauta". Taigi, mano kaimynų šei-
ma skiriasi nuo mano šeimos. Nei jie, nei aš
dėl to nepergyvename. Mano bendradarbiai,
pavyzdžiui, pavydi man kelių kalbų mokėjimo
ir mums visuomet yra įdomu pakalbėti apie
JAV regioninius papročius, tarmes, maistą ar
tradicijas, keičiantis žiniomis ir patirtimis. Apy-
linkėje yra kelios gana stiprios tikiškos grupės.
Jos ne tik savitos, bet iš savo narių daug
reikalauja. Pažįstamas bendradarbis vietos vil-
kiukų draugovėje yra užsiėmęs tikiškomis ap-
eigomis nuo penktadienio saulėleidžio iki šeš-
tadienio vakaro. Nei jo sūnus, nei jis todėl
nedalyvauja šeštadieniais pasitaikančiose vil-
kiukų išvykose. Religinė grupė yra panaši į tau-
tinę mažumą svetimoje aplinkoje. Tie žmonės
neskaito beprasmišku išlaikyti savo bendruo-
menę ir neabejoja savo pastangų tikslumu,
nors tai ir nėra patogus.

Man, užaugusiam lietuviu, bendravimas
su lietuviais yra normalus ir dvasiniai reikalin-
gas reiškinys. Mano vaikams, augantiems lietu-
viškoje šeimoje, tikiuos, bendravimas su lietu-
viais bus taip pat jei ne būtinas, tai taip pat
laisvas ir normalus reiškinys. Aš netgi ma-
nau, kad tautinės mažumos gali sau pra-
smingai šias pastangas tęsti ir jomis būti nau-
dingos savo prieauginui, nes dvi kalbas mokas
žmogus yra savaime turtingesnis, negu tas, ku-
ris moka tik vieną. Ar nėra prasmės tėvams
stengtis vaikų akiraty ir žinias praturtinti? Ga-
lop, nesunku būtų M. Drungai rasti pavyz-
džių išeivių kūrėjų tarpe, kurie, gyvendami
visiškai svetimoje aplinkoje, sugebėjo kurti kul-
tūrinius lobius savo tautai. Ar tai nėra tau-
tiškumo svetur įprasminimas?

— Šie svarstymai logiškai veda, prie praėjusio
dešimtmečio išeivijos skaudžiausios proble-
mos — ryšių su tauta. Kokia yra Jūsų asme-
ninė pažiūra ir ką siūlytumėt visuomenei šią
problema sprendžiant? Vistiek statytas kla-
simas ar bet koks realesnis lietuviško charakte-
rio pratęsimo bandymas nėra sąlygotas pačių
ryšių su tauta.

— Šis klausimas yra labai kontroversiškas
mūsų išeivių tarpe ir, atrodo, visai aiškus Lie-
tuvoje gyvenantiems. Jis gali būti atsakomas
išeivių plotmėje tik kartu sveriant kultūrinius
ir politiškus reikalus, nes Lietuvos gyventojų
sąlygos palaikyti ryšius yra sprendžiamos poli-
tiškoje plotmėje ir ne Lietuvoje, bet turbūt
Maskvoje. Daug priklauso, kokie santykiai yra
vystomi - asmeniškai ar organizuoti; priklauso
ir kas juos vysto.

Kiekviena tautinė mažuma svetur, norėda-
ma išlaikyti ne tik jausminį, bet gyvą tautiš-
kumą, turi palaikyti kultūrinį ryšį su tautos
dauguma, jos kamieniu. Klajūnu tapęs ir brolių,
seserų lietuvių gyvenimą vargti Lietuvoje pali-

ALTOS PETICIJA

Amerikos Lietuvių Taryba šiuo metu tvarko visas prisiųstas protesto peticijas, kurios bus įteiktos prez. Niksonui balandžio mėn.

Alta prašo visus dar neprisiuntusius pasirašytas peticijas kuo greičiau jas gražinti Altai, 2606 West 63 Str., Chicago, Ill. 60629, USA.

A. SOLŽENICINO KALTINIMAI

Maskvoje platinami nuorašai laiško, kurį Nobelio literatūros premijos laureatas Aleksandras Solženicinas gavėnios proga parašė rusų ortodoksų Bažnyčios patriarchui Pimienui.

Rašytojas laiške patriarchą kaltina, kad išdavė tikinčiuosius ir išvieto ateistinio sovietų režimo įrankiu. Ortodoksų Bažnyčią apkaltinęs paklusnumu valstybinei bažnytinių reikalų tarybai, A. Solženicinas nurodo, kad visa Bažnyčios administracija, kunigų ir vyskupų paskyrimai yra slapta nusprendžiami sovietinių pareigūnų. Jo žodžiais, "dik-tatūriškai ateistų tvarkomos Bažnyčios nėra buvę ištisus 2000 metų".

52 metų amžiaus A. Solženicino knygos Sovietų Sąjungoje yra uždraustos, jo raštai nespausdinami sovietų periodikoje.

Rusai savo laivu "Akademik Kurčatov" kartu su amerikiečiais mokslininkais, Karybų jūroje vykdė tyrinėjimus ir šiuo metu apsistojo Miami, Fl.

Čia juos piketuoja Kubos pabėgėliai ir amerikiečiai žydai.

Kubiečiai protestuoja prieš rusų kariuomenės invaziją Kubon, o žydai – prieš sovietų praktikojamą antisemitizmą.

Nobelio premija (aukso medalis ir pinigai) laureatui rašytojui Solženiciniui bus įteikti jo bute, dalyvaujant tik jo artimie-

siems draugams. Premiją įteiks atvykęs iš Švedijos atstovas.

Laureatas prašė, kad premija būtų įteikta Švedijos atstovybėje, Maskvoje, bet švedai nesutiko dėl galimų nesusipratimų su Sovietų valdžia.

Solženicinas dabar gi klausia: "Argi Nobelio premijos pinigai vogti, kad juos reikia man įteikti slapta prie uždarydurių"?

Dakkoje, Bengladešo sostinėje, Kanada pasirašė sutartį, pagal kurią nuo karo nukentėjusiam kraštui bus suteikiama 45 milijonai dol. ir Kanada suteiks techninį personalą atstatymo darbams.

Sovietų valdžia staiga pareiškė, kad ji nori pradėti tartis dėl "primirštos" milijoninės skolos JAV, kai šios karo metu teikė sovietams visokeriopą militarinę pagalbą.

Šiuo reikalu dabar vyksta derybos tarp JAV sekr. W. Rogers ir sovietų atstovo Dobrynin.

Jugoslavijos sostinėje Belgrade staiga pasireiškė raupų epidemija. Skubiai skiepijami visi sostinės gyventojai.

PROFSAJUNGOS PROTESTUOJA

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos politinių egzilų delegacijų sudarytąjį Pavergtųjų Europos tautų seimą, angliškai vadinama Acen, JAV vyriausybė kiekvienais metais finansuškai paremdavo maždaug 200 tūkstančių dol. subsidija, kurią nuo sausio 1 d. nutraukė.

Amerikos profesinių sąjungų AFL-CIO vykdomoji taryba savo nutarime "didžiai apgailestauja tokį ūkinio atžvilgiu dirbtinį ir politikos atžvilgiu klaidingą ėjimą". AFL-CIO vykdo taryba "griežtai reikalauja JAV vyriausybę nedelsiant atšaukti savo potvarkį dėl sulaikymo Aceno veiklai paramos".

Illinois, JAV, valstijos demokratų prezidentinio kandidato pirminiuose rinkimuose didėle balsų persvara laimėjo lenkų kilmės senatorius Edmund Muskie, tačiau fed. prokuroras pareiškė, kad tyrinės, ar rinkimai buvę teisėti.

NIXON'O VIZITAS OTAVOJE

Balandžio 13, 14 ir 15 d. d. tęsdamas savo priešrinkiminę kampaniją, Nixon su žmona svečiuosis Otavoje. Ta proga Nixon susitiks su Kanados min. pirm. P. E. Trudeau ir turės ilgesnes konferencijas aktualiais ekonominiais ir tarptautinės politikos klausimais. Be abejo, bus paliesti opūs tų dviejų artimesnių kaimynų reikalai, kurie šiuo metu jiems atrodo taisytini. Štai, tarp Kanados ir JAV 1965 m. auto sutarties revizijos klausimas patenkinimui abiejų šalių, pasienio susisiekimo klausimas – muilai už pirkinius, didžiųjų ežerų užteršimo klausimas ir tų vandenų išvalymas, prez. Nixon informacija apie kelionę į Kiniją ir ateinančią į Maskvą, tarptautinės situacijos reikalai ir daug kitų klausimų. Vietinės spaudos pranešimu, tiek Nixon, tiek ir Trudeau didelio optimizmo neparodo, nes esą saug sunkumų susitarti.

Turint galvoje, kad Kanadoj rado prieglaudą daug JAV piliečių, kurie čia atbėgo vengdami karinės prievolės, o taip pat patyrimą apie sovietų premjero A. Kosygin "sutikimą", saugumo priemonės, matoma, bus sustiprintos.

LANKĖSI LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE

Europos Lietuvių paskelbta, kad Londono Lietuvių Namuose lankėsi montrealietis ekonomistas Rimantas Keturka.

Leonardas Milne, škotas, bandęs lėktuvu išlaisvinti Simą Kudirką, pokalbyje su Daiva Keziene per Laisvės Žiburio radiją kovo 12.

PASTANGOS KUDIRKAI IŠLAISVINTI

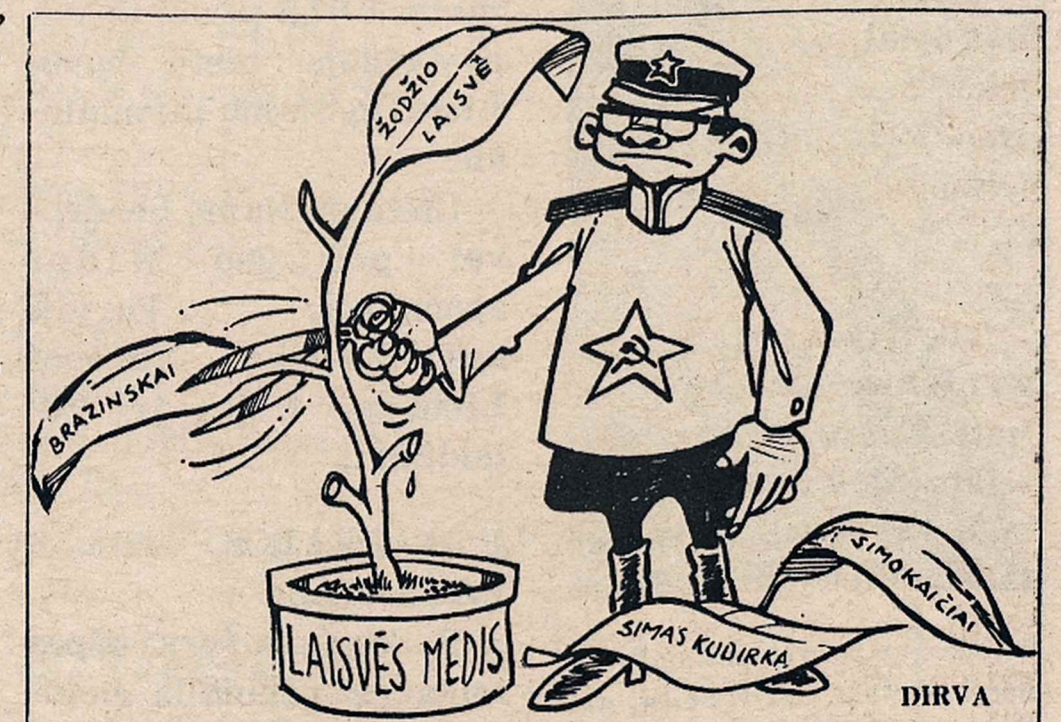
LAISVĖS ŽIBURIO radijas New Yorke kovo 13 d. paskelbė projektą, kuriuo bus siekiama išlaisvinti Kudirką iš sovietinio kalėjimo.

Kaip žinia Prez. Nixonas gegužės mėn. vyks į Maskvą. Ta proga norima perteikti Prezidentui kuo didesnę skaičių amerikiečių balsų, kurie reikalauja Kudirką išleisti iš kalėjimo. Pabrėžiama, kad tai nebus vien lietuvių balsas, bet amerikiečių plačiąja to žodžio prasme. Tokį JAV visuomenės nusistatymą Laisvės Žiburyje pramato išreikšti dviem kanalais: 1. Rinkti parašus po peticija, prašančia JAV Prezidentą dėti pastangas Maskvoje išlaisvinti Kudirką; ir 2. Priimti rezolucijas valstijų seimeliuose (Assembly ir Senate), siekiant to paties tikslo. Iki šiol jau surinkta per 4,000 parašų. Tikimasi surinkti apie 250,000. Graži pradžia padaryta ir su rezolucijomis. Tokia rezolucija jau yra pasiūlyta New Yorko seimelyje asamblemano Fredrick Schmod to rūpesčiu. Tikimasi, ne trukus ji bus priimta.

Peticijai parašų rinkimas eina "Americans for Simas" organizacijos vardu, kuriai vadovauja Daiva Keziene. Didesnę šio komiteto dalį sudaro nelietuviai. Šalia New Yorko šiuo metu jau yra dedamos pastangos, kad panašios rezolucijos būtų priimtose New Jersey, Rhode Island, Massachusetts, Pennsylvania, Michigan ir Illinois seimeliuose. Užmegstas ryšys su veikėjais ir kitose vietovėse.

Abu šiuos projektus finansuoja ir koordinuoja Laisvės Žiburio radijas. Visuomenė kviečiama ateiti į talką: paremti šį užsimojimą pinigine auka, rinkti parašus po peticija ir rašyti seimelių atstovams prašant jų pasiūlytą rezoluciją Kudirkos reikalu paremti valstijų seimeliuose.

Auką prašome siųsti Lithuanian Radio Club vardu, pažymint, kad jos skiriamos Kudirkos išlaisvinimo pastangoms. Peticijų formų taip pat galima gauti kreipiantis tuo pačiu adresu: 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379.

STALAGU SODININKAS: -- Aš žinau, kaip apkarpyti tą lietuvišką medelį.

NOVELĖS KONKURSAS

Dirvos paskelbtam novelės konkursui kūrinių turi būti pasiųsti iki birželio 15 d.

500 dol. premiją paskyręs konkurso mecenatas yra Simas Kašėlionis. Juri komisijos sudėtis kol kas dar nepaskelbta.

ŠALPOS REIKALAI

KLB Šalpos Fondo komitetas prašo visų KLB apylinkių valdybų, kurios dar nėra pristačiusios šal-

pos Fondo skyrių ar atstovų Šalpos Fondo centriniam komitetui, nedelsiant juos pristatyti.

Apylinkės, kurios dar neturi Šalpos Fondo atstovų, kviečiamos surasti savo apylinkėje asmenį, kuris sutiktų šį kilnų darbą atlikti. Labdarybė neatskiriama gyvenimo dalis. Visos tautos neapseina be šalpos organizacijų. Mes, lietuviai, nesame išimtis. Visi su gera valia ir organizuotai veikdami pasiekime gražių rezultatų.

KLB Šalpos fondo komitetas balandžio mėnesį

skelbia Vasario 16-sios gimnazijos bendrabučio statybai vajų. Šalpos fondo komitetas mato gyvą reikalą ir Kanados lietuviams prisidėti prie šio didžiulio projekto įgyvendinimo. Tai vienintelė lietuviška gimnazija išeivijoje.

Mes, gyvendami Kanadoje, kur gyvenimas kles-ti, esame gerai įsikūrę, prisidėkim nors maža au-ka prie šio lietuviško darbo. Šalpos fondo komite-tas prašo visų šalpos sky-rių ar atstovų, o kur jų dar nėra apylinkių valdybų –

kęs, aš negaliu užsiginti savo giminystės ryšių dėl gyvenamų vietų skirtumų ar dėl tose vietose vyraujančių politinių santvarkų. Nebūdamas pranašu aš negaliu tvirtinti. Nebūdamas pranašu aš negaliu tvirtinti (dargi tos patriotai. Atsižvelgdamas į tai, aš lygiai negaliu kaltinti tų, kurie yra šiuo klausimu kitos nuomonės, tol, kol jie ją reiškia kitiems nekenkdamai. Kai pradėdamas asmenų linksniavimas pavardėmis laikraščiuose dėl vieno ar kito pasisakymo, dėl kelionės į Lietuvą, ar svečio iš Lietuvos priėmimo, dėl tautinių šokių kostiumų ar knygų naudojimo, stengiantis kitaip galvojančių viešai diskredituoti ir visuomeniškai izoliuoti, man darosi su tokiais ne tik nepakeliui, bet dažnai įtariu šiuos žmones savo garsaus patriotizmo priedangoje dirbančius ne lietuvių tautos naudai.

Nemanau, kad yra teisinga šiemetinių išeivių tautinį išsilaikymą sąlygoti vien plačių ryšių su Lietuva būtinybe. Ir šių ryšių plėtimą teisinti tik šiuo pagrindu. Tautinis išsilaikymas, kaip anksčiau pabrėžiau, prasideda šeimoje. Jokie ryšiai su tauta Lietuvoje neatstos šeimos pastangų. Viešnagė Lietuvoje neišspręs svetur esančių lietuvių tautiško išsilaikymo klausimų ir nepaliks ilgalaikių pasekų. Šiuos klausimus reikia išspręsti vietoje stant realius tautiškos kultūros ir ekonomijos pagrindais grįstus pamatus.

Ryšiai su Lietuvoje gyvenančiais gali taip pat būti ir neasmeniškai, pavyzdžiui, kalbininkams keičiantis nuomonėmis lietuvių žodyno ir naudojimo klausimas, griežtųjų sričių specialistams bendradarbiaujant lietuviškos terminologijos vystyme (labai apleista sritis, nes Lietuvoje pasigendama svetimas kalbas pažįstančių specialistų ir daug naujų darbų yra skolinami iš rusų kalbos!), netgi lituanistikos mokytojams stengiantis keistis metodikos žiniomis ir mokomąja medžiaga. Be abejo, tai nėra skambūs darbai, ir jis reikalauja daug kruopščių pastangų. Galimybės jį vykdyti pareitų nuo mūsų kultūrininkų sugebėjimų — tiek išeivių, tiek ir Lietuvoje esančių. Manau, kad tokie ryšiai būtų naudingi visai tautai.

— Jau kuris laikas vyksta "karštos" diskusijos apie išeivijos politinio darbo kryptį, galutinius siekius, metodus ir organizaciją. Ypač aštrios kritikos susilaukė veiksmų nelankstumas politinių tikslų siekiant (t. y. "laisvimo taktika") ir JAV Lietuvių Bendruomenės įsijungimas į politinį darbą. Būtų įdomu patirti Jūsų svarstymus šiais klausimais.

— Pirmą kartą savo nuomonę šiais klausimais pasiūliau F.S.S. suvažiavime Clevelande 1965 metais, dar prieš plačiai nuskambėjusias dr. J. Greimo paskaitas JAV. Anuomet stačiau sekančias tezes:

Kiekviename darbe yra būtina turėti ne tik tolimą ir sunkiai atsiiekiamą tikslą, bet ir aiškiai apčiuopiamus tarpinius laiptus, kurie veda tiesiai ar su posūkiais prie Didžiojo Tikslų. Mūsų politiniai veiksniai iki šiol nesugebėjo tokių tarpinių laiptų apibūdinti ir vadovauti tik tolimo tikslo siekiui. Tai yra metodiškai neteisinga. Antra tezė kelia klausimą, kas yra naudingiau Lietuvai ir lietuvių tautai: ar turėti savo, kad ir politiškai nepriimtinos struktūros valstybę, kuri yra priimta į pasaulio valstybių tarpą, ar jokios valstybės neturėti?

Žiūrint iš tautiško išeivių išsilaikymo taško, reikia klausti, kas yra svarbiausia išeivių bendruomenei: ar priimtinos politinės linijos išlaikymas, ar savo tautiškos kultūros bruožų stiprinimas ir tęsimas? Jeigu mes pasisakome, kad yra sunkiausia ir svarbiausia išeiviams išlaikyti tautiškumą, tuomet turime visomis įėjimais dirbti šiam tikslui ir kuo labiau vengti jėgas ir dėmesį skaldančių nuomonių skirtumų. Atseit, negalime tautiškų interesų subordinuoti pasaulėžiūriniam, politiškam ar grupiniam dogmatiškumui ir monopolistinėm tendencijom (plg. užuominą M. Drungos ir V. Kavolio minčių gvildinime). Šiuo atveju siūlyčiau Lietuvių Bendruomenei ribotis kultūriniais rūpesčiais ir jokia būdu nesiskverbti į politinę veiklą ir kultūrinių poreikių spalvinimą pasaulėžiūrinėm spalvom.

Galop, jeigu mums tikrai rūpi kuo didesnio lietuvių skaičiaus apjungimas politiškai nederinėjant kultūrinę tautinę mažumos bendruomenę, tuomet turėtume Lietuvių Bendruomenę ugdyti kaip hibridą, kuris jungia ne tik niekur nepriklausančius narius per savo skyrius, bet ir organizacijas (taip, ir Našlių ir Našliukių ir Raudonos Rožės klubus...), kurios su savo nariais įsijungia į Lietuvių Bendruomenę tokiu svoriu, kiek jose yra minimalų solidarumo mokestį mokančių narių. Laikai, kuomet Antrojo Pokario imigrantai manė turį teisę primesti savo organizacinę struktūrą JAV ankstyvesniems lietuviams išeiviams praėjo su dideliu mūsų tautai nuostoliu. Stenkimės dabar būti blaivesni ir duosnesni ne tik sau, savo partijai, bet ypač visai lietuvių tautai!

tokį vajų savo kolonijoje praveisti. Visi dirbantieji yra kviečiami paaukoti šiam tikslui vieną kitą dolerį.

KLB Šalpos Fondo komitetas

PALIKIMŲ APSAUGOJIMO REIKALU

Pastaruoju metu vis daugiau tautiečių kreipiasi į Lietuvos generalinį konsulatą New Yorke, prašydami padėti apsiginti nuo Lietuvos okupantų interesus atstovaujančių advokatų, kurie reiškia pretenzijas į JAV mirusių lietuvių palikimus, tariamai atstovaudami įpėdinius.

Lietuvos okupantų advokatų intervencijai efektingai užkirsti kelią galima tik apsirūpinus tinkamai surašytais testamentais. Tuo pirmoje eilėje turėtų pasirūpinti tautiečiai, kurių artimieji ar ir šeimos nariai gyvena okupuotoj Lietuvoje. Generalinio konsulato New Yorke advokatai yra paruošę testamentų pavyzdžius, kuriais gali pasinaudoti palikimų apsaugojimu susirūpinusieji.

Tais atvejais, kai mirusysis nepalieka testamentą arba privačiu susitarimu palieka santuokai draugams ar giminėms su tuo supratimu, kad jos Lietuvoje gyvenantiems įpėdiniams bus pervedtos reikmenų pavaldė, reikia informuoti generalinį konsulatą ne-

delsiant. Uždelsus, apsigynimas nuo okupantų interesus atstovaujančių advokatų yra labai sunkus, o dažniais atvejais ir visai nebeįmanomas.

Palikimų apsaugojimu susirūpinusieji prašomi kreiptis į Lietuvos generalinį konsulatą tokiu adresu: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N. Y. 10024, USA.

ĮDOMI KELIONĖ

Lietuvių saleziečių organizuojama įdomi kelionė į Šv. Žemę, Romą ir Muncheno olimpinės žaidynės dėl susidėjusių aplinkybių įvyks 17 dienų vėliau kaip anksčiau skelbta. Kelionė prasidės New Yorke rugpjūčio 17 d., ketvirtadienį. Nežinant vasaros sezono ir dolerio nuvertinimo, kelionė kainuos iš N. Y. tik 890 dol. asmeniui.

Suinteresuotieji su 10 dol. išlaidoms apmokėti turėtų atsiliėti iki balandžio 15 d., kreipiantis pas kun. P. M. Urbaitį, SDB, 6800 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Reikalui esant, padės vietos lietuviai kunigai, o Montrealyje saleziečių rėmėjai J. A. Svoteliai, 6672 44 Ave., Montreal 410, Que.

— Rašytojo Albino Žukausko 60 metų sukaktis plačiai paminėta Vilniaus spaudoje. Poetas yra gimęs Vilniaus krašte.

Taip Saint-Maurice prie Trois-Riviers miesto esanti geležies liejykla atrodė 1853 metais. Dabar valstybinė Sidbec bendrovė stato 600 tūkstančių tonų pajėgumo elektines plieno krosnis. OIP nuotr.

Bučkis laimėtojai: Newfoundland'o premjeras Frank Moore bučiuoja jo žmoną Dorothy, konservatorių laimėjimo proga.

NEWFOUNDLAND'E LAIMĖJO KONSERVATORIAI

Kovo 24 d. provincinius parlamentą rinkimus Newfoundland'e užtikrintai laimėjo konservatoriai. Iš 42 parlamento vietų konservatoriai gavo 33 atstovus, surinkę 61% balsų, o liberalai pravedė savo tik 9 atstovus, gavę tik 37% visų balsų. Ir taip Joe Smallwood'o per 23 metus vadovaujama liberalų hegemonija pasibaigė.

Anksčiau įvykę provincinių parlamentų rinkimų

daviniai Manitoboj, Ontario prov. ir dabar Newfoundland'e išėjo liberalams labai nepalankūs. Tai yra vis labai būdingi simptomai.

Gal todėl Kanados ministras pirm. P. E. Trudeau, kuris kartu yra ir liberalų šefas, nesiskubina skelbti Kanados federalinius rinkimus akivaizdoje nekokių liberalams perspektyvų. Kai kuri spauda net spėlioja, kad Kanados federaliniai rinkimai gali būti nukelti į 1973 metus.

PASITRAUKĖ J. VILČINSKAS

Iš Didž. Britanijos lietuvių sąjungos c. valdybos ir Lietuvių Namų akc. bendrovės direktorių atsistatydino Juozas Vilčinskas, buvęs ilgametis BBLS pirmininkas, pastaruoju metu buvęs Lietuvių Namų pirmininku.

Lietuvių Namų bendrovei priklauso Nidos spaustuvė, kurioje spausdinamas Europos Lietuvis, Nidos ir kiti leidiniai.

P. VARKALOS PATENTAS

P. Varkala yra užpatentavęs pscialią metalinę apkabą, reikalingą minkštų baldų gamybai.

Nusimėjęs Newfoundland'o liberalų šefas, Ed. Roberts, sužinojęs, kad tik aštuoni liberalai išrinkti.

Antroji Baltų Informacijos Konferencija įvyks š.m. balandžio 15 ir 16 dienomis Washingtono priemiestyje, New Carrollton, Md. Sheraton Inn Washington - Northeast viešbutyje.

Rezervacijas galima daryti telefonu (301) 459-6700, arba rašant viešbučiui šiuo adresu: 8500 Annapolis Road, New Carrollton, Md., 20784 (Kambarys -- \$16, didelis kambarys -- \$21.00). Dėl pietų ir dėl baliaus reikia siųsti čekius prieš bal. 5 d. adresu: Dr. T. Šmits, 2811 Crest Ave. Cheverly, Md. 20785 (Registracija, pietūs ir balius -- \$14.00).

Dalyvavimas šioje konferencijoje pasidarys kiekvieno lietuviopareiga. Prieš prezidentui Nixonui važiuojant į Maskvą turime pademonstruoti, kad rūpinamės savo tėvynės likimu. Ši Konferencija bus paskutinis jungtinis bandymas išpėti prezidentą Nixoną, kad Baltijos tautos kelia triukšmą Washingtono ir tuo pačiu duoti prezidentui pagrindą nesileisti į kenksmingas derybas su Maskva.

Konferencijos motyvu buvo pasirinktas Pat

rick Henry garsus pareiškimas -- "Duokit man laisvę, ar duokit man mirtį". Pagrindinis kalbėtojas balandžio 15-tos dienos rytą bus profesorius dr. F.G. Kraemeris, Washingtono žymiausias autoritetas politinėje strategijoje. Dar neseniai dr. Kraemeris buvo dr. Henry Kissingerio profesorius. Dr. Kraemerio tema "Baltijos tautos šiandieniniame pasaulyje".

Po dr. Kraemerio paskaitos įvyks Amerikos spaudos konferencija, pavadinta "Baltijos Tautų vadai susitinka spaudą". Čia latvių, lietuvių ir estų vadai turės išeiti savo specialius (rašytus) pareiškimus.

Kitos sesijos vadinasi "Dabartinė situacija Baltijos valstybėse", "Baltijos Tautų informacijos paskleidimo metodai", ir "Baltų informacijos šaltiniai". Toms paskaitoms yra kontaktuoti patys geriausi baltų reikalų žinovai.

Antrą dieną įvyks dvi neformalios sesijos, kur bus visikviečiami diskutuoti sekančiomis temomis: "Kaip pagerinti informaciją apie Baltijos tautas" ir "Ko-

kie geriausi veiklos keliai pagerinti Baltijos Kraštų situaciją". Paskutinės sesijos metu bus priimtos svarbios rezoliucijos.

Konferencijos organizavimo sunkų darbą tęsia du latviai (Dr. I. Spilners ir Dr. T. Smits), trys estai (Juhāns Simonson, K. Popp ir M. Valgo) ir trys lietuviai -- dr. Jonas Genys ir Steponas Kindurys iš Washingtono ir Julius Šilgalis iš Baltimorės. Washingtono ir Baltimorės Lietuvių Bendruomenės bei kitos organizacijos visais būdais šią organizacinę darbą remia.

Organizacijų atstovai iš visos Amerikos prašomi atsiųsti savo atstovus. Registracijos formos bus nusiųstos paprašius: Dr. J. Genys, 8908 Orbit Lane, Seabrook, Md. 20801. Tel. (301) 459-5693. Baltimorės ir Washingtono lietuviai prašomi užsiregistruoti iš anksto pas prof. Smits. Jam reikia prisiųsti čekius iš anksto dėl pietų ir iš kilmingo baliaus. Baltimorės lietuviai taip pat gali registruotis pas Julijū Šilgalį. (Jg)

'DIRVA'

LB PIETRYČIŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Kovo 12 d. Baltimorėje įvyko ketvirtasis JAV LB Pietryčių Apygardos suvažiavimas. Dalyvavo 22 atstovai. Nedalyvavo Wilkes-Bares apylinkė, neberodanti bendruomeninės veiklos ženklų ir Eastono, kur prieš keturis metus buvo padaryta LB apylinkės užuomazga, bet organizacinio darbo net nepradėjo.

Suvažiavimas išklaušė Apygardos pirmininko J. Gailos ir 4 apylinkių atstovų pranešimus ir paskutinio diskusijos klausimus.

Baltimorės LB apylinkėje, pagal pirm. J. Šilgalio pareiškimą, yra per 100 lietuvių aktyviau priklausančių LB. Čia veikia lituanistinė šeštadieninė mokykla. LF kvota jau išpildyta. Yra tautinių šokių grupė. Kas-

met surengiamas tradicinis aukštesnio lygio koncertas ir suorganizuojama Lietuvių diena.

Philadelphijos apylinkės atstovas G. Dragūnas pranešė, kad Philadelphijos lietuvių sąrašas siekia 2000 pavarčių, bet solidarumo įnašo įmokos nesiekia 400. Veikia apylinkės globajama lit. šeštadieninė mokykla, apylinkės valdybos atsakomybėje yra lietuvių radijo valanda Bendruomenės Balsas.

Washingtono apylinkės valdybos pirmininkas pranešė, kad ten lietuvių skaičius paskutiniu metu gerokai paaugo -- jau esą gerokai per 100 šeimų. Veikia liet. šešt. mokykla.

Piet. N. Jersey apylinkės pirm. B. Raugas pa- minėjo, kad šiuo metu apylinkės sąrašuose yra

66 šeimos. Jos plačiai pabirę, bet jų apjungimas į LB apylinkę dėtas viltis pateisino: jie atiduoda solidarumo įnašą, aukoja laisvinimo reikalams (praeitais metais \$503, šimet \$463)

Pranešimus padarė ir JAV LB Centro valdybos vicepirmininkai A. Gečys ir J. Gaila.

Dėl visų pranešimų diskusijos buvo gyvos. Neišvengta paliesti ALTos -- JAV LB-nės santykių.

Buvo sutarta naujon apygardos valdybon iš kiekvienos apylinkės deleguoti po vieną narį, o pirmininką šiame suvažiavime išrinkti. Balsų dauguma naujuoju Pietryčių Apygardos pirmininku išrinktas Balys Raugas.

'DIRVA'

SOLISTĖS ALDONA STEPUŽIENĖ IR GINA ČAPKAUSKIENĖ, ATLIKUSIOS PROGRAMĄ VASARIO 16 MINĖJIME CHICAGOJE

ĮVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, saldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjai gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svorio gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 490 RONSEVALLES AVE.
TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgicijus

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais 10 — 5 v. p.p.
antradieniais 10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v. p.p.
penktadieniais 10 — 5 v. p.p.
šeštadieniais 9 — 12 v. p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais
šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vieno metų terminuotus indėlius 6½%
ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000.

ALIAS SUVAŽIAVIMAS

Vašingtone sparčiai dirba komitetas suruošti Lietuvos inžinierių ir architektų sąjungos suvažiavimui JAV sostinėje.

Komiteto pirmininkas inž. Stasys Bačkaitis jau buvo nuvykęs į Los Angeles, kur su ALIAS centro valdyba apsvarstė suvažiavimo datą ir programą.

Suvažiavimas Vašingtone bus spalio 7-9 dienomis. Tada oras sostinėje būna gražus, o, be to, spalio 9 d. švenčiama Kolumbo diena.

Programa sudaryta įvairi. Ji turėtų būti įdomi ne tik sąjungos nariams, bet ir jų šeimoms bei svečiams. Numatyta keletas paskaitų, kurias skaitys mūsų iškiliai savo sričių specialistai. Temos bus prieinamos ir plačiajai visuomenei.

Tautos šventovėje (National Shrine) bus iškilmingos pamaldos, taip pat priėmimas Lietuvos atstovybėje, Adomo Galdiko paveikslų paroda, koncertas-balius, įžymių

Puodžius.

A. Sutkaus
nuotr.

LIETUVOS UNIVERSITETAI

Geras darbas paskaidrina sielą, ramina sąžinę, gerina savijautą ir taisy sveikatą. Laimingas tas, kuris galėdamas artimam duoti, teigiamai apsisprendžia ir duoda nedelsdamas. Kas greit padeda, tas dvigubai gelbsti. Geras darbas yra malonus ir naudingas abiem: davėjui ir gavėjui. Todėl, artėjant 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo, tikrai lietuviško, universiteto įsteigimo 1922 m. vasario 16 d. laisvoje Lietuvos valstybėje, KVIEČIAME TAMSTĄ MALONIAI PAREMTI išleidimą ilgus amžius išlikusio ir vertės neprarandančio veikalo apie Lietuvos universitetus 1579-1944.

Užsakant knygą iš anksto, jos kaina tik 15 dol. Tai rimtas 900 psl. tomas. Prenumeratą siųskite adresu: Lietuvių Profesorių Draugija, c/o prof. St. DIRMANTAS, 6616 SO. WASHTE-NAW, CHICAGO, ILL. 60629.

Vašingtono vietų lankymas, lietuvių architektų darbų apžiūrėjimas ir kitokia programa.

Suvažiavimui jau pasamdytos erdvios ir gražios patalpos Marriott viešbutyje, kuris yra patogioje vietoje — netoli National aerodromo ir miesto centro prie Potomako upės.

Sudarytos kelios komisijos paskiriems Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos suvažiavimo darbams atlikti.

LIETUVIŲ KALBA ILLINOIS UNIVERSITETE

Chicagoje veikiantis Illinois universitetas rudenį pradeda lietuvių kalbos ir literatūros kursus, už kuriuos studentams duos atitinka-

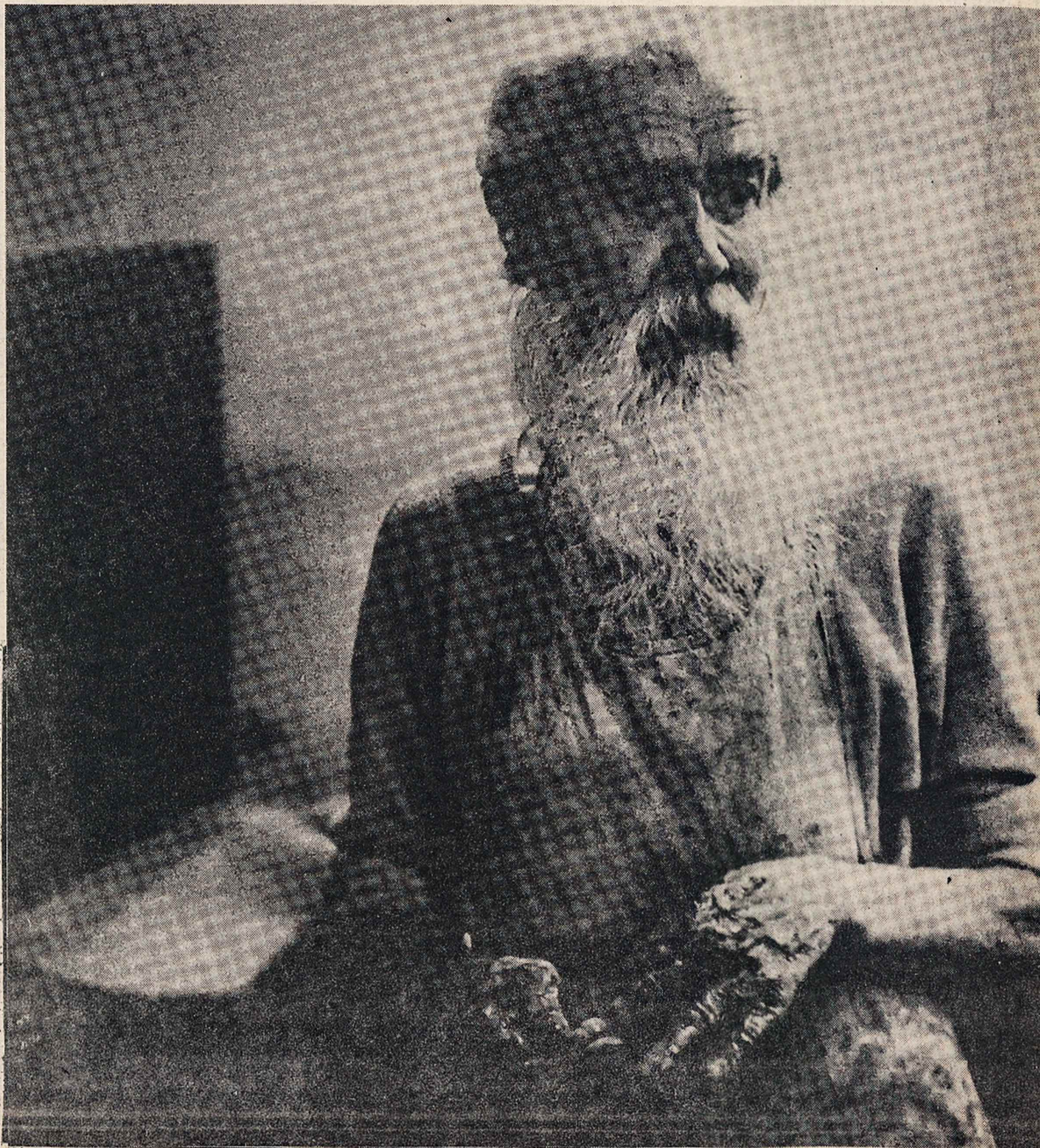
mus kreditus.

Numatytos trys grupės: lietuvių kalbos nemokantiems, pažengusiems ir laisvai kalbantiems. Pasak universiteto bendraraščio, Chicago apylinkėje esą apie 350 lietuvių kilmės studentų.

SUKAKTIS

Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčia kovo 19 d. šventė 60 metų sukaktį. Bažnyčios statytoju ir pirmuoju bei ilgamečiu klebonu buvo kun. K. J. Matulaitis. Šiuo metu visą laiką lietuvių marijonų vadovaujamos bažnyčios klebonu yra kun. J. Sakevičius.

Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčia yra vienintelė lietuvių parapija Vakarų Europoje.

**VISIEMS PAŽISTAMIEMS IR DRAUGAMS
SU PAVASARIO ŠVENTE**

G. S. Palaitis

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS,
(buves mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX
blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skam-
binti tikrai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų,
emigracijos ir kitokias
blankas.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 265-3535

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

IEŠKOMAS BARININKAS

Miami, Floridoje, Lietuvių piliečių klubui reikalingas
bartenderis. Gali būti vedęs, nes virš klubo yra gra-
žios gyvenamos patalpos. Susidomėję prašomi rašyti
Liet. piliečių klubui, 3655 North West 34 Street,
Miami, Florida 33142. Galima telefonuoti klubo
pirm. Juozui Gus, tel. 635-4331.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAU-
SIAME TORONTO LIETUVIŲ **PARAMA**
KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGI-
CIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto.
VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet
nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus
sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min.
iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir
rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)
BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West,
Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

**EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
1972 METAIS**

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29,
liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24,
rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš
Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į
Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

**PAMALDOS
EVANGELIKAMS**

Bal. 2 d., Velykų sek-
mad. 12 val., Montrealio
lietuviai evangelikai
kviečiami į pamaldas St.
Johns luteronų bažnyčio-
je 3594 Jeanne Mance
St., Montreal.

Montrealio liet. evan-
gelikų parapijos taryba
pamaldoms iš Chicagos
pakvietė Ansą Dumpį.

Evangelikai prašomi
gausiai dalyvauti šiose
pamaldose su šv. vaka-
riene.

**LAIKRAŠČIO
RAMSČIAI**

12 dol. rėmėjo prenu-
meratą įmokėjo Pr.
Mekšriūnas iš Montrea-
lio, A. Petrašiūnas iš
London, Ont., L. Pečiū-
lis iš Vancouverio ir 50
dol. statybos kontraktori-
us Viktoras Štaškūnas
iš Sault Ste Marie, Ont.

Aukomis savo laikraštį
parėmė: S. Pargauskie-
nė \$5, V. Visockienė \$3,
J. Žemaitaitis, J. Dal-
mantas, P. Bagušis ir J.
Stropus po \$2,50, N.
Venckienė \$2, M. Barš-
kietis ir A. Žilinskienė
po \$1.

Visiems nuoširdus
ačiū.

IEŠKOMA PARDAVĖJA

europietišškai delikatesų
krautuvei miesto centre.
Gera proga tinkamai
materiai. Tel. 935-4322.

REIKALINGA MOTERIS

3 ir 6 m. amžiaus vaikų
priežiūrai. Sąlygos geros,
skambinti prieš pietus arba
sekmadienį tel. 366-8259.

L.Š.S.T. NERINGOS JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA MONTREALYJE
JUS MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI
KUOPOS VĖLIAVOS ŠVENTINIMO
IŠKILMINGAME

pobūvyje - baliuje,

kuris įvyks balandžio 15 d. Aušros Vartų parapijos salėje,
1465 De Seve Street, Montreal.

Programoje: 1. 6 val. vak. akademinė dalis
2. 8 val. vak. meninė dalis (išpildo A.V. choro vyrų oktetas)
3. Banketas, kuriame gros geras orkestras, bus šilta vakarienė,
baras, turtinga loterija ir t.t.
Įėjimas 4 dol. jaunimui 1,50 dol.

Neringos jūrų šaulių kuopa

	PARAMA				PRISIKĖLIMO PAR.				KARTU			
	1970	1971	Padid.	%	1970	1971	Padid.	%	1970	1971	Padid.	%
Balansas	4,091	4,859	768	19	3,101	4,022	921	30	7,192	8,881	1,689	23
Pajamos	273	364	91	33	220	287	67	30	493	651	158	32
Išlaidos	245	283	38	16	147	234	87	52	392	517	125	32
Terminuoti indėliai ..	380	752	372	98	321	591	270	84	701	1,343	642	92
Visi indėliai	3,954	4,639	685	17	2,896	3,862	966	33	6,850	8,501	1,651	24
Nekiln. turto paskolos	2,319	3,219	900	39	1,729	2,002	273	16	4,048	5,221	1,173	28
Asmeninės paskolos ...	804	694	-110	-14	422	458	36	9	1,226	1,152	-74	-6
Visos paskolos	3,123	3,913	790	25	2,151	2,460	309	14	5,274	6,372	1,098	20
				% nuo 1971 bal.				% nuo 1971 bal.				
Pelnas		81		1.67		53		1.32				
Tarnautojų atlyginimas	25	27		0.55	19	22		0.54				
Vald. organų atlyg. ...	6	6		0.13	3	4		0.11				

sudaryta iš nariams paskelbtų apyskaitų

toronto

LIETUVIŲ BANKELIAI TEBEAUGA

Toronto lietuvių kredito kooperatyvai, populiariai vadinami bankeliais, vis dar auga, kaip rodo jų 1971 metų balansai, pa'kilę žymiai aukščiau infliacijos ratos.

Prisikėlimo parapijos bankelio augimo sparta pernai buvo didesnė, nei anksčiau įsteigtos Paramos - 11% balanse, o indėliuose net 16%. Kadangi palūkanos abejuose bankeliuose yra mokamos vienodos, spėtina, kad indėliai Prisikėlime labiau augo dėl patogių valandų sekmadieniais. Paramos planuojamas persikėlimas į naujuosius Lietuvių namus turėtų jai išeiti į naudą, nes bus daugumai vakaruose gyvenančių lietuvių kaimynystėje.

Betgi pelningumas buvo didesnis Paramoje, nes čia pavykta geriau išnaudoti narių indėlius. Pelną nešančių paskolų išdavime konkurentas pralenktas vienuolika nuošimčių. Todėl ir skirtumas tarp pajamų ir išlaidų Paramoje buvo 22,3%, o Prisikėlime 18,5%, kai kuo didesnio pelno siekiantiems komerciniam bankam normalu yra bent 40%. Daug mažesnis pajamų-išlaidų skirtumas kooperatyvuose paaiškintas narių gerovei mokamomis aukštomis palūkanomis už indėlius, bet žemos už paskolas.

Lietuvių konservatyškumą rodo indėlių bendras paaugimas daugiau kaip

ketvirtadaliu nuo 1970 metų. Tautiečiai santaupas mieliau laiko saugiuose bankeliuose, negu jas pelningiau, nors ir nebrangiau investuoja kitur. Abejuose bankeliuose santaupų buvo pusdevinto milijono, arba apie \$2.500 nariui.

Tebesitęsias ekonominis netikrumas ir praeitais metais žmonės skatino susilaikyti nuo asmeninių paskolų. Paramoje jų išimta net visu šimtu mažiau, Prisikėlime tik nežymiai daugiau kaip praeitais metais.

Skolinimas einamiesiems reikalams nėra didelis nei viename nei kitame bankelyje. Atrodo, kad mūsų žmonės automašinas, namų reikmenis perka, už atostogas moka grynais, o jų, kaip iš indėlių augimo matyti, buvo apščiai. Lietuvių kredito kooperatyvai labiausiai patarnauja nekilnojamo turto finansavime. Tam išduota net 82% visų paskolų.

hamilton

KAZIUKO MUGĖ

Kovo 26 d., po 9 val. pamaldų, Hamiltono Jaunimo Centro salėje skautės ruošia Kaziuko mugę.

Bus vėdarai, kaldūnai, cepelinai, dešros su kopūstais, balandėliai, pyragaičiai, tortai, baravykai, baronkos, lietuviška gira, kavutė, arbata, skaučių rankdarbiai, laimės šulinys, loterija, Velykų stalo papuošalai, kitos įvairenybės.

Hamiltono skautės ir skautai maloniai visus

kviečia Verbų sekmadienį po kiekvienų šv. mišių apsilankyti ir pasivaikšinti Kaziuko mugėje.

ŠALPA VĖL VEIKIA

Hamiltono liet. b-nės šalpos fondas, veikęs pastoviai ir sėkmingai 15 metų, 1968 m. užsidarė, nesuradus naujo vadovo. Jo lėšas, arti 400 dol. b-nės valdyba buvo įjungusi į savo kasą. Buvo manyta, kad hamiltoniečių šalpos darbas bus nutrūkęs, bet tai nepasitvirtino.

Pr. metais Jeronimą Pleinį išrinkus KLB tarybon ir valdybon, jis tapo visos Kanados liet. šalpos reikalų vadovu. Tam reikalui jis sudarė stiprų talkininkų būrį valdybą, kuri jo vadovaujama tvarkys ir Hamiltono šalpos darbus. Jai buvo gražintos anksčiau minėtos lėšos.

J. Pleinys turi gerą patyrimą organizaciniame darbe: jis eilę metų darbavosi su jaunimu, kelis metus buvo vietos Š. Fondo pirm., priklausio Talkos bankelio vadovybei, jo pastangomis suorganizuotas mergaičių choras Aidai. Mintis, kad mums šalpos nebereikia - nėra tikslė. Tai tik dalis tiesos. Juk Kanados įstaigos nerems Vasario 16 gimnazijos, nesiųs aprangos Suvalkų trikampin. Jos nerems nuolatinio šelpėjo Balfo, kuris paramą siunčia į visus pasaulio kraštus. Pagaliau atsiranda ir nenumatytų reikalų.

Šalpai lėšas turime

KELIAMA

Jetté & Frères

Hydro - quebec atstovas,

Tik **Cascade** apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktoriai.
140-2e AVENUE - 366-0330

1.75 par mois per month

2.25 par mois per month

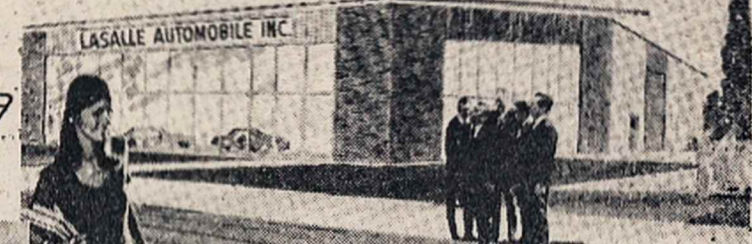
60

kuris išnuomuoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

PARDAVIMAS
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

LAURENT DAIGNEAULT
Président

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED, BLUE knygoje. JIB Medicine Lq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que.
TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

hamilton

TREJOS LAIDOTUVĖS

Palaidojus V. Babecką, koloniją aplėkė žinia, kad kovo 5 d. Šv. Juozapo ligoninėje ilgai sirgusi mirė Stasė Slavinskienė. Velionė buvo nuolatinė Hamiltono gyventojė, eilę metų mokytojavo liet. mokykloje. Liūdinčius paliko vyrą Domą, dukrą Ireną ir sūnų Darių su šeimomis, brolių Juozą bei kitus artimuosius Amerikoje ir Lietuvoje. Palaidota per A. Vartų parap. bažnyčią, Port Credit liet. kapinėse, dalyvaujant gausiems tautiečiams.

Kita nemaloni ir liūdna žinia pasiekė hamiltoniečius, kad kovo 10 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė Ona Rimkienė. Velionė buvo vyresnio amžiaus – našlė. Nuliūdęs liko sūnus Juozas, Pranas ir dukra Marija su šeimomis, kiti artimieji Lietuvoje bei 5 anūkai. Palaidota per AV parap. bažnyčią miesto kapinėse, lydimi gražiam skaičiui hamiltoniečių. Liūdintiems gili užuojauta.

10 dienų laikotarpyje amžinybėn nukeliavo trys Hamiltono kolonijos gyventojai. Zp.

SVEČIAI IŠ ŠIAURĖS

Kovo 8 d. iš Sault Ste Marie Viktorija ir Viktoras Staškūnai lankėsi Hamiltone.

Su pažįstamais apžiūrėjo miesto centre vykdomą naują statybą. Statybininkas V. Staškūnas apgailestavo, kad pas juos šiam darbui žiemos sąlygos yra labai nepalankios. Praleidę keletą dienų Hamiltone, išvyko į Torontą aplankyti pažįstamųjų bičiulių.

V. K.

vancouver

MIRĖ

J. URBONAS

Kovo 9 d. Vancouveryje mirė Jokubas Urbonas, veiklus lietuvis, Vancouverio liet. mėsos džiotojų ir meškeriojų klubo aktyvus narys, visuomet glaudžiai bendravęs su visais tautiečiais.

Velionis buvo palaidotas kovo 14 d., gausiai dalyvaujant vietos lietuviams. L. B.

14 psl.

BALANDŽIO 15 d. PRAŠOM NESIDIDŽIUOKIT, ATVYKIT Į RENGIAMĄ

KONCERTĄ - BALIŲ

PROGRAMOJE: DIRIGENTŲ J. ADOMAIČIO IR A. PAULIONIO vedamas Rochesterio Liet. Bendruomenės ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos JUNG TINIS CHORAS.

Smulkiau programą apibūdins vietoje žavioji pranešėja L. Virbickaitė. Šokiams gros visų mėgiamas Hi-Lites orkestras. Veiks baras, bufetas, staliukų ir fantų loterijos.

Pradžia 7 val. vak. Jaunimo Centro salėje, 58 Dundurn St., Hamilton.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.
antradieniais	10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.
penktadieniais	10 — 7 v. vak.
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vieno metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800.000

PRANEŠIMAS Lietuvių Namų nariams

Pranešame, kad Lietuvių Namų Hamiltone akcinės bendrovės metinis narių susirinkimas įvyks 1972 m. balandžio 8 d., 3 val. po pietų parapijos salėje, 58 Dundurn St., North, Hamilton, Ont. DARBOTVARKĖ: 1. Narių registracija. 2. Susirinkimo atidarymas. 3. Susirinkimui praversti pirmininko ir sekretoriaus rinkimas. 4. Mandatų komisijos rinkimas. 5. Praėjusių dviejų visuotinių susirinkimų protokolų tvirtinimas. 6. Valdomybės organų pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) buhalterio ir reikalų vedėjo, c) kontrolės komisijos. 7. Diskusijos dėl pranešimų. 8. 1971 m. balanso ir apyskaitų, 1972 m. pajamų-išlaidų tvirtinimas. 9. Auditoriaus tvirtinimas. 10. Įstatų §64 panaikinimo svarstymas.

"§64. Viena akcija turi vieną balsą. Vienam fiziniam ar juridiniam asmeniui draudžiama parduoti daugiau kaip penkias akcijas. Pastaba: asmenys, atitinkantys 7 sąlygomis, iki 1958 metų gegužės 1 d., t.y. iki Lietuvių Namų užpirkimo, turėjo teisę įsigyti ne daugiau dešimties akcijų. Pastaba II: lietuviškos ne pelno organizacijos gali įsigyti akcijų neribotą skaičių."

Lietuvių Namų valdybos pastaba. Šiuo metu Lietuvių Namų bendrovė likviduojama, tad jau nėra pagrindo prielaidai, kad LN akcijos bus supirktos kelių asmenų. Be to, jos jau visos išparduotos. LN v-ba savo š.m. vasario 12 d. posėdyje nutarė Tamstoms siūlyti šį paragrafą panaikinti, kad nebūtų diskriminuojami tie nariai, kurie anksčiau akcijas pirkė, norėdami Lietuvių Namams padėti, o vėliau buvo priversti pasilikti tik po 5 akcijas. 11. Valdomybės organų rinkimai. 12. Klausimai bei sumanymai ir susirinkimo uždarymas. Kviečiame Tamstas susirinkime dalyvauti arba įgalioti atstovauti kitą asmenį.

Lietuvių Namų Hamiltone akcinės bendrovės valdyba
Hamilton, Ont., 1972 m. vasario 29 d.

london, ont.

BALTIJOS SUKAKTIS

Ši pavasarį Londone švenčiam ypatingą sukaktį — Baltijos penkmečio at-

žymėjimą. Dirba ši grupė pasišventusi, nepraleisdama brangių sekmadienio vakarų. Šokiai, daina, scenos vaizdėliai išreikšdami lietuviškumo dvasią ir meną, žada tvirtą ir tie-

LaSalle
AUTOMOBILE INC.
366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S
Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.
Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.
Tel. 365-3364

sų lietuviybės kelią ateityje.

Ansamblio vadovai kun. B. Pacevičius, Dana ir Miras Chainauskai nepaliauja ir nepavargsta dirbti su jaunatviška, talentinga, ryžto pilna dvasia kas

sekmadienio vakarą.

Balandžio 15 d., 8.30 v., gražioje Centennial salės patalpose džiaugsimės Baltijos naujais atsiminimais programos laiku.

Vienas iš geriausių Londone Renaissance orkestro kvies visus atnaujinti susnūdusius sąnarius ir suledyjusį žiemos ūpą, o elegantiška Centennial salė talpina visus iš arti ir toli. B.

toronto

OPERUOTAS PIRMININKAS

KLB krašto valdybos pirmininkui Eugenijui Čuplinskiui Women's College ligoninėje padaryta kojos operacija. Jis susižeidė slidinėdamas Vermonte.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION (M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street LaSalle, Que. TEL: 366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

Hydro - Quebec atstovas,

Tik **Cascade** 40, apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mėn. kuris išnuomoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

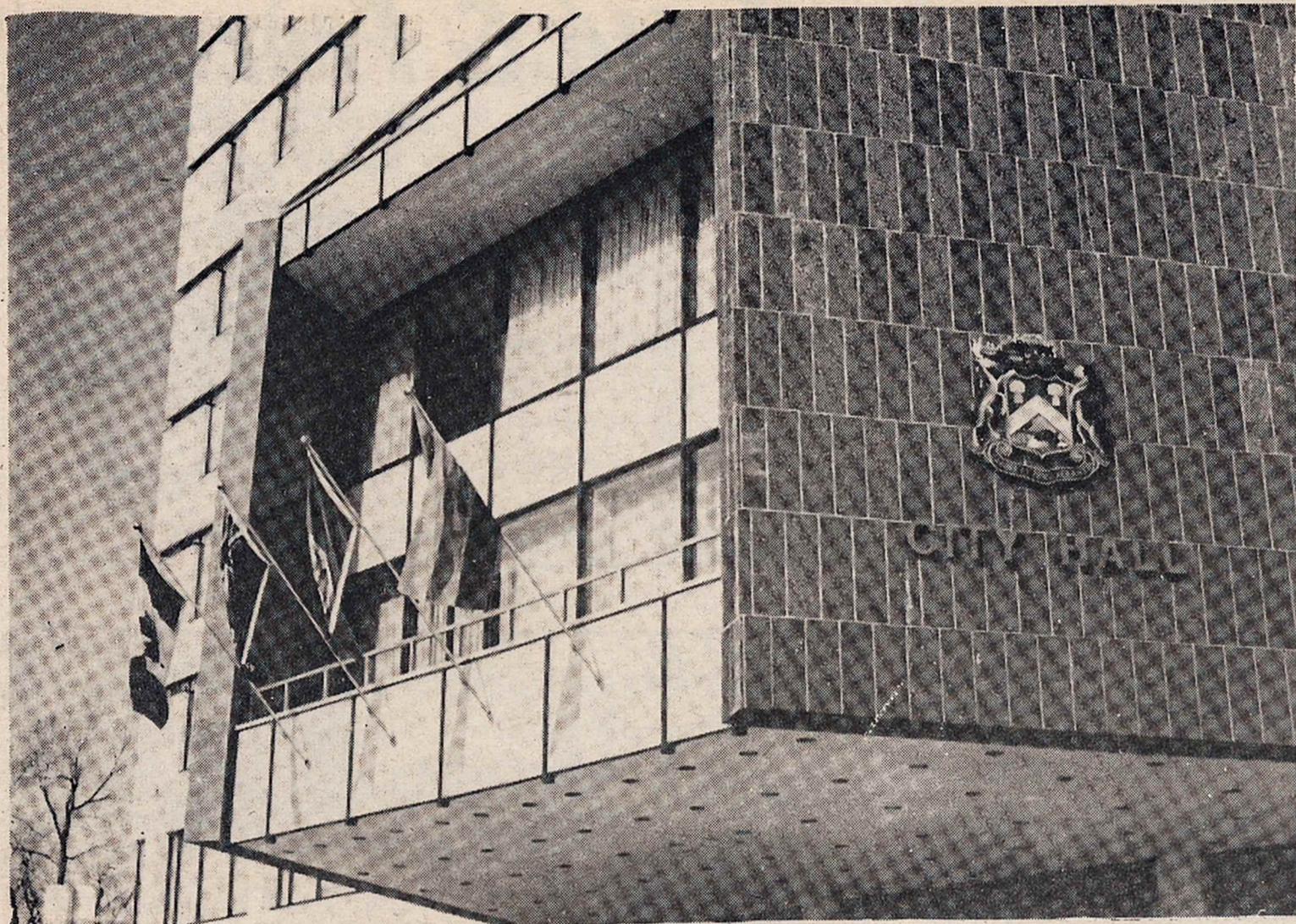
40 2.25 par mėn.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Taip pat gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée
Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL,
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

LIETUVOS VĖLIAVA PRIE ONTARIO LONDONO ROTUŠĖS VASARIO 16 D.

hamilton

parūpinti tik mes — patys lietuviai. Nerenkami rūbai dažnai atiduodami kanadiečių įstaigoms arba išmetami. Neabejojama, kad šalpos reikalai dabar bus sutvarkyti. Žinoma, neužtenka turėti gerą valdybą ar patyrusį jos pirmininką. Reikalinga mūsų visų nuoširdi parama. Parama ne žodžiais, bet lėšomis ir darbu. Kitu gi atveju, šalpos darbuotojai bus nusivylę, o paramos laukiantiems mūsų nerangumas atneš nusiminimą ir ašaras. Apie tai liūdyja gaunamieji laišakai. Zp.

TF ATSTOVYBĖS SKYRIUS

Tautos Fondo Kanados atstovybės Hamiltono skyriaus valdybai sausio 16 d. atsistatydinus, KLB Hamiltono ap. pirmininkui pasiūlius, TF Kan. atstovybė naujuoju pirmininku paskyrė Alfonsą Patamsį, 34 Cartwright Ave., Stoney Creek, Ont., tel. 662-6933. Jis sudarė tokios sudėties TF Hamiltono skyriaus valdybą:

Vicepirm. P. Kanopa, antr. vicepirm. F. Rimkus, sekr. D. Deksnytė, prot. sekr. A. Garkūnas, kas. B. Milašius, metraščio vedėjas I. Varnas, parengimų vadovas B. Dagilis.

TF Hamiltono skyriaus pirmininkas A. Patamsis

savo raštu dėkoja visiems tiems, kurie sutiko įsijungti į darbą ir įėjo į valdybą, ir ypač pabrėžia tuos svarbius darbus, kuriuos atliko buvusioji valdyba ir jos pirmininkas J. Stonkus.

A. Patamsis primena, kad ir geriausia valdyba nieko ryškesnio nepadarysianti, jeigu nesusilauks visos visuomenės paramos. O dabartinės TF Hamiltono skyriaus valdybos tikslu yra Hamiltoną padaryti daugiausia lėšų Tautos Fondui surenkančia lietuvių kolonija Kanadoje.

nepabūgęs oro piratų. Į Floridą išvyko per tuziną tautiečių.

Kovo 1 d. į ledą virstas lietus Hamiltono ir jo apylinkės gyventojams sudarė daug nepatogumų. Apledėję telef. laidai daug kur nutrūko ar buvo nutraukti audros verčiamų medžių. Audros paliestieji gyventojai neturėjo šilimos, šviesos bei telef. susisiekti dvi paras. Panaši audra čia buvusi prieš 16 metų. Zp.

sudbury

ŠAUKIAMAS SUSIRINKIMAS

Balandžio 8 d., 6 val. vak., M. Prancūno bute, 276 Ash str., Sudbury lietuvių sporto klubo G. V. valdyba šaukia narių metinį susirinkimą.

Po susirinkimo bus tradicinė klubo vakarienė, kurios metu bus įteikti laimingiesiems medžiotojams ir žvejams trofėjai. Į vakarienę kviečiame narius su žmonomis, o nares su vyrais. Klubo valdyba

J. P.

KRIKŠTYNOS

Hamiltoniečiai Petrutė ir Viktoras Mikuckiai pasiėmė išauginti trejų su pusę metų amžiaus lietuvaite. Savo augintinė jie pakrikštijo Teresės-Brigitos vardu, patys būdami krikšto tėvais. Krikštyną vaišėse dalyvavo per 20 draugų.

IŠVYKOS

Aplankyti naujų Afrikos valstybių ir Europos kraštų išvyko A. ir A. Pilipavičiai. Juodu kasmet keičia naujas vietas. Filmų aparatu vis užfiksuoja įdomesnes vietas, ir grįžę parodo savo draugams.

Atostogų į Floridą ir Bahamų salas išvyko KLB ap. pirm. K. Mileris. Kelionę pasirinko lėktuvu,

MOKYKLOS ŠVENTĖ

Londono lituanistinės mokyklos dvidešimtmečio iškilmingas paminėjimas įvyks sekmadienį, kovo 26 d., 5 val. p. p.

london, ont.

Mylimam vyrui

VLADUI VANAGUI

1972 m. vasario 13 d. mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems užprašiusiems Šv. Mišias, už gėles, sukalbėtus rožinius, už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu mūsų skausmo valandoje.

Ačiū visiems dalyvavusiems šermenyse ir laidotuvėse ir draugams, kurie po laidotuvių suruošė pusryčius Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Liūdinti žmona Elena
ir giminės

MIRĖ

Antanas Raškevičius, 68 m., mirė ir palaidotas Šv. Jono kapinėse – Toronte. Vellionis yra buvęs LB valdybos pirmininku. Su jo mirtimi netekome tauraus ir velklaus lietuvio. Šeimai nuoširdi užuojauta.

POLITIKAI ATSAKO

P. E. Trudeau, S. Stanfield ir W. Davis ryšium su Vasario 16 proga pasiūsta rezoliucija atsakė, kad Lietuvos okupacijos reikalą jie žino ir, kiek politinės galimybės leis, stengsis padėti. J. K.

NARIŲ SKAIČIUS

Dėl Geležinio Vilko medžioklės ir žvejybos klubo narių skaičiaus sumažėjimo NL nr. 1287 tilpusioje žinutėje padaryta klaida. Parašyta, kad liko 26 nariai, turėjo būti 39 nariai. Už klaidą klubo valdybą atsiprašau.

Tenka pastebėti, kad narių mažėjimas vyko eilę metų, nes nariai, gavę pensijas, išvyko kitur gyventi, mirė ir pan. Šiuo metu dėl sumanios valdybos klubas materialiai ir savo veikla yra labai gerame stovyje. J. K.

PASIRAŠĖ PETICIJĄ

Peticiją Jungtinėm Tautom, kurios organizavimu rūpinasi Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas, pasirašė 99% visų kolonijos lietuvių. Daug parašų gauta iš latvių, estų, ukrainiečių ir kitų tautybių asmenų. J. K.

REKOLEKCIJOS

Metinės rekolekcijas Christ the King bažnyčioje vedė kun. Augustinas Sabas, Manitouwagde, Ont. klebonas. J. K.

"LITAS" NEDIRBS

Vėlykų savaitgalio metu "Litas" bus uždarytas penktadienį ir sekmadienį, kovo 31 ir balandžio 2 d., bet dirbs pirmadienį, balandžio 3 d.

"LITO" SUSIRINKIMAS
Metinis "Lito" susirinkimas įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje kovo 18 d., šeštadienį.

Susirinkimui vadovavo vicepirm. P. Vaupšas. Po pranešimų ilgo diskusijoje buvo nutarta, keičiant "Lito" įstatus, ateityje į valdybą rinkti ne 5, bet 7 asmenis. Laiku neišstačius daugiau kandidatų, į "Lito" valdybą be balsavimo buvo išrinktas Justas Kibirkštis, į Kredito Komisiją perrinktas Vincas Piečaitis ir į Revizijos Komisiją perrinktas Bronius Niedvaras.

"Litas" užbaigė 1971 metus su \$3 079 290 kapitalo (vasario gale buvo jau \$3 193 497). Bendros metinės pajamos pasiekė \$238 037. Iš tos sumos išmokėta nariams palūkanų \$157 201, gyvybės apdraudos premijų \$15 457, administracinių išlaidų turėta \$48 480, metų pelnas \$16 899.

Pelną dalinant, už šėrus nustatyta 6% dividendų. Kadangi visi nariai turi tik po vieną 5 dol. šėrą, tai nutarta visą dividendų sumą \$426 paskirti KLB Šalpos Fondo Montrealio skyriui siuntiniams siųsti į Suvalkų trikampį ir "Man and His World" parodoje KLB organizuojamam lietuvių skyriui įrengti, padalinant tą sumą pusiau.

Į atsargos fondą paskirta privalomi 10% sumoje \$1 700.

Pridėjus praeitų metų likutį \$9 828, nepaskirstyto pelno susidarė \$25 027. Atsargos fondas \$46 593 ir rezervas abejotinoms skoloms \$28 560. Tuo būdu bendra "Litui" priklausančių fondų ir nepask. pelno suma pasiekė \$ 100 180.

"Lito" samata 1972 metams priimta \$270 750 sumoje, taigi numatomas 10% pajamų padidėjimas. Balansą, apyskaitą ir samatą susirinkimas priėmė be jokių ilgesnių diskusijų.

Lietuvybės reikalų remimui, be paminėtų \$426 dividendų, išskirstyta \$2 250, o \$550 palikta skirstyti metų bėgyje valdybos nuožiūra. Tuo būdu bendra aukų suma 1972 metams yra \$3 226. Susirinkimas paskyrė Montrealio lietuvių mokyklai \$800, "Baltijos" stovyklavietei

\$500, "Neprikl. Lietuvai" \$200, "Tėviškės Žiburiams" \$50, Kanados Lietuvių Fondui \$100, "Gintaro" ansambluiui \$100, Vasario 16 gimnazijai \$100, Montrealio lietuvių radijo pusvalandžiui \$100, Montrealio Lietuvių Studentų Sąjungai \$100 ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresui \$200.

Susirinkime dalyvavo 189 nariai ir keliasdešimt pagalbinių narių bei svečių. Po susirinkimo dalyviai buvo pavaišinti P. Vaupšų gerai suorganizuota vakariene. Pr. R.

GINTARO KONCERTAS

Gintaro jaunimo ansamblio metinis koncertas įvyks šeštadienį, balandžio 29 d., 5 v.v., naujoje moderniškoje Jeanne Mance auditorijoje, 4240 Bordeaux Str. Šiame koncerte sutiko dalyvauti gerai žinoma Čikagos Grandis, vadovaujama Irenos Smieliauskienės, kurios visas Montrealio jaunimas nekantriai laukia.

Po koncerto jaunimas, jų tėvai, svečiai ir visi montrealiečiai yra kviečiami į neeilinį metinį Gintaro balių, kuris įvyks Aušros Vartų salėje ir kurio metu bus traukiami laimingieji bilietai, tuomi užbaigiant J. Šiaučiulio vadovaujamą loteriją.

Gintaro ansamblio vadovas Zigmas Lapinas pareiškė, kad čikagiečių ir montrealiečių bendravimas meno plotmėje suartins šių didmiesčių lietuvių jaunimą ir įgalins juos didesniems užsimojimams. Kaip jau yra žinoma, Gintaro ansamblio orkestras ir šokėjai dalyvaus IV tautinių šokių šventėje Čikagoje liepos 2 d.

• Susirgęs lasalietis Valerijonas Rudinskas, kuris paguldytas Royal Victoria ligoninėje.

• Vytauto klubo pasalpinės draugijos susirinkimas, turėjęs būti Vėlykų sekmadienį, nukeliamas į balandžio 9 d., 2 val. p.p., klubo patalpose. Nariai prašomi atkreipti dėmesį į nario mokesčių apsimokėjimo sutvarkymą.

D-jos vadovybė

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras 16 Vasario minėjimo metu.
Nuotrauka J. Šiaučiulio.

ONAI PILIPAVIČIENEI Lietuvoje mirus, jos sūnui Pilipavičiui, jo žmonai Albinai ir jų artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Alf. Aug. Patamsiai
Fel. Alb. Rimkai

SPAUDOS BALIAUS TALKININKAI

Anksčiau skelbtame buvusiojo NL spaudos baliaus talkininkų sąrašė kai kurios pavardės, deja, buvo praleistos. Spaudos baliaus loterijai ypač daug padėjo M. Buzienė, 5 dol. loterijai aukėjo Šukienė. Fantų loterijai paaukojo Laurinaitienė, Rinkevičienė, Sušcevičienė, Mickienė, Krujelskienė, Rašytiniai, Bernotienė, Umbrasai, Gabrusevičiai, Vapšvai, Kalpokas, Kuokžmienė.

Maistą ir pyragus spaudos baliaus vakarienei aukėjo Pilekai, Bernotienė, Rašytiniai, S. Umbrasas, Gabrusevičienė, Vapšvienė, Kalpokas, Kuzaitienė, Ambrasienė, Mickienė, Markauskas, Remeikiai.

Visiems talkininkams ir aukotojams – ačiū.

Aukų lapuose kai kurios pavardės labai neišklaidingai įrašytos. Jeigu dėl to spausdintuose sąrašuose kai kurios pavardės yra iškreiptos – atsiprašome.

DĖMESIO JAUNIME

II Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas įvyks birželio 30 – liepos 15 dienomis Čikagoj, Kent universitete ir Romuvos stovyklavietėje. Dalyvaus jaunimas iš Kanados, Europos

ir Pietų Amerikos.

Į šį kongresą Montrealio apylinkė turi teisę siųsti 4 atstovus. Atstovu gali būti kiekvienas lietuvis – 18-30 metų amžiaus, dalyvaujęs lietuviškoje veikloje. Atstovai galės dalyvauti kongrese Čikagoje ir studijų dienose Kent universitete. Atstovai bus renkami Montrealio jaunimo.

Kurie domisi kongresu ir norėtų kandidatuoti į atstovus, prašomi kuo greičiausiai pranešti Dainai Kerbelytei, tel. 669-7855.

NL REIKALAI

1972 m. kovo 25 d. NL patalpose naujai išrinktoji NL Spaudos B-vės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – L. Girinis-Norvaiša,

I-mas vicepirm. – J. Šiaučiulis,

II-ras vicepirm. – administratorius – J. Paukštaitis,

sekretorius – A. Mylė, išdininkas – P. Klezas, rinkos reikalų vedėjas – L. Gureckas,

Bendrovės turto tvarkytojas – J. Gedvila.

Buvusiam NL redaktoriui E. R. Maziliauskui iš pareigų pasitraukus, naujoji NL valdyba sudarė redakcinę kolektyvą: J. Gedvila, L. Girinis-Norvaiša, E. Kardelienė, P. Klezas, J. Šiaučiulis ir J. Viliušis.

Šiluvos Marijos par. sa-
lėje, 1414 Dundas St.

Oficialioje programos
dalyje prelegentu yra
KLB Švietimo komisijos
pirm. L. Tamošauskas.
Meninę programos dalį,
lietuvių literatūros po-
pietės formoje išpildys
buvę lituanistinių mokyk-
lų auklėtiniai, dabarti-
niai jaunimo kultūros
klubo Aušros nariai.

Be šio lietuviybės židi-
nio graduantų ir buvusių
mokytojų, tikimasi sve-
čių iš kaimyninių apylin-
kių ir jų mokyklų. Tai
neeilinė sukaktis, o lite-
ratūros popietė Londone
pirmą kartą. Kviečiami
visi Londono ir kaimyni-
nių apylinkių tautiečiai iš
toli ir arti šią tautinio
gyvastingumo šaltinio
sukaktį atstatinamai pa-
gerbti, jos išstvermingus
darbuotojus atžymėti.
Visi laukiami, įėjimas
laisvas, rengia Londono
apyl. valdyba ir mokyk-
los tėvų komitetas. P.

PARAMA MOKYKLAI

Londono lietuvių lėšų
telkimo komitetas labai
efektyviai parėmė šešta-
dieninę mokyklą, paskir-
damas net 400 dolerių.

Hamiltono lietuvių
kredito kooperatyvas
Talka taip pat mokyklai
atsiuntė šimto dolerių
čekį.

KLB Švietimo komisi-
ja, vertindama lietuvišką
knygą ir meilę jai, mo-
kyklos bibliotekai pa-
remti paaukojo dvidešimt
dolerių.

Londoniškis Simonas
Žulpa, atsilankęs į Ne-
priklausomybės sukak-
ties minėjimą ir džiaug-
damasis gražiu jaunimo
reiškimusi, mokyklai
paskyrė dešimt dolerių.
S. Žulpa yra viengungis,
tačiau mokyklą visada
remia.

Visiems aukotojams
mokyklos vadovybė ir
tėvų komitetas išreiškė
giliausią padėką. L. E.

montreal

CHORAS AUGA

Šv. Kazimiero parapi-
jos choro vadovybė kvie-
čia lietuvius, o ypač jau-
nimą įsijungti į chorą.
Choro dirigentė E. Pet-
rauskaitė, intensyviau
padirbėjusi su senaisiais
ir naujai įsijungusiais
choristais, jau gražiai
pasirodė. Choras išpildė
programą per Kazimie-
rinių metinę vakarienę.
Pasipildžius choro sudė-
čiai, būtų galima tikėtis
ateityje dar gražesnių
laimėjimų.

NAUJOJI LIEPSNA

Kaip ir kiekvienais
metais, Montrealio litu-
anistinės mokyklos mo-
kiniai išleido savo leidi-
nėlį Liepsną. Šimet
Liepsną redagavo Kristi-
na Mališkaitė, o viršelį
piešė Vida Morkūnaitė,
kurios piešinys buvo pa-
rinktas konkurso keliu.
Leidinyje aplamai yra
gausiai iliustruotas.

Liepsnoje bendradar-
biauja visas gražus bū-
rys Montrealio lietuvi-
čių ir lietuviukų: Gedi-
minas Murauskas, Lore-
ta Povilaitytė, Julytė
Adamonytė, Kristina Ma-
liškaitė, Vida Morkūnai-
tė, Livija Stankevičiūtė,
Paulius Mališka, Daniu-
kas Polišaitis, Vilija Po-
vilaitytė, Rimas Piečiai-
tis, Irena Adamonytė,
Robertas Valinskas, Jur-
gis Žukauskas, Danielius
Keršulis, Asta Kličiūtė,
Gytis Niedvaras.

Mažųjų skyriuje iš-
spausdinti Lino Staškevi-
čiaus, Kristinos Niedva-
raitės, Inos Lukoševičiū-
tės, Danos Ladygaitės,
Bernardo Žemaitaičio,
Gintarės Jurkutės, Algio
Kibirkščio, Romo Staš-
kevičiaus, Janytės Ada-
monytės, Rimos Jurku-
tės rašiniai.

Jauniesiems žurnalis-
tams padėjo mokytojos
M. Jonynienė ir M. Mal-
cienė.

SUŽEISTAS J. VIERAITIS

Lasalietį Juozą Vie-
raitį ištiko nelaimė. Iš-
einant iš darbovietės jį
užkliudė pravažiuojantis
automobilis ir sužeidė
koją.

J. Vieraitis gydosi na-
mie.

ŠAULIŲ VADOVYBĖ

Montrealio LK Min-
daugo šaulių kuopos su-
sirinkime naujuoju val-
dybos pirmininku buvo
išrinktas St. Barauskas.
Valdybą sudaro B. Bag-

džiūnas, J. Bulota, J.
Jukonienė, V. Sušinskas
ir J. Šiaučiulis.

Į revizijos komisiją
išrinkti K. Kiaušas, I.
Petrauskas ir A. Vaza-
linskas. Į garbės teismą
— J. Jurgutis, St. Kęs-
gaila ir t. L. Zaremba.

Į garbės šaulius buvo
pakelti t. L. Zaremba ir
J. Jurgutis.

LIGONYS

Reddy Memorial ligo-
ninėje buvo operuotas
Jurgis Šiuščevičius, Šv.
Kaz. par. choro seniū-
nas.

Reddy Memorial ligo-
ninėje, be to, gydosi R.
Zavadskienė.

Royal Victoria ligoni-
nėje gydosi V. Rudins-
kas, A. Morkūnienė, A.
Simijonas.

Elizabeth ligoninėje
gydosi T. Taraškienė.

VIEŠĖJO MONTREALY

Ontario tabako augin-
tojas Kostas Gaputis
Montrealyje aplankė bro-
lį ir seserį.

LIGONINĖJE

St. Mary ligoninėje
gydosi Marija Juodienė.

IEŠKOMA PARDAVĖJA
europietiška delikatesų
krautuvei miesto centre.
Gera proga tinkamai
materiai. Tel. 935-4322.

REIKALINGA MOTERIS

3 ir 6 m. amžiaus vaikų
priežiūrai. Sąlygos geros,
skambinti prieš pietus arba
sekmadienį tel. 366-8259.

IEŠKOMAS BARININKAS

Miami, Floridoje, Lietuvių piliečių klubui reikalingas
bartenderis. Gali būti vedęs, nes virš klubo yra gra-
žios gyvenamos patalpos. Susidomėje prašomi rašyti
Liet. piliečių klubui, 3655 North West 34 Street,
Miami, Florida 33142. Galima telefonuoti klubo
pirm. Juozui Gus, tel. 635-4331.

Tiktai nuo kovo 11 iki balandžio 17 d.

Income Tax - PRANAS TAUTKUS,

(buvęs mokytojas)

turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX
blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skam-
binti tikrai šiomis dienomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. T. Laurinaičio Photo Studio,
1920 Frontenac St., Montreal, P.Q.
Tel. 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val.
p.p. Ant. Matulio bute,
7686 Edward St., La Salle, P.Q.
Tel. 366-3805

Be to, jis užpildo pensijų,
emigracijos ir kitokias
blankas.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

PRADEDANT NUO **US\$ 530**

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29,
liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24,
rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

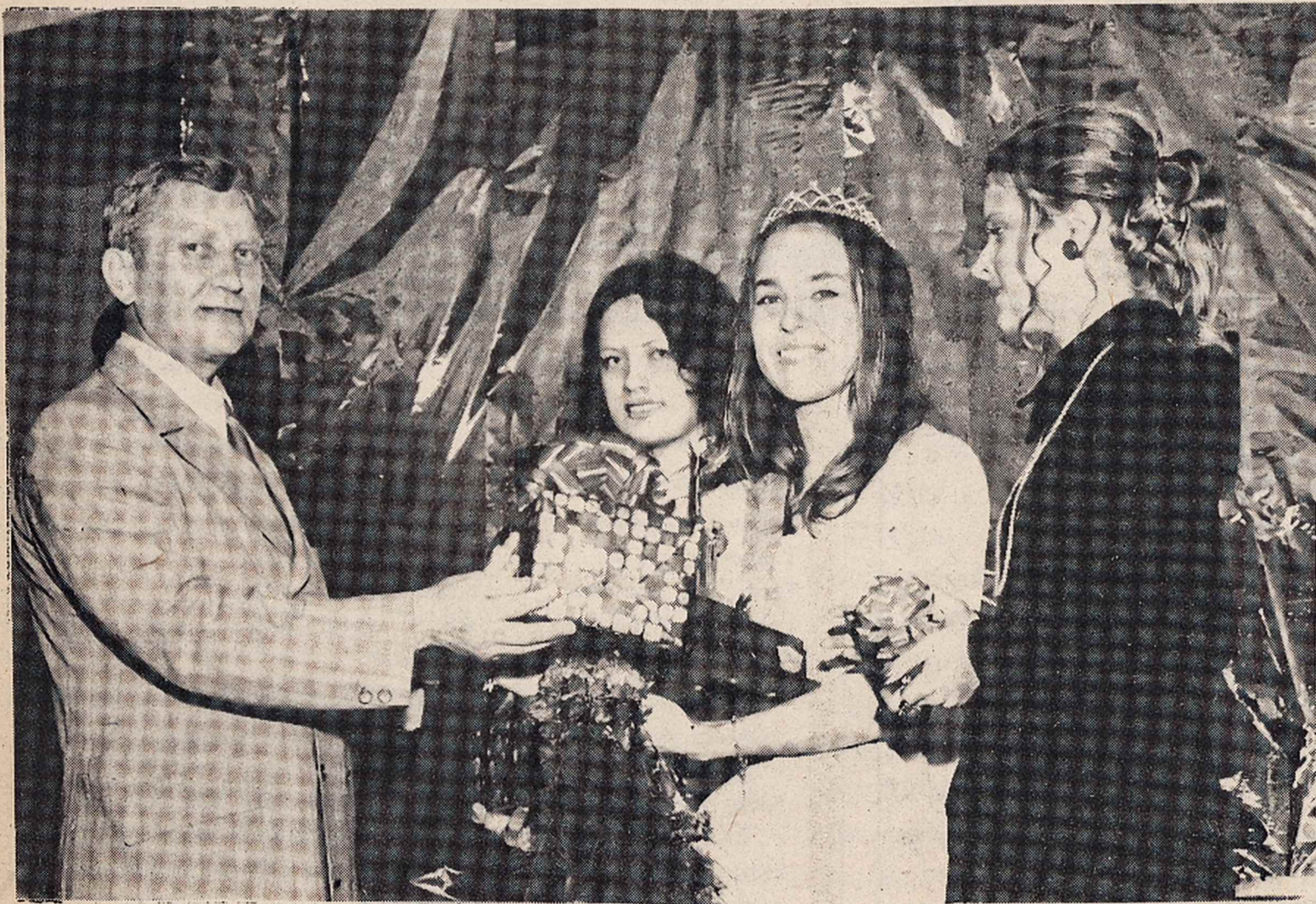
REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviešti iš
Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į
Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

NL SPAUDOS BĖLIAUS KARALAITĖI D. KERBĖLYTEI DOVANĄ ĮTEIKIA L. GURECKAS

Tonys Studio nuotrauka

AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 19 d., sekmadienį, Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos salėje įvykęs Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės akcininkų-šėrininkų visuotinis susirinkimas prasidėjo viena valandą vėliau kaip skelbta, nes laiku nesusirinko įstatų reikalaujamas kvorumas. Vis dėlto šis buvo vienas gausiausių NL sp. b-vės akcininkų susirinkimų: jame dalyvavo 45 akcininkai, atstovaujantieji 1022 akcijas.

Susirinkimą atidarė NL sp. b-vės valdybos pirmininkas P. A. Povilaitis. Susirinkimo pirmininku dalyviai vienbalsiai išrinko St. Kęsgailą, sekretoriumi P. Adamonį.

Su vienu pakeitimu patvirtinus darbotvarkę, buvo sudaryta mandatų komisija iš H. Adamonio, M. Guobio, P. Petronio, P. Styros ir J. Šeidišio. Petro Lukoševičiaus kruopščiai paruoštą praeito susirinkimo protokolą susirinkusieji priėmė be pataisų ar papildymų.

Valdybos pranešimus pradėjo pirm. P. A. Povilaitis. Jis nurodė, kad šis susirinkimas šaukiamas vos šešeriems mėnesiams tepraėjus nuo praeitojo. Buvo neatidėliojamas reikalus patvirtinti bendrovės įstatų (By-Laws), juos priderinant prie valstybės įstatymų. Be to, įstatymai reikalauja, kad akcininkų susirinkimai būtų šau-

kiami ne vėliau kaip trim mėnesiams praėjus nuo fiskalinių metų pabaigos, t. y., sausio 1 d.

Pranešimus skaitė visi valdybos nariai iš savo veiklos sričių: vicepirmininkas J. Norvaiša-Girinis visuomeniniais klausimais, vicepirm. Pr. Paukštaitis — apie administraciją. Ižd. J. Šiaučius patiekė 1971 m. apyskaitą, iš kurios išryškėjo, kad praeitieji metai bendrovei davė daugiau tūkstančio dolerių nuostolių, o jo patiektoji šių metų sąmata siekia 25.100 dol. Apyskaita ir sąmata susirinkimo buvo patvirtintos. Sekr. A. Mylė pranešė, kad iki susirinkimo pradžios iš viso yra pardavtos 2344 bendrovės akcijos po 10 dol. kiekviena. Nuo praeitojo susirinkimo buvo pardavtos 108 akcijos. Valdybos narys turto reikalams St. Jaugelis pranešė, kad buvo pakviesti specialistai įvertinti bendrovės turta: sklypą, namus, inventorių ir kt.

Po valdybos narių pranešimų NL redaktorius R. E. Maziliauskas perskaitė pareiškimą, kad iš pareigų pasitraukia, nurodydamas, jog sutinka dar kurį laiką redakcijoje talkininkauti, kad galėtų pareigas perduoti tvarkingai. Akcin. susirinkimas perdavė tą redaktoriaus pareiškimą naujai išrinktai valdybai spręsti — pagal priklausomybę.

Revizijos komisijos aktą perskaitė J. Dauge-lavičius. Trūkumų ar

SUDARYTA

Montrealio Lietuvių Akademinio Sambūrio Vinco Krėvės Literatūrinės Premijos komisija:

Liet. rašytojų draugijos atstovas dr. H. Nagys, V. Jonynas, I. Gražytė, Akademinio Sambūrio valdybos pirm. V. Piečaitis ir KLB Montrealio Apylinkės atstovė D. Kerbelytė.

nešklendimų nerasta.

J. Norvaiša-Girinio, P. A. Povilaičio ir A. Mylės paruoštus naujus NL spaudos b-vės įstatus susirinkimas priėmė iki sekančio visuotinio akcininkų susirinkimo su pataisa, kad valdybos pirmininkas bendrovės reikalus tvarko ir ją atstovauja visos valdybos vardu ir jos įgaliojimas. Dėl laiko stokos buvo atsisakyta įstatų projektą svarstyti papunkčiui.

Po ilgiau trukusių diskusijų buvo siūloma kandidatui į NL sp. b-vės valdomuosius organus. Kandidatais buvo pasiūlyti: J. Gedvila, L. Gureckas, P. Klezas, A. Mylė, J. Norvaiša-Girinis, Pr. Paukštaitis ir J. Šiaučius. Nesant daugiau kandidatų, visi pasiūlytieji aklamacijos būdu sudaro naująją NL spaudos bendrovės valdybą. Aklamacijos būdu taip pat buvo sudaryta ir revizijos komisija iš J. Adamonio, A. Čepulio ir J. Dauge-lavičiaus.

Po neilgai beužtrukusių einamųjų reikalų labai pavyzdinčiai ir sumaniai pirmininkavęs St. Kęsgaila NL spaudos bendrovės akcininkų susirinkimą uždarė.

IDOMI PASKAITA

Atvelyky, balandžio 19 d., po 11 val. pamaldų, NP seselių namuose Montrealio lietuvių Katalikų moterų draugija ruošia įdomią paskaitą. Irena Lukoševičienė kalbės tema: "Vertybės ir moters vaidmuo šių dienų gyvenime".

Rengėjos kviečia ne tik nares, bet ir plačiąją Montrealio lietuvių visuomenę dalyvauti ir šios įdomios paskaitos pasiklausyti. Po paskaitos visi bus pavaišinti kavutė.

NEBEIŠEIS L. PAJŪRIS

Skaitytojus jau pasiekė paskutinis 1971 m. Lietuvos Pajūrio numeris. Kaip visuomet gausiai iliustruotame ir įdomios medžiagos kupiname laikraštyje pranešama, kad teisė dar tik vienas Lietuvos Pajūrio numeris 1972 m. vasarą. Dėl sunkių laikraščio leidimo sąlygų LP ateityje nebeišeis.

Ši iš ties įdomų ir vertingą Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos leidžiamą laikraštį redaguoja A. Lymantas, 217 Bedbrooke Ave., Montreal West 263, Que.

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GARSAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Komerčio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	5.0%	Asmeninės	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.5%	Investacijos	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	6.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA Kviečia VISUS ATVYKTI
! TRADICINĘ

margučių vakariene,

kuri įvyks balandžio 8 d. 7 val. vakaro parapijos salėje.

GROS GERAS ORKESTRAS, BUS GERA VAKARIENĖ,
ŠOKIAI, LOTERIJA IR MARGUČIŲ PREMIJAVIMAS.

Įėjimas 3 dol.

Parapijos komitetas

NL AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos salėje kovo 19 d., sekmadienį, įvykusiame NL spaudos bendrovės akcinių visuotiniame susirinkime dalyvavo 45 asmenys, atstovaujantys 1022 akcijas, t. y., kelis kartus daugiau, negu susirinkimuose dalyvavo eilę metų.

Po labai spalvingų diskusijų nesant daugiau kandidatų, NL spaudos bendrovės valdybą akلامacijos būdu sudaro J. Gedvila, L. Gureckas, P. Klezas, A. Mylė, J. Norvaiša, P. Paukštaitis ir J. Šiaučiulis. Kandidatų neliko.

Tokiu pat būdu buvo sudaryta ir revizijos komisija: J. Daugelavičius, J. Adamonis ir A. Čėpulis.

A. J. GREIMO VEIKLA

Prof. A. J. Greimas su žmona vasaros mėnesius praleido Italijoje, Urbino mieste, kur jis vadovavo Tarptautinio semiotikos ir lingvistikos instituto suruošties simpoziumams ir jaunųjų mokslininkų vasaros stažui.

Rugpjūčio mėnesį A. J. Greimas buvo išvykęs savaitę į JAV, kur Buffalo skaitė paskaitą apie naratyvines struktūras Amerikos lingvistų me-

tiniam suvažiavime. Tą patį mėnesį Paryžiuje įvykusiame tarptautiniame europietiškos etnologijos kongrese jis skaitė įvedamąją paskaitą tautosakos tyrinėjimo metodologijos klausimais.

Spalio mėn. Vilniaus universiteto kviečiamas jis lankėsi Lietuvoje, kur universitete skaitė paskaitas apie bendrąsias semiotikos problemas, apie lietuviškąją mitologiją ir turėjo pasikalbėjimus su humanitarinių mokslų darbuotojais. Grįždamas buvo sustojęs Maskvoje ir matėsi su rusų semiotikais.

Gruodžio mėn. pradžioje A. J. Greimas dalyvavo tarptautinės Pitрэ premijos, skiriamos geriausia tautosakos veikalui atžymėti, jūry komisijos susirinkime Palermo mieste, Italijoje. Ta proga jis buvo pakviestas skaityti paskaitą Palermo universitete.

Rudenį Larousse leidykla išleido jo suredaguotą kolektyvinį veikalą "Essais de semiotique poetique".

MIRÉ PLK.

V. BRAZIULIS

77 m. amžiaus sulaukęs, Clevelande, JAV, mirė plk. Vladas Braziulevičius - Braziulis, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs ypatingų reikalų karininku prie krašto apsaugos ministro.

MIRÉ RAŠYTOJAS

AUG. GRICIUS

Augustinas Gricius, rašytojas, žurnalistas ir dramaturgas, mirė Vilniuje vasario 28 d. Jis buvo gimęs 1899 m. Šiaulių apskrity. Kovo 2 d.

1971 METŲ NL SPAUDOS BALIAUS KARALAITĖ KARŪNUOJA ŠIŲ METŲ KARALAITĖ DAINĄ KERBELYTĘ. ŠALIA VYT. KUDŽMA, JN. Tonys Studio nuotrauka.

buvo palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

A. Gricius daugiausia žinomas kaip humoristinės kūrybos rašytojas, pasižymėjęs ypač nepr. Lietuvos laikmečiu.

ATOSTOGAUJA FLORIDOJE

NL bendradarbis Petras Lelis žiemos atostogas leidžia Miami, Floridoje. Laišku jis sveikina NL darbuotojus ir skaitytojus, primindamas, kad šiuo metu bangos esančios didelės, o todėl ir paplūdimiai tuštoki.

SOLISTAI

AUSTRA LIJOJE

Lietuviai solistai Stasys Baras ir Dana Stanikaitytė kovo 15 d. išpildė koncertinę programą Australijoje, Adelaidėje.

Nuo kovo 4 d. Australijoje savo programą vykdo "rusų festivalis". Šalia visos eilės rusų menininkų, Richmonde dainavo ir baritonas Eduardas Kaniava.

G. ČAPKAUSKIENĖ TELEVIZIJOJE

Solistė Gina Čapkauskienė kovo 22 d., ketvirtadienį, 11,30 val. vak., dainuos televizijos programoje "Les Enchantés", kuri bus transliuojama Montrealio 2-me tv kanale.

K V I E Č I A M E

L K Mindaugo šaulių kuopos
scenos megėjų grupės kartojamą
St. Butkaus dviejų veiksmų dramą

"PARTIZANŲ MOTINA"

Kovo 25 d., 7 val. vak. DLK Vytauto klube, 2159 St. Catherine Street E.
Iėjimas: 2 dol. Jaunimui: 1 dol.

RENGĖJAI

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūrą veikia nuo 1945 m.
Komerčio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.0%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.25%
Term. ind. 2 metams 6.5%
Term. ind. 3 metams 6.75%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacijos nuo 9% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.